

Revue Piešťany

Leto 2009 Summer 2009 Sommer 2009

Ročník XLV.

LETO 2009 V PIEŠŤANOCH

SUMMER 2009 IN PIEŠŤANY

SOMMER 2009 IN PIEŠŤANY

**ZACHRÁNIME RUINY
HRADU TEMATÍN?**

WILL WE SAVE THE RUINS
OF TEMATÍN CASTLE?

WERDEN WIR
DIE BURGRUINE
„TEMATÍN“ RETTEN?

AMFO 2008

Kornel Duffek Foto Ladislav Novák, Martin Palkovič

Kurátorkou výstavy bola Zuzana Školudová z Národného osvetového centra, pri nej Martin Valo, vedúci galerijného oddelenia Mestského kultúrneho strediska v Piešťanoch.

Zuzana Školudová from the National Educational Centre was the curator of the exhibition. Martin Valo, the head of the gallery department of the Municipal Cultural Centre in Piešťany is standing next to her.

Die Kuratorin der Ausstellung Zuzana Školudová aus dem Nationalen Zentrum für Aufklärung, mit Martin Valo, Leiter der Galerie-Abteilung am Städtischen Kulturzentrum in Piešťany

■ Po Banskej Bystrici a Bratislave boli Piešťany treťou zastávkou výstavy najväčšej a najstaršej súťažnej prehliadky amatérskej fotografie na Slovensku - AMFO 2008, ktorá vstúpila už do svojho 36. ročníka. Vernisáž výstavy sa konala 20. marca 2009 vo foyeri Kultúrno-spoločenského centra Fontána. V Piešťanoch sa v posledných rokoch oživil záujem o fotografiu, ktorá akoby chytla druhý dych. Potvrdzuje to medzi iným aj jediná cena v kategórii čiernobiela fotografia na AMFO 2008, udelená odbornou porotou Piešťancovi Karolovi Belasovi za kolekciu štyroch sugestívnych záberov. Návštevníci vernisáže uvítali možnosť oboznámiť sa aj s trojrozmernými fotografiami, pričom ilúziu 3D vytvárali stereoskopické okuliare.

■ The 36th annual AMFO 2008, the biggest and oldest competition for amateur photographers in Slovakia came to Piešťany (after Banská Bystrica and Bratislava where it was on display). The opening of the exhibition took place on 20th March 2009 in the foyer of the Cultural and Social Centre Fontána. In Piešťany, more people have recently shown an interest in photography as if it has now got its wind back. Proof of this is reflected by the only AMFO 2008 award given to a native of Piešťany, Karol Belas for his collection of four evocative pictures in the category of black and white photographs. The visitors at the opening of the exhibition liked the idea of using stereoscopic glasses to look at three-dimensional photographs.

■ Nach den Städten Banská Bystrica und Bratislava war Piešťany die dritte Station der größten und ältesten Wettbewerbsausstellung der Amateur-Fotografie in der Slowakei - „AMFO 2008“ - die bereits das 36. Jahr ihrer Existenz vollendet. Die Vernissage der Ausstellung fand am 20. März 2009 im Foyer des Kulturgesellschaftlichen Zentrums „Fontána“ statt. In Piešťany lebte das Interesse an der Fotokunst in den letzten Jahren auf, es bekam sozusagen den „zweiten Atem“. Dies bestätigt unter anderem der einzige Preis, vergeben von der Fachjury der „AMFO 2008“ in der Kategorie Schwarz-Weiß-Foto an Karol Belas aus Piešťany für seine Kollektion von vier suggestiven Aufnahmen. Die Besucher der Vernissage begrüßten ebenfalls die Möglichkeit dreidimensionale Fotografien zu betrachten, wobei die 3D-Illusion mittels einer stereoskopischen Brille herbeigeführt wurde.

Stretnutie s trojrozmernými fotografiami bolo zaujímavé a neraz i zábavné.

It was interesting as well as entertaining to look at three-dimensional photographs.

Die Begegnung mit den 3D-Fotografien war nicht nur interessant sondern das eine oder das andere Mal auch amüsant.

AMFO 2008

Revue Piešťany, ročník XLV.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Redakčný fotograf:
Mgr. Martin Palkovič

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Ing. Jana Štefečková Beňáčková,
Kornel Duffek, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová
Spolupracovali:
PhDr. Robert Bača,
Ing. Jana Štefečková Beňáčková,
Mgr. Andrej Bolerázsky, Mgr. Mojmir
Choma, MUDr. Pavel Kaňuščák, Marián
Klčo, Erich Kubica, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová, Ing. Viktor
Nižňanský, Roman Tibenský,
Jarmila Vilčeková

Foto:

Archív Kúpele Piešťany, archív BM,
PhDr. Robert Bača, Eva Drobňá, Viera
Dusíková, Ing. Tomáš Hudcovič,
Mgr. Mojmir Choma, Peter Kadík,
MUDr. Pavel Kaňuščák, Andrea
Mokránová, Ladislav Novák, Juraj Šajmovič,
Roman Tibenský, Jarmila Vilčeková

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

This issue of Revue Piešťany
was proofread by SKYPERS
The School of Languages
www.skypers.sk

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:

PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Leto 2009 - Summer 2009 - Sommer 2009

2-4

Leto 2009 v Piešťanoch (Drahomíra Moretová)

- Summer 2009 in Piešťany
- Sommer 2009 in Piešťany

5-7

Úspešná prezentácia Mesta i Kúpeľov (Jana Beňáčková Štefečková, Drahomíra Moretová)

- Successful presentation of the Town and Spa
- Erfolgreiche Präsentation der Stadt und des Heilbades

8-10

Kúpeľné info ■ Spa info ■ Heilbad Info (Jana Štefečková Beňáčková)

Stretnutie manželiek diplomatov

- Meeting of diplomats' wives
- Treffen der Diplomatenfrauen

Francúzsky spisovateľ Dominique Lapierre v Thermia Palace

- French writer Dominique Lapierre at Thermia Palace
- Französischer Schriftsteller Dominique Lapierre im Thermia Palace

Piešťanské bahno netradične na sladký spôsob

- Unconventional sweet "Piešťany mud"
- Der Schlamm von Piešťany unkonventionell - auf süße Art

12-14

Významní návštevníci piešťanských kúpeľov - XXI. (Vladimír Krupa)

- Prominent visitors of Spa Piešťany - XXI.
- Bedeutende Besucher des Heilbades Piešťany - XXI.

15-17

Česká herecká elita v hoteli Thermia Palace

(Jana Beňáčková Štefečková)

- Elite Czech actors staying at Thermia Palace Hotel
- Tschechische Schauspieler-Elite im Hotel Thermia Palace

18-21

Štefánikovské tradície v Piešťanoch

(Andrej Bolerázsky)

- The Štefánik Legacy in Piešťany
- Štefánik-Traditionen in Piešťany

22-23

Udalosti - návštevy - stretnutia

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besucher - Treffen

24-26

Jubileum partnerského mesta Eilat

(Jarmila Vilčeková)

- The anniversary of our sister city, Eilat
- Partnerstadt Eilat feiert Jubiläum

27-29

Piešťany na mape džezových centier (Viktor Nižňanský)

- Piešťany on the map of jazz centres
- Piešťany auf der Karte der Jazz-Zentren

30-32

Výstava Juraja Šajmoviča (Kornel Duffek)

- An exhibition by Juraj Šajmovič
- Eine Ausstellung von Juraj Šajmovič

33-35

Freud v interpretácii Jiránka (Kornel Duffek)

- Freudian cartoons by Jiránek
- Freud in der Darstellung von V. Jiránek

36-38

Lekár Ľudomil - Martin Schelling (Robert Bača)

- Doctor and philanthropist Martin Schelling
- Arzt und Philantrop - Martin Schelling

39-42

Imrich Winter a jeho zberateľské aktivity

(Vladimír Krupa, Marián Klčo)

- Imrich Winter and his collecting activities
- Imrich Winter und seine Sammleraktivitäten

43-45

Vzácný poklad stredovekých mincí z Drahoviec

(Vladimír Krupa, Marián Klčo)

- Treasure trove of medieval coins from Drahovce
- Kostbarer mittelalterlicher Münzschatz aus Drahovce

46-49

Zachránime ruiny hradu Tematín

(Mojmir Choma)

- Will we save the ruins of Tematín Castle?
- Werden wir die Burgruine „Tematín“ retten?

50-52

Priletela labuť čierna

(Pavel Kaňuščák, Erich Kubica)

- Appearance of Black Swan
- Ein Trauerschwan kam angefliegen

53-56

Motýle Piešťan a okolia (Roman Tibenský)

- The butterflies of Piešťany and environs
- Schmetterlinge von Piešťany und Umgebung

LETO 2009

V PIEŠŤANOCH

SUMMER 2009 IN PIEŠŤANY
SOMMER 2009 IN PIEŠŤANY

Drahomíra Moretová Foto Tomáš Hudcovič, Peter Kacík

■ Najpríťažlivejším obdobím v Piešťanoch je nesporne leto. Je to obdobie festivalov, slávností, významných športových, kultúrnych a spoločenských udalostí.

■ Summer is undoubtedly the most attractive season in Piešťany. It is a period of festivals, celebrations, important sports, cultural and social events.

■ Die zauberhafteste Jahreszeit in Piešťany ist zweifellos der Sommer. Es ist die Zeit der Festivals, Feierlichkeiten, bedeutender sportlicher, kultureller und gesellschaftlicher Veranstaltungen.

La vinu pestrých udalostí spustí 30. mája Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny. V predvečer tohto významného podujatia sa uskutoční vernisáž výstavy MOSTY, kde sa tento raz budú prezentovať talianski výtvarníci Piero Tevini, Andrea Tarli a Fabio Zazzetti. Tohtoročné otvorenie sezóny sa bude niesť v znamení Medzinárodného roka astronómie. (Mimocho- dom aj Piešťany majú vo vesmíre svoju planétku. Objavil ju Piešťanec Milan Antal v roku 1986.) Najväčším lákadlom otvorenia sezóny bude nepochybne vystúpenie skupiny NO NAME.

O týždeň neskôr zavítajú do nášho mesta veteráni, aby opäť prevetrali svoje historické vozidlá a mohli sa nimi pokochať všetci, ktorí budú v Piešťanoch 5. - 7. júna na prehliadke Piešťanské zlaté stuhu - Concours d'elegance.

Neodmysliteľnou súčasťou Kultúrneho leta v Piešťanoch je už vyše polstoročia Piešťanský

festival. Netradične ho 11. júna otvorí umelecký súbor Lúčnica s choreografiou „60 rokov krásy“. V pozvánke na tento festival nechýbajú také zvukové názvy, ako napríklad Bratislavský chlapčenský zbor, tanečné divadlo CARMEN v podaní členov Divadla Nová scéna Bratislava, Slovenská filharmónia, Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala. Bonbónikom tohtoročného festivalu bude scénické oratórium Cyríl a Metod. Súčasťou festivalu sú aj obľúbené Medzinárodné majstrovské spevácke kurzy Petra Dvorskeho.

Piešťanské letisko sa po tretikrát stane dejiskom Národných leteckých dní - Dní národnej hrdosti. Tie tohtoročné (13. - 14. júna) budú spomienkou na 90. výročie úmrtia Milana Rastislava Štefánika a 5. výročia vstupu Slovenska do NATO. Preto po prvý raz v histórii Slovenska budeme môcť vidieť prelet vybraných druhov leteckej techniky

Severoatlantickej aliancie.

V piatok 19. júna odštartuje TRUCK COUNTRY prvýkrát pod novým názvom TRUCK ARÉNA. K tradičným prehliadkam truckov, spanilej jazde mestom a okolím, hudobným programom (napríklad Maxim Turbulenc, Bukasový masív), zábavám pre deti pribudne aj ďalšia atrakcia -

výstava airbrushových truckov. Novinkou Leta v Piešťanoch je Festival Jozefa Doda Šošoku (píšeme o ňom na stranách 27 - 29), ktorý popri festivale International Jazz Piešťany, obohatí dážďové dianie v našom meste. Stačí uviesť pár mien - Matúš Jakabčič, Dan Bárta, Harry Sokal, Chris Potter - a tušíme už teraz, že to bude neopakovateľný zážitok.

Aj Lodenica 2009, ktorá sa uskutoční v posledný prázdninový víkend, má pre návštevníkov prekvapenie: "Európska Country Kapela Roka 2007" Veslári (Peter & The Rowers) s hviezdou z Nashvillu (USA) Billy Ryanom počas spoločného európskeho turné zavítajú práve na Lodenicu. ■

The rich programme will start around the Opening of the Summer Spa Season on 30 May. On the eve of this event, there will be an opening of the MOSTY (BRIDGES) exhibition, featuring the work of Italian artists Piero Tevini, Andrea Tarli and Fabio Zazzetti. This year's Opening of the Summer Spa Season is connected with the International Year of

Astronomy (in an interesting side note, Piešťany has a planet named after it. It was discovered by Piešťany native Milan Antal in 1986). The concert by the band NO NAME will definitely be the biggest attraction of this event.

A week later, from 5 - 7 June, during the Piešťany Golden Ribbons show (Concours d'Elegance), a group of veterans will visit our town in order to show off their historic vehicles.

The Piešťany Festival has been an inseparable part of the cultural summer in our town for more than half a century. It will be opened by folklore group Lúčnica with a dance number with the theme 60 Years of Beauty on 11 June. The festival will feature various performers, including: the Bratislava Boys Choir; the New Scene Bratislava Theatre dance group, who will give their interpretation of Carmen; the Slovak Philharmonic; and the Slovak Chamber Orchestra of Bohdan Warchal. The Cyril and Methodius oratory will be the highlight of the festival. The International Mastership Singing Courses of Peter Dvorský will also be part of this event.

National Aviation Days - Days of National Pride

will take place at the Piešťany Airport for the third time. This year (on 13, 14 June) we will commemorate the 90th anniversary of the death of Milan Rastislav Štefánik and the 5th anniversary of Slovakia's membership in NATO. For the first time in the history of Slovakia it will be possible to see various NATO aircraft flying in formation overhead.

TRUCK COUNTRY will start on 19 June under the new name TRUCK ARENA. Besides traditional truck shows, rides through the city and its environs, a music programme (Maxim Turbulenc, Bukasový masív, etc.) and attractions for children, there will also be a new exhibition of airbrushed trucks.

The Dodo Šošoka Festival is a new event of Summer in Piešťany (you can read about it on pages 27 - 29) and together with the Piešťany International Jazz Festival it will enrich the jazz tradition in our town. Thanks to performers such as Matúš Jakabčič, Dan Bárta, Harry Sokal, and the Chris Potter, we can rest assured it will be an incredible experience.

The festival of country music Lodenica 2009 will be held on the last weekend of August, and there

will also be a surprise for visitors: the European Country Band of 2007, Peter & The Rowers, featuring Nashville star Billy Ryan, will give a performance at the festival during their European tour. ■

Die Lawine der bunten Ereignisse wird am 30. Mai durch die Eröffnung der Sommer-Kursaison ausgelöst. Am Vorabend dieses bedeutenden Events findet eine Vernissage der Ausstellung „MOSTY“ (Brücken) statt, in der sich diesmal die italienischen bildenden Künstler Piero Tevini, Andrea Tarli und Fabio Zazzetti präsentieren werden. In diesem Jahr steht die Saison-Eröffnung im Zeichen des Internationalen Jahres der Astronomie. (Übrigens: unsere Stadt besitzt im Weltall seinen eigenen kleinen Planeten, entdeckt 1986 von Milan Antal aus Piešťany). Die größte Verlockung wird bei der Saison-Eröffnung mit Sicherheit der Auftritt der Gruppe „NO NAME“ darstellen.

Eine Woche später besuchen Veteranen unsere Stadt, um ihre Oldtimer wieder einmal an die frische Luft zu bewegen und mit ihrem Anblick alle Anwesenden bei der Oldtimer-Gala „Piešťanské zlaté stuhý – Concours D'Elegance“, am 5. – 7. Juni zu erfreuen.

Ein Bestandteil des Kultursommers in Piešťany, der nicht mehr weg zu denken wäre, ist seit mehr als einem halben Jahrhundert das „Festival von Piešťany“. Diesmal wird es am 11. Juni überraschend von dem Ensemble „Lúčnica“, mit der Choreographie „60 rokov krásy“ (60 Jahre Schönheit), eröffnet. Auf der Einladung für diesen musikalischen Event finden so klangvolle Namen wie der Knabenchor von Bratislava (Bratislavský chlapčenský zbor), das Tanztheater „CARMEN“ in Aufführung der Mitglieder des Theaters „Nová scéna Bratislava“, die Slowakische Philharmonie und das Slowakische Kammerorchester von Bohdan Warchal ihren Platz. Das „Sahnehäubchen“ des diesjährigen Festivals wird das szenische Oratorium „Cyril und Methodius“ sein. Ebenfalls zum Festival gehören die beliebten Internationalen Meisterkurse im Gesang, unter der Leitung von Peter Dvorský.

Der Flughafen von Piešťany wird zum dritten Mal in Folge zum Austragungsort der Nationalen Flugtage - Tage des nationalen Stolzes (Národné letecké dni – Dni národnej hrdosti). In diesem Jahr (13. – 14. Juni) erinnern sie an den 90. Todestag von Milan Rastislav Štefánik sowie den 5. Jahrestag des NATO-Beitritts der Slowakei. Aus diesem Anlass findet über dem Gebiet der Slowakei zum ersten Mal ein Überflug von

ausgewählten Maschinen der Nordatlantischen Allianz statt.

Am Freitag, dem 19. Juni startet das Festival „TRUCK COUNTRY“ zum ersten Mal unter seinem neuen Namen „TRUCK ARÉNA“. Zu der traditionellen Ausstellung von Trukern, der attraktiven Fahrt durch die Stadt und ihre Umgebung, dem Musikprogramm (unter anderem Maxim Turbulenc, Bukasový masív) und Veranstaltungen für Kinder kommt eine weitere Attraktion hinzu - die Ausstellung der Airbrush-Trucks.

Ein Novum des Sommers in Piešťany stellt das Festival von Jozef Dodo Šošoka dar (dazu berichten wir auf den Seiten 27 - 29), welches neben dem Festival „International Jazz Piešťany“ das Jazz-Geschehen in unserer Stadt bereichert. Es genügt, einige Namen zu nennen - Matúš Jakabčič, Dan Bárta, Harry Sokal, Chris Potter – und wir ahnen bereits, dass es ein unvergessliches Erlebnis wird.

Und auch die Veranstaltung „Lodenica 2009“, die am letzten Ferienwochenende stattfindet, hat für ihre Besucher eine Überraschung parat: die Europäische Country Kapelle des Jahres 2007 - „Veslári“ (Peter & The Rowers) kommt mit dem US-Star Billy Ryan aus Nashville im Rahmen ihrer gemeinsamen Europa-Tournee gerade zu „Lodenica“. ■

ÚSPEŠNÁ PREZENTÁCIA MESTA I KÚPEĽOV

SUCCESSFUL PRESENTATION OF THE TOWN AND SPA ERFOLGREICHE PRÄSENTATION DER STADT UND DES HEILBADEDS

Drahomíra Moretová, Jana Beňačková Štefečková Foto Martin Palkovič, archív Kúpele Piešťany

V novom výstavnom stánku, ktorý spolufinancovali Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s., sa predstavilo mesto Piešťany na dvoch významných podujatiach cestovného ruchu: ITF SlovakiaTour Bratislava, kde malo spoločný stánok s Kúpeľmi, a HOLIDAY WORLD Praha.

The town of Piešťany was presented at two significant tourist events by a new exhibition stand co-financed by the Slovak Health Spa Piešťany. These events were ITF SlovakiaTour Bratislava, where Piešťany had a common stand with the Spa, and HOLIDAY WORLD Prague.

Mit einem neuen Ausstellungsstand, mitfinanziert von der „Slowakisches Heilbad Piešťany AG“, stellte sich die Stadt Piešťany im Rahmen zweier bedeutender Veranstaltungen im Bereich des Reiseverkehrs vor: auf der Internationalen Tourismusmesse „ITF SlovakiaTour Bratislava“, mit einem gemeinsamen Stand mit dem Heilbad sowie auf der Ferienmesse „HOLIDAY WORLD Prag“.

Na 18. stredoeurópskom veľtrhu cestovného ruchu HOLIDAY WORLD Praha sa Mesto Piešťany svojou nápaditou expozíciou umiestnilo v kategórii väčších stánkov na 3. mieste v súťaži „NAJPŮSOBIVEJŠIA EXPOZÍCIA“. Na 2. mieste bol stánok Plzeňského kraja a 1. miesto získala rozsiahla expozícia Španielska, kde na ploche viac ako 400 m² vystavovalo viacero cestovných kancelárií a iných subjektov cestovného ruchu.

V tak silnej konkurencii je toto ocenenie pre Piešťany veľkým úspechom. Veď na veľtrhu s plochou 17 680 m² sa prezentovalo 701 vystavovateľov zo 47 krajín sveta.

Oba veľtrhy boli pre Piešťany veľmi úspešné. Po prvýkrát sa do prezentácie zapojili aj niektoré podnikateľské subjekty cestovného ruchu na území mesta. Osobitne treba vyzdvihnúť spoluprácu s hotelmi Sandor Pavillon, Máj, Park a s penziónom Rybársky Dvor.

Na oboch veľtrhoch bol záujem zo strany návštevníkov predovšetkým o hotelové zariadenia, krátke pobyty, predĺžené vikendové pobyty, kultúrne podujatia počas letnej sezóny, ale, prirodzene, i o liečebné procedúry. Návštevníci pražského veľtrhu

uvítali v piešťanskom stánku aj každodenné súťaže o hodnotné ceny, medzi ktorými nechýbali pobyty v piešťanských zariadeniach cestovného ruchu.

Kúpele Piešťany, ako každá firma pôsobiaca v cestovnom ruchu, sa snažia neustále rozširovať svoju klientelu. Osvedčeným nástrojom, ako potenciálnych návštevníkov osloviť, je účasť na rôznych výstavách a prezentáciách počas celého roka. Za prvý štvrtrok 2009 ich stihli Kúpele absolvovať už pätnásť. Najviac prezentácií sa uskutočnilo v Nemecku – v Mníchove, Berlíne, Stuttgarte a Hamburgu, čo je pochopiteľné vzhľadom na najvyšší počet klientov práve z tejto krajiny. Ďalej to boli výstavy v Izraeli, Arabských Emirátach, Čechách, Rakúsku, Poľsku, na Ukrajine a v Rusku. Zástupcovia Kúpeľov absolvovali niektoré prezentácie spoločne s partnermi - cestovnými kanceláriami alebo so Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch. Návštevníkov na stánku zaujímali liečebné pobyty, ale i relax či pobyty zamerané na redukciu hmotnosti. Na slovenských a českých výstavách žiadali informácie o kúpeľnej liečbe preplácanej poisťovňou a možnostiach absolvovania jednotlivých procedúr. ■

Thanks to its creative exhibition, the town of Piešťany placed third in the 18th Central Europe Tourism Trade Fair - HOLIDAY WORLD Prague - in the competition for the most impressive exhibition in the category of bigger stands. The stand for Plzeň County placed second, and Spain was granted first place thanks to an extensive exhibition with various travel agencies and tourism companies covering an area of more than 400 m². Given the size of the competition, where

▲ Piešťanská expozícia získala v Prahe ocenenie.
Piešťany exhibition was awarded in Prague.
Die Exposition von Piešťany bekam in Prag einen Preis.

▲ Tortu na veľtrhu rozkrojil známy český politik Jiří Paroubek. Vľavo Denisa Bartošová, prednostka Mestského úradu v Piešťanoch.
The cake was solemnly cut by Jiří Paroubek at the trade fair. Denisa Bartošová is on the left, the Head of the Municipal Office in Piešťany.
Die torte auf der Messe wurde von dem bekannten tschechischen Politiker Jiří Paroubek feierlich angeschnitten.
Links Denisa Bartošová, Leiterin der Stadtbehörde von Piešťany

701 exhibitors from 47 countries had booths covering an area of 17680 m²., this award is a remarkable success for Piešťany.

Both trade fairs were successful for Piešťany. Some local tourism entrepreneurs participated in them for the first time. We have to mention especially the cooperation with the hotels Sandor Pavilion, Máj, Park and Rybársky Dvor pension. In both trade fairs, visitors were mainly interested in hotels, short stays, extended weekend stays, cultural events during the summer season, and spa treatment, of course.

The visitors to the trade fair in Prague enjoyed everyday competitions for valuable prizes, such as stays in Piešťany tourist facilities.

The Piešťany Spa, like any other company in the tourism industry, is continually trying to widen its customer base. A tried and true method for addressing prospective visitors is participation in various exhibitions and presentations throughout the year. In the first quarter of 2009, the Spa had already managed to take part in 15 of them. The largest number of presentations took place in Germany -

Munich, Berlin, Stuttgart and Hamburg - which is understandable given the high number of customers from that country. There were also presentations in Israel, the United Arab Emirates, the Czech Republic, Austria, Poland, Ukraine and Russia. Spa representatives took part in some of the presentations in partnership with travel agents or the Slovak Agency for Tourism. According to sales managers, most visitors to the display were interested in spa stays, relaxation and stays aimed at weight reduction. In the Slovak and Czech exhibitions, they asked for information about spa treatment covered by insurance companies and about the possibilities of taking the treatment. ■

sich auf dieser Messe mit einer Gesamtfläche von 17.680 m² 701 Aussteller aus 47 Ländern der Welt präsentiert haben.

Beide Messen waren für Piešťany sehr erfolgreich. Zum ersten Mal beteiligten sich an der Präsentation auch einige Tourismus-Unternehmen aus der Stadt. In diesem Zusammenhang wäre die Kooperation mit den Hotels „Sandor Pavillon“, „Máj“, „Park“ sowie der Pension „Rybársky Dvor“ besonders hervorzuheben.

Auf beiden Messen galt das Interesse der Besucher vor allem Hoteleinrichtungen, Kurzaufenthalten, verlängerten Wochenendaufenthalten, Kulturveranstaltungen während der Sommer-Kurseason und nicht zuletzt

Deutschland - in München, Berlin, Stuttgart und Hamburg statt, was im Hinblick auf den Fakt, dass die höchste Anzahl der Besucher aus diesem Land stammt, verständlich ist. Hinzu kommen Ausstellungen in Israel, den Vereinigten Arabischen Emiraten, Tschechien, Österreich, Polen, der Ukraine und Russland. Einige Präsentationen absolvierten die Vertreter des Heilbades gemeinsam mit kooperierenden Reisebüros oder der Slowakischen Agentur für Tourismus (Slovenská agentúra pre cestovný ruch). Laut des kaufmännischen Managements, interessierte sich ein überwiegender Teil der Besucher am Stand für therapeutische und Erholungsaufenthalte mit Fokus auf die

Auf der 18. Mitteleuropäischen Tourismusmesse „HOLIDAY WORLD Prag“ erreichte die Stadt Piešťany im Wettbewerb um die bemerkenswerteste Ausstellung („NAJPŮSOBIVEJŠIA EXPOZÍCIA“) mit ihrer einfallsreichen Exposition den dritten Platz in der Kategorie der größeren Stände. Den zweiten Platz bekam der Stand der Region Plzeň. Der 1. Platz ging an die umfangreiche Exposition Spaniens, in deren Rahmen sich auf einer Fläche von mehr als 400 m² mehrere Aussteller wie Reisebüros und andere Unternehmen aus dem Bereich des Tourismus präsentierten.

Bei einer derart starken Konkurrenz stellt dieser Preis für Piešťany einen großen Erfolg dar. Vor allem angesichts der Tatsache, dass

auch dem Angebot an Kuranwendungen.

Besucher der Prager Messe begrüßten am Stand von Piešťany vor allem die täglichen Gewinnspiele um wertvolle Preise, zu denen auch Aufenthalte in den Tourismuseinrichtungen der Stadt Piešťany gehörten.

Das Heilbad Piešťany ist, wie jedes Unternehmen in der Touristikbranche, stets um die Erweiterung ihre Klientel bemüht. Ein bewährter Weg, um potentielle Kunden ansprechen zu können, ist die Teilnahme an verschiedenen Ausstellungen und Präsentationen während des ganzen Jahres. Im Verlauf des ersten Quartals 2009 absolvierten die Mitarbeiter des Heilbades davon bereits 15. Die meisten Präsentationen fanden in

▲ Netradičná prezentácia Kúpeľov Piešťany v kúpacích plášťoch na výstave vo Wroclawi.

Non-traditional presentation of Spa Piešťany in bathrobes during the exhibition in Wrocław.

Eine unkonventionelle Präsentation des Heilbades Piešťany - in Bademänteln - während einer Ausstellung in Wrocław

Reduzierung des Körpergewichts. Im Rahmen der slowakischen und tschechischen Ausstellungen informierten sie sich über Aufenthalte, deren Kosten seitens der Krankenkassen übernommen werden sowie die Möglichkeiten der Absolvierung von einzelnen Kuranwendungen. ■

Stretnutie manželiek diplomatov

■ Koncom marca sa na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch zišli manželky zahraničných diplomatov, žijúcich na Slovensku, a členky medzinárodného ženského klubu. Stretnutie sa konalo v hoteli Thermia Palace pod záštitou Jarmily Lajčákovvej-Hargašovej (v strede), manželky ministra zahraničných vecí Miroslava Lajčáka, a riaditeľa diplomatického protokolu Jána Bóryho (vľavo) s manželkou Jarmilou. Účasť bola naozaj pestrá. Pozvanie prijali okrem vplyvných dám zo ženského klubu aj manželky veľvyslancov Grécka, Chorvátska, Bulharska, Fínska, Holandska, Indonézie, Maďarska, Iraku a Spojených štátov. Po príchode ich vo foyeri hotela privítal generálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany, Klaus Pilz (vpravo). Po krátkej prezentácii kúpeľov v kaviarni a prehliadke prvého päťhviezdičkového hotela na Slovensku si dámy pochutili na krabom mäsku, kuracej galantíne so sušenými slivkami a kuracích medailónoch s bylinkovou omáčkou a basmati ryžou. Ako dezert im šéfkuchár pripravil sladké piešťanské bahno, melónové suflé, tvarohové kocky s čerstvým ovocím a čokoládovú fontánu.

Po obede mali dámy možnosť vyskúšať unikátne bahničko a zrkadlisko (termálny minerálny kúpeľ) v kúpeľnom dome Irma. Oddýchnuté a plné zážitkov a dojmov sa lúčili s kúpeľmi. Aby na ne nezabudli, na pamiatku si odniesli darčekové predmety. Podľa ich slov, mnohé sa sem ešte určite vrátia. ■

Meeting of diplomats' wives

■ The wives of foreign diplomats living in Slovakia and the members of the International Women's Club met on the Spa Island in Piešťany at the end of March. The meeting was held at the Thermia Palace Hotel under the auspices of Jarmila Lajčáková-Hargašová (in the middle), the wife of the minister of

foreign affairs, Miroslav Lajčák; and the director of diplomatic protocol, Ján Bóry (on the left) with his wife Jarmila. Attendance was quite varied, with delegates including influential ladies from the Women's Club as well as wives of diplomats from Greece, Croatia, Bulgaria, Finland, Holland, Indonesia, Hungary, Iraq and the United States. The managing director of the Slovak Health Spa Piešťany, Klaus Pilz (on the right), greeted them upon their arrival in the foyer of the hotel. After a short presentation of the Spa in the café and a tour around the first five-star hotel in Slovakia, the ladies enjoyed crab meat, chicken galantine with prunes and chicken medallions with herb sauce and basmati rice. As a dessert, the chef prepared "sweet Piešťany mud", watermelon soufflé, cheese curd cubes with fresh fruit and a chocolate fountain.

The ladies had the opportunity to try the unique mud pool and mirror pool (thermal mineral bath) in Spa Irma after lunch. They left the Spa relaxed and laden with pleasant memories, as well as gifts given as mementoes of their stay. From their comments it seems most of them would like to return another time. ■

Treffen der Diplomatenfrauen

■ Ende März trafen sich auf der Kurinsel in Piešťany Ehefrauen ausländischer Diplomaten in der Slowakei und Mitglieder des Internationalen Frauencubs. Die Zusammenkunft fand unter großer Teilnahme im Hotel Thermia Palace statt, die Schirmherrschaft übernahmen Jarmila Lajčáková-Hargašová, Ehefrau des Außenministers Miroslav Lajčák sowie der Leiter des Diplomatenprotokolls und ehemaliger Botschafter in Libyen, Ján Bóry, mit Ehefrau Jarmila. Der Einladung folgten neben einflussreichen Damen aus dem Frauencub ebenfalls die Ehefrauen der Botschafter aus Griechenland, Kroatien, Bulgarien, Finnland, der Niederlande, Indonesien, Ungarn, dem Irak und den Vereinigten Staaten. Bei ihrer Ankunft wurden sie im Hotel-Foyer vom Generaldirektor des Slowakischen Heilbades Piešťany, Klaus Pilz, begrüßt. Nach einer kurzen Vorstellung der Kureinrichtung und der Besichtigung des ersten Fünf-Sterne-

Hotels der Slowakei, ließen sich die Damen ein erlesenes Menü aus Krabbenfleisch, Hühner-Galantine mit Trockenpflaumen und Hähnchen-Medaillons mit Kräutersauce und Basmati Reis schmecken. Als Dessert bereitete der Koch für sie den süßen „Schlamm von Piešťany“, Melonen-Souffle, Quarkschnitten mit frischen Früchten und eine Schokofontäne vor.

Nach dem Mittagsmenü konnten die Besucherinnen das einmalige Schlammbecken und das Spiegelbad (thermales Mineralbad) im Kurhaus Irma testen. Erholt und voller Eindrücke verabschiedeten sie sich vom Heilbad. Und damit sie es nicht vergessen, trugen sie Heilbad-Souvenirs als Erinnerung mit sich nach Hause. Laut Äußerungen, werden viele von ihnen mit Sicherheit wieder kommen. ■

Francúzsky spisovateľ Dominique Lapierre v Thermia Palace

■ Dominique Lapierre, rodák z La Rochelle, vždy chcel byť spisovateľom. Prvú knižku napísal už ako sedemnásťročný. Až povolanie reportéra mu však naštartovalo kariéru. Štrnásť rokov písal pre Paris Match. Dve z jeho knížiek „Is Paris burning“ a „City of Joy“ boli aj sfilmované. Hlavnú úlohu v snímke „City of Joy“ si dokonca

zahral známy hollywoodsky herec Patrik Swayze. Tento príbeh, okrem divákov pri televízii, prelúskalo i 9 miliónov čitateľov. Okrem písania historických kníh sa Dominique venuje spolu so svojou manželkou Marie aj charite. Podporuje deti zo „slumov“ v Indii. Sympatický manželský pár zo Saint Tropez jazdí vo voľnom čase na koňoch.

Dominique bol spolu s Marie v Piešťanoch po prvýkrát. Kúpele navštívili na odporúčenie svojich známych, dvoch Libanoncov, ktorí chodia do Piešťan už 34 rokov. Okrem liečebných procedúr a príjemného plávania v bazéne sa venovali aj kultúre. Nenechali si ujsť predstavenie Madame Butterfly v Opere SND a balet Labutie jazero. ■

French writer Dominique Lapierre at Thermia Palace

■ Dominique Lapierre, a native of La Rochelle, had always wanted to become a writer. He wrote his first book when he was seventeen, but he really began his literary professional career as a reporter. He wrote for Paris Match for fourteen years. Two of his books, „Is Paris burning“ and „City of Joy“, were made into films, the latter starring well-known Hollywood actor Patrick Swayze. The book it was based on sold 9 million copies.

Besides writing historical novels, Dominique and his wife devote their time to charity, supporting children from slums in India. The charming married couple are now based in Saint Tropez, where they ride horses in their free time.

Dominique and his wife were in Piešťany for the first time, visiting the spa on the recommendation of their Lebanese Friends, who have been coming to Piešťany for the last 34 years. Besides spa treatment and pleasant swimming in the pool, the Lapiers also took in a performance of Madame Butterfly at the Slovak National Theatre Opera House and a ballet performance - Swan Lake. ■

Französischer Schriftsteller Dominique Lapierre im Thermia Palace

■ Dominique Lapierre wurde im französischen La Rochelle geboren. Seit er denken konnte, war es sein größter Wunsch, Schriftsteller zu werden. Sein erstes Buch schrieb er bereits im Alter von 17 Jahren. Seine Karriere jedoch startete erst mit seinem Beruf als Reporter. Ganze 14 Jahre lang schrieb er für die „Paris Match“. Zwei von seinen Büchern - „Is Paris burning“ und „City of Joy“ wurden auch verfilmt. Die Hauptrolle im Streifen „City of Joy“ verkörperte der bekannte Hollywood-Schauspieler Patrik Swayze. Außer Fernsehzuschauern tauchten in diese Geschichte auch neun Millionen Leser ein. Neben dem Schreiben von historischen Büchern setzt sich Dominique, zusammen mit seiner Frau Marie, für wohltätige Zwecke ein. Ihre Unterstützung gilt Kindern, die in indischen Slums leben. Seine Freizeit verbringt das sympathische Ehepaar aus Saint Tropez am liebsten auf dem Rücken der Pferde.

Jetzt kamen Dominique und Marie zum ersten Mal nach Piešťany. Das Heilbad besuchten sie auf Empfehlung von zwei libanesischen Bekannten namens Jabre, die seit nunmehr 34 Jahren regelmäßig nach Piešťany kommen. Neben therapeutischer Anwendungen und einem entspannten Schwimmen im Pool widmeten sich die Eheleute Lapierre ebenfalls der Kultur. Unter anderem haben sie sich die Vorführung von Madame Butterfly in der Oper des Slowakischen Nationaltheaters und das Ballett Schwanensee nicht entgehen lassen. ■

THERMIAE PIEŠŤANY

Piešťanské bahno netradične na sladký spôsob

■ Kúpele Piešťany pripravili pre obyvateľov, návštevníkov i kúpeľných hostí sladké prekvapenie. V hoteli Thermia Palace si môžu kúpiť kúsok symbolu Piešťan - liečivého bahna. Nelieči však klby, ale pohladí dušu a poštekľí jazyk. Je to totiž torta, ktorá ako bahno len vyzerá. Nedajte sa odradiť, chutí naozaj skvele. Delikatesa obsahuje okrem vajec, cukru a toho najlepšieho kakaa aj mlieko, puding, nutelu, rum, maslo a špeciálny likér. Ako zákusok sa podáva s čerstvým ovocím a domácim červeným vínom. Pochutnali si na nej i prezidenti V4, generálny tajomník OSN Ban Ki-mun, slovenskí a českí herci ako Katka Hasprová, Soňa Valentová, Jan Tříska, Jan Hrušínský, štátny tajomník ministra financií Peter Kažimír, rôzni veľvyslanci a VIP hostia. Recept na zákusok Bahno Thermia vznikol náhodou, pri nedorozumení dvoch kuchárov. Následne bol vyšperkovaný do dokonalosti. Predáva sa v originálnom drevenom balení s logom páva - symbolom hotela Thermia Palace. ■
Viac info na t.č. 00421 33 775 6111.

Unconventional sweet "Piešťany mud"

■ The Piešťany Spa has prepared a sweet surprise for locals, visitors and spa guests. It is possible to buy a piece of the symbol of Piešťany - healing mud - at the Thermia Palace Hotel. Although it does not treat your joints, it

comforts your soul and pleases your tongue. It is a cake that only looks like mud. Don't let your eyes fool you, it actually tastes great. This delicacy contains eggs, sugar, the best cocoa as well as milk, pudding, chocolate cream, rum, butter and a special liqueur. It is served as a dessert with fresh fruit and home-made red wine. The following renowned figures have enjoyed its special taste: the presidents of the Visegrad Four (the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia); the Secretary-General of the United Nations, Ban Ki-moon; Slovak and Czech actors such as Katka Hasprová, Soňa Valentová, Jan Tříska and Jan Hrušínský; the secretary of the minister of finance, Peter Kažimír; and various ambassadors and other VIP guests. The recipe for Mud Thermia was created by chance, as a result of a misunderstanding of two cooks. Afterwards it was modified and crafted to its perfection. It is sold in an original wooden package stamped with the logo of a peacock - the symbol of the Thermia Palace Hotel. ■
For more information, call 00421 33 775 6111.

Der Schlamm von Piešťany unkonventionell - auf süße Art

■ Das Heilbad Piešťany bietet Einheimischen, Besuchern und Kurgästen eine süße Überraschung. Im Hotel Thermia Palace können sie sich portionsweise den heilenden Schlamm - eines der Symbole von Piešťany - gönnen. Dieser jedoch heilt nicht die Gelenke, sondern streichelt vielmehr die Seele und schmeichelt der Zunge. Es handelt sich nämlich um eine Art Torte, die rein äußerlich an Schlamm erinnert. Lassen Sie sich hierdurch nicht entmutigen, denn sie schmeckt wirklich köstlich. Die Delikatese beinhaltet neben Zutaten wie Eier, Zucker und erlesener Kakao auch Milch, Pudding, Nutella, Rum, Butter sowie ein spezielles Likör. Als Dessert wird sie mit frischen Früchten und hausgemachten Rotwein gereicht. Diese originelle Kreation haben unter anderem die Präsidenten der V4-Länder, der UNO-Generalsekretär Ban Ki Moon, slowakische und tschechische Schauspieler wie Katka Hasprová, Soňa Valentová, Jan Tříska und Jan Hrušínský, der Staatssekretär des Finanzministers Peter Kažimír, verschiedene Botschafter und andere VIP Gäste genossen. Das Rezept für den Kuchen „Bahno Thermia“ (Schlamm Thermia) entstand durch ein Missverständnis zweier Köche. Anschließend wurde diese zufällige Entdeckung perfektioniert. Verkauft wird sie in origineller hölzerner Verpackung, mit dem Logo eines Pfau - dem Symbol des Hotels Thermia Palace. ■

Mehr Informationen unter der Tel.-Nr. 00421 33 775 6111

THERMAE PIEŠŤANY

Zdravá letná dovolenka v Kúpeľoch Piešťany

Využite špeciálnu ponuku
a strávte leto v Piešťanoch!

od 176 EUR (5 302,18 Sk) / osoba / 4 noci
ponuka platí do 19. 9. 2009

4 x ubytovanie, 4 x polpenzia, vstupná lekárska
konzultácia, do 2 relaxačných procedúr denne,
voľný vstup do bazéna,
fitnes centra a na skupinové cvičenia

+ Špeciálny bonus:

osviežujúci koktail na privítanie
grilovačka na Kúpeľnom ostrove (1 x za pobyt)

Minimálna dĺžka pobytu je 4 noci.

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 Sk

Healthy Summer Holiday at Spa Piešťany

Use our special package
to experience a summer in Piešťany.

from 176 EUR / person / 4 nights
offer valid till 19. 9. 2009

4 x accommodation, 4 x half board, initial consultation
with doctor, relaxation programme including up to 2
treatments per day, free entrance to the swimming
pool, fitness centre and all group exercise lessons

+ Bonus services

refreshing welcome cocktail
barbecue on the Spa Island (once per stay)

This offer is valid upon availability!
Minimum length of stay is 4 nights.

Gesunder Sommerurlaub im Heilbad Piešťany

Nutzen Sie dieses Angebot und genießen
Sie den Sommer in Piešťany!

ab 176 EUR / Person / 4 Nächte
gültig bis 19. 9. 2009

4 Übernachtungen, 4 x Halbpension, Ärztliche
Eingangsuntersuchung, ein Erholungsprogramm nach
Verordnung des Arztes beinhaltet bis zu 2 Anwendungen
pro Tag, freier Zutritt zum Schwimmbad, Fitness
und Gruppenübungen

+ kleine Aufmerksamkeit

erfrischender Cocktail bei Ihrer Ankunft
Grillen auf der Kurinsel (1 x pro Aufenthalt)

Dieses Angebot ist gültig nach Verfügbarkeit.
Mindest-Aufenthaltsdauer - 4 Übernachtungen

www.spapiestany.sk

Tel.: +421 - 33 - 775 77 33 Fax: +421 - 33 - 775 77 39
E-mail: reservations@spapiestany.sk

DANUBIUS HOTELS
GROUP

V Ý Z N A M N Í N Á V Š T E V N Í C I PIEŠŤANSKÝCH KÚPEĽOV-XXI.

Prominent Visitors of
Spa Piešťany - XXI.

Bedeutende
Besucher des Heilbades
Piešťany - XXI

Vladimír Krupa Reprofoto Eva Drobná

Osemdesiate roky 20. storočia v piešťanských kúpeľoch znamenali dokončenie výstavby modernej časti kúpeľov. Koncom roku 1981 (25. novembra) minister zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky Emil Matejíček za prítomnosti riaditeľa kúpeľov MUDr. E. Scholtza a ďalších funkcionárov otvorili novovybudovanú liečebňu Balnea Esplanade, čím bol dobudovaný liečebný a ubytovací komplex Balnea centrum.

The construction of the modern part of Spa Piešťany was finished in the 1980s. A newly-built spa medical institution Balnea Esplanade was opened at the end of 1981 (on 25th November) by Emil Matejíček, the Minister of Health of the Slovak Socialist Republic; Dr. E. Scholtz, the director of the spa and other officials, by which the construction of the Balnea Centre - a complex for treatment and accommodation - was finished.

Die 80er Jahre des 20. Jahrhunderts stehen im Heilbad Piešťany für die Fertigstellung des modernen Bereichs der Kureinrichtung. Ende des Jahres 1981 (am 25. November) eröffnete der damalige Gesundheitsminister der Slowakischen sozialistischen Republik, Emil Matejíček, in Anwesenheit des Heilbad-Direktors MUDr. E. Scholtz sowie weiterer Funktionäre, das Therapiezentrum Balnea Esplanade, wodurch die Errichtung des Komplexes Balnea Zentrum, mit Therapie-Bereichen und Unterkünften, beendet wurde.

▲ Nápis vitajúci účastníkov reumatologického kongresu na priečelí Kolonádového mostu, rok 1981.
The inscription that welcomed the participants to the Congress of Rheumatology on the façade of the Colonnade Bridge, in 1981
Die Begrüßung der Teilnehmer des Rheumatologen-Kongresses auf der Front der Kolonnadenbrücke, 1981

Záujem o liečbu aj vďaka novým liečebným domom stúpá. Napríklad v apríli 1980 sa v kúpeľoch liečilo viac ako 2800 pacientov z 34 štátov. V roku 1981 mohlo kúpeľnú liečbu absolvovať 37 474 pacientov. Dňa 10. novembra 1979 bola v mestskej časti Piešťan slávnostne otvorená budova zotavovne Františka Zupku (dnes Hotel Park), ktorá patrila odborom. Prevádzka Liečebného domu Slovan skončila k 1. novembru 1985. Napriek rozličným zámerom na rekonštrukciu, po roku 1989 aj za účasti zahraničných investorov, tento objekt je odvtedy zatvorený a už takmer štvrtstoročie chátra.

V hlavnej kúpeľnej sezóne roku 1981

▲ Recepčia pre účastníkov reumatologického kongresu v salóniku hotela Thermia Palace.
The reception for the participants of the Congress of Rheumatology in the lounge of the Thermia Palace Hotel.
Rezeption für Teilnehmer des Rheumatologen-Kongresses im kleinen Salon des Hotels Thermia Palace

zaviedli Československé aerolinie novinku pre zahraničných hostí kúpeľov – nedeľné lety do Prahy. Po prilete bola zorganizovaná prehliadka pamätihodností mesta, obed v reštaurácii Vikárka na Hradčanoch a večer odlet späť do Piešťan.

Kúpele navštevovali zahraničné delegácie, predovšetkým zo socialistických krajín (Čína, Sovietsky zväz, Vietnam, Mongolsko a i.), ale i z krajín arabského sveta a sporadicky aj z krajín západnej Európy. Napríklad 2. apríla 1980 navštívil kúpele vtedajší veľvyslanec Sovietskeho zväzu v Československu A. Botvin; 28. novembra 1980 navštívil kúpele i mesto Piešťany minister pre miestnu správu Sýrskej arabskej republiky Adnan Dabbab, koncom januára 1982 Henry Faure podpredseda spoločnosti Francúzsko – Československo, v auguste 1982 riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie H. Mahler, koncom roku 1982 generálny tajomník Všeindického odborového kongresu Indrajit Gupta. Intenzívne boli kontakty s družobným mestom Piešťan – Heinolou vo Fínsku. Jej predstavitelia viackrát navštívili mesto i kúpele. Napríklad starosta Heinoly Jarrko Paronen s manželkou bol v Piešťanoch od 15. do 21. 9. 1985.

V apríli 1985 sa v kúpeľoch liečila pani Brigitte White, prvá pacientka z Bermúd, ktorá bola s úrovňou liečby veľmi spokojná.

Nechýbali ani významní domáci hostia: v septembri 1981 bol hosťom kúpeľov prvý československý kozmonaut Vladimír Remek s manželkou Hanou, v priebehu 80. rokov tu viackrát absolvoval liečebný pobyt dramatik Ján Solovič, ktorý odvtedy pravidelne navštevuje Piešťany. V auguste 1986 sa tu liečila významná operná

speváčka Jarmila Novotná (dlhé roky žijúca a pôsobiaca v zahraničí – v Berlíne, Viedni, New Yorku a i.).

Podobne ako v uplynulých desaťročiach sa v kúpeľoch konalo veľa kultúrnych podujatí, kongresov a konferencií. Napríklad 25. – 27. januára 1981 sa v kongresovej sále kúpeľov konal XXI. čs. chirurgický kongres s medzinárodnou účasťou, lekárske seminár poriadany v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom Slovakerma (13. júna 1986), 13. októbra 1983 vystupoval v kúpeľoch 60-členný chlapčenský zbor z Aachenu (SRN). V auguste 1987 sa v Spoločenskom centre kúpeľov v spolupráci s mestom, Mestským kultúrnym strediskom a Mestskou knižnicou prvýkrát konali Dni indickej kultúry. Na otvorení sa zúčastnil U. G. Soni, veľvyslanec Indickej republiky. Zmeny v novembri 1989 priniesli pád socialistického režimu a vlády jednej strany. Otvorili sa hranice a možnosti cestovania. Piešťanské kúpele začali navštevovať významní predstavitelia zo západnej Európy. Jedným z prvých bol 23. júna 1990 korunný princ Philippe, následník belgického trónu. ■

The interest in treatment was rising thanks to the new spa buildings. In April 1980, more than 2800 patients from 34 countries received treatments in the spa and 37 474 patients were treated in 1981. A sanatorium, František Zupka, (today's Hotel Park) which belonged to the trade union was opened near the centre of Piešťany on 10

November 1979. The spa hotel Slovan was closed on 1 November 1985. Despite various intentions to reconstruct this building (as well as the projects of investors after 1989), it has been falling into ruins for almost 25 years.

Czechoslovak Airlines started to organise special Sunday flights to Prague for foreign spa guests in the main spa season in 1981. After the arrival, the visitors went sightseeing, later they had lunch in the Vikárka restaurant in Hradčany (the historical part of Prague) and in the evening they flew back to Piešťany.

The spa was visited by delegations from foreign countries, especially from socialist ones (China, the Soviet Union, Vietnam, Mongolia, etc.) as well as from Arabic countries, but rarely from Western European countries. The spa was visited by the following politicians and representatives: the Ambassador of the Soviet Union to Czechoslovakia, A. Botvin on 2 April 1980; the Minister for Local Administration of the Syrian Arab Republic, Adnan Dabbab on 28 November 1980; the Vice-chairman of the organisation France - Czechoslovakia, Henry Faure at the end of January 1982; the Director-General of the World Health Organisation, H. Mahler in August 1982; the Secretary General of The All India Trade Union Congress, Indrajit Gupta at the end of 1982. Piešťany had intensive contacts with its twin town Heinola in Finland. Its representatives visited our spa several times - the Mayor of Heinola, Jarrko Paronen, stayed here with his wife from 15 to 21 September 1985.

Mrs. Brigitte White, the first patient from the Bermuda Islands, came to the spa in April 1985, and was very satisfied with the quality of treatment.

The spa was also visited by guests from our country: the first Czechoslovak astronaut, Vladimír Remek with his wife Hana in September 1981; a dramatist Ján Solovič received the treatment here several times in the 1980s and he has visited Piešťany regularly ever since. Jarmila Novotná, a distinguished opera singer visited the spa in August 1986 (she lived and worked many years abroad - in Berlin, Vienna, New York, etc.).

During the 1980s, many cultural events, congresses and conferences took place in the spa: The XXI. Czechoslovak Congress of Surgeons with the international attendance in the Congress Hall from 25 to 27 January 1981; a seminar for doctors was organised with the cooperation of the headquarters of Slovakerma on 13 June 1986; a 60-member boys' choir from Aachen (Germany) gave a performance in the spa on 13 October 1983. The Days of

Indian Culture were held for the first time in the Social Centre of the Spa in August 1987 in cooperation with the town, the Municipal Cultural Centre and the Municipal Library. The ambassador of the Indian Republic, U. G. Soni took part in the opening. The changes in November 1989 brought the socialist regime and the rule of the only party to an end. The borders were opened and it was possible to travel without restrictions. Significant representatives from Western Europe started to visit Spa Piešťany. The Crown Prince Philippe, the successor to the Belgian throne, was among the first of them on 23 June 1990. ■

Einrichtung der Gewerkschaften - feierlich eingeweiht. Der Betrieb im Sanatorium „Slovan“ wurde zum 1. November 1985 eingestellt. Trotz diverser Vorhaben zu seiner Rekonstruktion, nach 1989 auch unter Beteiligung ausländischer Investoren, blieb dieses Objekt seitdem geschlossen und verfällt seit knapp einem Vierteljahrhundert.

Im Jahre 1981 führte die Tschechoslowakische Airline in der Hauptsaison eine Neuheit für ausländische Kurgäste ein - Sonntagsflüge nach Prag. Nach der Landung war für sie eine Besichtigung der Sehenswürdigkeiten der Stadt sowie ein Mittagessen im Restaurant „Vikárka“ im historischen Stadtviertel Hradčany (Hradschin) vorgesehen. Am Abend traten sie den Rückflug nach Piešťany an.

Das Heilbad besuchten ausländische

Heilbad und die Stadt Piešťany, zu Besuch waren hier außerdem: Ende Januar 1982 Henry Faure, der stellvertretende Vorsitzende der Gesellschaft „Frankreich-Tschechoslowakei“, im August 1982 H. Mahler, Direktor der Weltgesundheitsorganisation und Ende des Jahres 1982 der Generalsekretär des gesamtindischen Gewerkschaftsverbandes, Indrajit Gupta. Intensiv waren ebenfalls die Kontakte zu der Partnerstadt von Piešťany - dem finnischen Heinola. Seine Vertreter besuchten mehrere Male sowohl die Stadt, als auch das Heilbad. So verweilte beispielsweise der Bürgermeister von Heinola, Jarrko Paronen, mit Ehefrau von 15. bis 21. 9. 1985 in Piešťany.

Im April 1985 ließ sich Brigitte White, als erste von den Bermudas stammende Patientin, im Heilbad behandeln und war mit der Qualität der Therapie sehr zufrieden.

Auch bedeutende heimische Gäste fehlten natürlich nicht: im September 1981 war der erste tschechoslowakische Kosmonaut, Vladimír Remek, zusammen mit Ehefrau Hana, zu Gast im Heilbad, einen mehrfachen therapeutischen Aufenthalt absolvierte hier im Laufe der 80er Jahre der Dramatiker Ján Solovič, der Piešťany seither regelmäßig besucht. Im August 1986 ließ sich hier die bedeutende Opernsängerin Jarmila Novotná behandeln (sie lebte und wirkte jahrelang in ausländischen Metropolen wie Berlin, Wien, New York u.a.).

Ähnlich wie in den letzten Jahrzehnten, war das Heilbad auch damals Austragungsort vieler kultureller Veranstaltungen, Kongresse und Konferenzen. Am 25. - 27. Januar 1981 fand zum Beispiel in der Kongresshalle des Heilbades der XXI. Tschechoslowakische Kongress der Chirurgen mit internationaler Teilnahme statt, am 13. Juni 1986 wurde in Zusammenarbeit mit der Generaldirektion der „Slovakoterma“ ein Ärzteseminar ausgetragen, am 13. Oktober 1983 trat im Heilbad der 60-köpfige Knabenchor aus dem deutschen Aachen auf. Im August 1987 wurden im Gesellschaftszentrum des Heilbades, in Zusammenarbeit mit der Stadt, dem Städtischen Kulturzentrum und der Stadtbibliothek zum ersten Mal die „Tage der indischen Kultur“ veranstaltet. Der Eröffnungsfeier wohnte unter anderem der Botschafter der Indischen Republik, U. G. Soni, bei. Die Veränderungen im November 1989 brachten den Fall des sozialistischen Regime und der Regierung einer Partei mit sich. Die Grenzen und damit auch die Möglichkeiten für Reisen, öffneten sich. Hochrangige Persönlichkeiten aus Westeuropa besuchten das Heilbad Piešťany. Eine der ersten war am 23. Juni 1990 der belgische Thronfolger, Kronprinz Philippe. ■

▲ Piešťany navštevovali aj predstavitelia režimu a vládnucej komunistickej strany. Víťanie Miloša Jakeša generálneho tajomníka Ústredného výboru Komunistickej strany Československa.

The representatives of the regime and ruling Communist Party visited Piešťany as well - the greeting of Miloš Jakeš, the Secretary General of the Central Committee of the Czechoslovakian Communist Party.

Piešťany war ein gern besuchter Ort von Vertretern des Regimes und der regierenden Kommunistischen Partei - hier der Empfang von Miloš Jakeš, dem Generalsekretär des Zentralkomitees der Kommunistischen Partei der Tschechoslowakei

Das Interesse an therapeutischen Behandlungen wuchs auch dank der neuen Kurhäuser. So wurden zum Beispiel im April 1980 im Heilbad mehr als 2.800 Patienten aus 34 Ländern behandelt. Im Jahre 1981 konnten insgesamt 37.474 Patienten eine Kurtherapie absolvieren. Am 10. November 1979 wurde im städtischen Bereich von Piešťany das „Sanatorium des František Zupka“ (heutiges Hotel Park) - eine

Delegationen aus vorwiegend sozialistischen Ländern (China, Sowjetunion, Vietnam, Mongolei u. a.), Ländern der arabischen Welt und sporadisch aus den westeuropäischen Ländern. Am 2. April 1980 traf der damalige Botschafter der Sowjetunion in der Tschechoslowakei, A. Botvin, zum Besuch im Heilbad ein; am 28. November 1980 besuchte Adnan Dabbab, Minister für lokale Verwaltung der Syrischen Arabischen Republik, das

ČESKÁ HERECKÁ ELITA V HOTELI THERMIA PALACE

ELITE CZECH
ACTORS
AT THERMIA PALACE
HOTEL

TSCHECHISCHE
SCHAUSPIELER-ELITE
IM HOTEL
THERMIA PALACE

Jana Štefečková Beňáčková
Foto Martin Palkovič

Klaňacka v Dome umenia - zľava Jan Tříska, Jan Hrušínský a Jan Kačer.
Bowling down in the House of Arts - from the left: Jan Tříska, Jan Hrušínský and Jan Kačer.
Das Verneigen im Haus der Kunst - v. l. Jan Tříska, Jan Hrušínský und Jan Kačer

V hoteli Thermia Palace privítali ďalších významných hostí - Jana Třísku, herca, ktorému sa podarilo dobyť Hollywood, Jana Hrušínského a Jana Kačera. V kúpeľoch pobudli síce len krátko, ale uvažovaniu o vrátení sa do Piešťan sa herci nevyhli. Stále sú však veľmi zaneprázdnení. Ich prítomnosť sme využili na krátky rozhovor.

Recent notable guests at the Thermia Palace Hotel include Jan Tříska, an actor who has found success in Hollywood, Jan Hrušínský and Jan Kačer. They did not stay at the spa for a long time as they are very busy now, but they are likely to return to Piešťany in the future. We used the opportunity to ask them several questions.

Die Mitarbeiter des Hotels Thermia Palace begrüßten weitere bedeutende Gäste - Jan Tříska, den Schauspieler, dem es gelang Hollywood zu erobern, Jan Hrušínský und Jan Kačer. Im Heilbad verweilten sie zwar nur für eine kurze Zeit, den Gedanken an eine Rückkehr nach Piešťany wurden die Schauspieler jedoch nicht los. Wir nutzten ihre Anwesenheit zu einem kurzen Gespräch.

Ako ste sa dostali k herectvu?

JK Ja nie som herec, to Jeník (ukazuje so smiechom na Hrušínského).

JH Všetci v mojom okolí sa tejto profesii venovali. Nemal som inú možnosť. A tak som sa stal hercom.

Kto Vám na tejto ceste, stať sa hercom, najviac pomohol?

JH Nikto vám nepomôže, musíte si pomôcť sám. Keď vyjdete na javisko a diváci sa na Vás pozerajú, nemáte možnosť schovať sa, ani ujsť. Musíte predviesť svoj herecký výkon.

Máte nejakého obľúbeného slovenského herca?

JK Ja som starší ročník. Mal som najradšej tú generáciu, keď som ešte nakrúcal filmy. Keby som mal niekoho spomenúť, tak Božku Turzonovú, moju dlhoročnú priateľku. Mimochodom dlho som ju nevidel.

JH Nechcel by som sa dostať do menovania. Je ich veľa, ktorých mám rád. Ale v našom

divadle Na Jezerce hrá Zuzana Kronerová. Je to príjemné „slovenské spestrenie“.

Čo Vám najviac chýba v dnešnom televíznom programe?

I JH Určite mi chýbajú pondelky s inscenáciami, čo bývali v televízii ešte za existencie Československa.

Čo robíte, keď nehrajete?

I JK Ja zbieram obrazy a píšem knihy. A potom mám ďalšie hoby - život v súkromí.

JH Ja by som rád mal celý rad koníkov, ale herectvo a pražské divadlo Na Jezerce mi zaberie všetok čas. Predtým, ako som sa začal venovať vlastnému divadlu, som jazdil na koni.

Máte aj nejaký zlozvyk?

I JK Mám ich veľa. Celý život prekonávam lenivosť, občas pýchu, musím krotiť svoj apetít...

I JH Neustály boj s ranným vstávaním.

V piešťanských kúpeľoch ste prvýkrát? Skúšali ste aj naše procedúry?

I JK Ja som na Slovensku od rozdelenia Československa po tretíkrát. Pripadá mi, ako keby sme sa trochu odcudzili. Myslím Česi a Slováci navzájom. Je to škoda, že sme teraz dva štáty. A stále som si nezvykol na prepočítavanie cien v euro. (Smiech.)

I JH V Piešťanoch som nikdy nebol, teraz som tu prvýkrát. Je tu pekne. Asi pôjdeme vyskúšať hotelový bazén.

Do rozhovoru sa pripája aj Jan Tríska.

Chceli ste byť odjakživa hercom?

I JT Dá sa povedať, že áno. Keď som bol tínedžer, chvíľu som chcel byť tanečníkom, ale potom som sa rozhodol pre hereckú dráhu.

Je to ťažké presadiť sa v Amerike?

I JT To viete, že áno.

Kto Vám tam najviac pomohol?

I JT Musíte si pomôcť sám, na tom je systém v Amerike založený. Je veľa slávnych producentov a veľa amerických hviezd, ale ich ženy - pokiaľ sú herečky - sa musia presadiť samé. Podarí sa im to len vtedy, ak sú naozaj dobré.

Čo považujete za pozitíva života v Amerike a v Čechách?

I JT O tom bolo napísaných už množstvo kníh. Amerika je „Nový svet“. Má najväčší prílív emigrantov, to hovorí za všetko. (Pozn. Jan Tríska bol donútený emigrovať do Ameriky po podpísaní Charty 77).

S akou svetovou hviezdou ste hrali a ktorá z nich Vás najviac zaujala?

I JT Nerád hádzem menami. Niektorí svetoznámi herci sa stali mojimi priateľmi, napríklad Michael Cane. A Miloš Forman, s tým som strávil tiež veľa času.

A na Slovensku?

I JT Na Slovensku mám veľmi dobrého priateľa Martina Hubu, s ktorým som veľakrát spolupracoval. Toto leto s ním budem opäť hrať v Prahe na Shakespearovských slávnostiach. Nato sa naozaj teším.

Čo robíte, keď nehrajete?

I JT Každý deň vstávam o 4,45 h. Niečo na seba navlečiem a bežím. Behám veľmi skoro, ešte za tmy. A potom idem na chvíľu do fitness centra. Po športe občas aj oddychujem. To je môj denný rytmus, na ktorý som nastavený.

Stále niečo študujem, teraz sa zaoberám etymológiou (veda o skúmaní pôvodu slov). Okrem toho mám v Kalifornii dosť veľký dom so záhradou a o ten sa treba starať.

V Piešťanoch ste prvýkrát?

I JT Nie, v Piešťanoch som už po druhýkrát. Navštívil som ich aj niekedy za dávnych komunistických čias. Niečo som filmoval. Ale ani neviem, čo to bolo. Čo mi utkvelo v pamäti je letecká škola, ktorá tu vtedy bola, a ľudia z Blízkeho východu.

Čo sa Vám na Slovensku, resp. v Piešťanoch páči najviac?

I JT Ja považujem, aj keď to znie ako fráza, Slovákov za svojich bratov. Vždy som to tak cítil a veľmi ma mrzelo, že sa Československá republika „roztrhla“. Ale teraz vám blahoželám, v ekonomických reformách ste predstihli Česko. Držím vám aj naďalej palce.■

▲ Jan Tríska

How did you become an actor?

I JK I am not an actor, Jeník is (he is pointing to Hrušínský and laughing).

I JH Everybody around me worked in this field. I had no choice. So I became an actor.

Who helped you the most to become an actor?

I JH Nobody will help you, you have to help yourself. When you come on stage and all the spectators are watching you, you do not have the option of hiding or running away. You have to show your talent.

Do you have a favourite Slovak actor?

I JK I am from an older generation. I like my contemporaries from my own period. If I have to mention somebody, then it is Božka Turzonovová, my old friend. By the way, I have not seen her for a long time.

I JH I do not want to name anybody. There are a lot of actors who I like. But Zuzana Kronerová acts in our Theatre Na Jezerce. It is a very nice "Slovak enlivening".

What do you miss the most in current television programmes?

I JH I definitely miss made-for-TV movie Mondays that used to be on during the Czechoslovak days.

What do you do when you do not perform?

I JK I collect paintings and write books. And I have one more hobby - living in privacy.

I JH I would like to have a lot of hobbies, but performing and the Theatre Na Jezerce in

Prague take all of my time. Before opening my own theatre, I used to ride a horse.

Do you have a bad habit?

I JK I have lots of them. I have tried to overcome laziness all of my life, and sometimes pride; I have to calm my appetite...

I JH A never-ending struggle with getting up in the morning.

Is this your first time in the Piešťany Spa? Have you already tried spa treatments?

I JK This is my third time in Slovakia since the splitting of Czechoslovakia. It seems to me that we have grown away from each other, I mean, the Czechs and Slovaks. It is a pity that we are separate countries now. And I still have not got used to converting prices into euros. (Laughing.)

I JH I have never been to Piešťany, this is my first time. It is nice here. We will probably try the hotel swimming pool.

Jan Tríska is also joining the interview.

Have you always wanted to be an actor?

I JT Yes, I have. When I was a teenager I wanted to be a dancer for a while but then I chose the career of an actor.

Is it difficult to push yourself forward in America?

I JT Of course it is.

Who helped you the most there?

I JT You have to help yourself, the system in America is based on it. There are a lot of famous producers and American stars but their wives - if they are actresses - have to help themselves. They succeed only if they are really good.

What are the positive things about living in America and the Czech Republic?

I JT Many books have been written about this. America is a "New World". There is the highest inflow of immigrants and there is a lot to be said for it. (Editor's comment: Jan Tríska was forced to immigrate to America after signing Charter 77).

What world-famous stars have you acted with and which one impressed you the most?

I JT I do not like naming anybody. Some world-famous actors have become my friends, for example Michael Caine. And Miloš Forman, I spent a lot of time with him.

And in Slovakia?

I JT There is a very good friend of mine in Slovakia - Martin Huba, with whom I have cooperated many times. This summer I am performing with him again in the Shakespeare Celebrations in Prague. I'm really looking forward to it.

What do you do when you do not perform?

I JT I get up at 4.45 every day. I put on something and run. I run very early, when it is still dark. Then I go to a fitness centre. After that I sometimes relax. This is my everyday ritual that I am set to. I always study something, now I am interested in etymology (the study of the origin of words). Besides this, I have quite a big house with a garden in California and I have to take care of it.

Is this your first time in Piešťany?

IJT No, this is my second time. I visited Piešťany during the old communist times. I was shooting a film but I do not even know what it was. I remember a flight school that used to be here and people from the Middle East.

What do you like the most in Slovakia and Piešťany?

IJT Although it sounds like a cliché, I consider Slovaks to be my brothers. I have always felt this way and I suffered a lot when the Czechoslovak Republic split. But now I congratulate you, you have outstripped the Czech Republic in economic reforms. I wish you good luck. ■

Wie sind Sie zur Schauspielerei gekommen?

IJK Ich bin kein Schauspieler, sondern Jeník (zeigt mit Lachen auf Hrušínský).

IJH Alle in meinem Umfeld widmeten sich dieser Profession, ich hatte keine andere Wahl. So wurde ich Schauspieler.

Wer half Ihnen auf dem Weg Schauspieler zu werden am meisten?

IJH Dabei hilft ihnen niemand, sie müssen sich selbst helfen. Wenn sie die Bühne betreten und vor den Augen der Zuschauer stehen, haben sie keine Möglichkeit, sich zu verstecken oder weg zu rennen. Sie müssen ihre schauspielerische Leistung präsentieren.

Gibt es unter den slowakischen Schauspielern jemanden, den Sie besonders mögen?

IJH Eindeutig fehlen mir die Montags-Inszenierungen, die noch in den Zeiten der Tschechoslowakei ausgestrahlt wurden.

Was machen Sie, wenn sie gerade nicht spielen?

IJK Ich sammle Bilder und schreibe Bücher. Und dann habe ich noch ein weiteres Hobby - ein Privatleben.

IJH Ich würde am liebsten eine ganze Reihe von Hobbys pflegen, aber die Schauspielerei sowie das Engagement in dem Prager Theater „Na Jezerce“ nehmen meine gesamte Freizeit in Anspruch. Bevor ich begann mich meinem eigenen Theater zu widmen, ging ich reiten.

Haben Sie auch irgendwelche Laster?

IJK Eine ganze Menge sogar. Mein Leben lang kämpfe ich gegen Faulheit, von Zeit zu Zeit gegen Hochmut und ich muss meinen Appetit zügeln...

IJH Ich kämpfe stets mit dem Aufstehen...

Sind Sie zum ersten Mal im Heilbad Piešťany? Haben Sie schon unsere Anwendungen ausprobiert?

IJK Seit der Trennung der Tschechoslowakei bin ich jetzt zum dritten Mal in der Slowakei. Es kommt mir so vor, als hätten wir uns etwas entfremdet. Ich meine die Tschechen und die Slowaken. Es ist schade, dass wir jetzt zwei separate Staaten sind. Und ich habe mich immer noch nicht an das Umrechnen der Preise in Euro gewöhnen können (lacht).

IJH In Piešťany bin ich noch nie gewesen, es ist das erste Mal. Es ist sehr schön hier. Ich

durchzusetzen?

IJT Ja, es ist schwierig.

Wer half Ihnen dort am meisten?

IJT Jeder muss sich selbst helfen, auf dieser Grundlage beruht das System in Amerika. Es gibt viele berühmte Produzenten und zahlreiche US-Stars, aber ihre Frauen - sofern sie Schauspielerinnen sind - müssen sich allein durchsetzen. Das gelingt ihnen nur unter der Voraussetzung, dass sie wirklich gut sind.

Was erscheint Ihnen positiv am Leben in den USA und in Tschechien?

IJT Darüber wurden bereits zahlreiche Bücher geschrieben. Amerika ist eine „Neue Welt“, mit dem höchsten Zufluss von Emigranten - das besagt alles. (Anm.d.R. Jan Tríska war als Unterzeichner der Charta 77 gezwungen, in die USA zu emigrieren).

Mit welchem Weltstar spielten Sie zusammen und wer beeindruckte Sie am meisten?

IJT Ich jongliere nur ungern mit Namen. Einige der weltbekannten Schauspieler wurden meine Freunde - zum Beispiel Michael Cane. Und Miloš Forman, mit dem ich auch viel Zeit verbracht habe.

Und in der Slowakei?

IJT In der Slowakei habe ich einen sehr guten Freund - Martin Huba, mit dem ich schon oft zusammen arbeitete. In diesem Sommer werde ich mit ihm wieder in Prag, auf den Shakespeare-Festlichkeiten (Shakespeareovské slávnosti) spielen. Darauf freue ich mich wirklich sehr.

Was tun Sie, wenn Sie nicht spielen?

IJT Ich stehe jeden Tag um 4.45 Uhr auf, werfe mir etwas über und laufe. Ich laufe sehr früh, draußen ist es noch dunkel. Danach gehe ich für kurze Zeit in ein Fitnesszentrum. Nach dem Sport ruhe ich mich manchmal noch aus. Das ist mein Tagesrhythmus, auf den ich eingestellt bin. Darüber hinaus bilde ich mich beständig in verschiedenen Bereichen, aktuell beschäftige ich mich mit der Etymologie (die Lehre von der Wortherkunft). Außerdem besitze ich in Kalifornien ein relativ großes Haus mit Garten und beides muss gepflegt werden.

Sind Sie zum ersten Mal in Piešťany?

IJT Nein, in Piešťany bin ich zum zweiten Mal. Ich besuchte diese Stadt irgendwann in den tiefsten kommunistischen Zeiten, weil ich hier etwas drehte. Aber ich weiß nicht mehr, was es war. Was mir im Gedächtnis blieb, ist eine Flugschule, die es hier damals gab und Besucher aus dem Nahen Osten.

Was gefällt Ihnen in der Slowakei bzw. in Piešťany am besten?

IJT Auch wenn es vielleicht abgedroschen klingt, betrachte ich die Slowaken als meine Brüder. Ich habe es schon immer so empfunden und es tat mir sehr leid, dass die Tschechoslowakische Republik „zerrissen“ wurde. Aber jetzt muss ich ihnen meinen Glückwunsch aussprechen - hinsichtlich der wirtschaftlichen Reform, haben sie Tschechien überholt. Ich drücke ihnen weiterhin die Daumen. ■

▲ Jan Kačer (zľava) a Jan Hrušínský v Thermia Palace.
Jan Kačer (from the left) and Jan Hrušínský in Thermia Palace.
Jan Kačer (v. l.) und Jan Hrušínský im Thermia Palace

IJK Ich bin schon ein etwas älterer Jahrgang. Am liebsten mag ich die Schauspieler-Generation aus der Zeit, als ich noch Filme drehte. Und wenn ich jemanden namentlich erwähnen soll, dann Božka Turzonovová, eine längjährige Freundin von mir. Die habe ich übrigens lange nicht gesehen.

IJH Namen zu nennen, möchte ich vermeiden. Es gibt so viele, die ich sehr gerne mag. Aber in unserem Theater „Na Jezerce“ spielt Zuzana Kronerová. Sie ist eine sehr angenehme „slowakische Bereicherung“.

Was vermissen Sie im heutigen TV-Programm am meisten?

glaube, wir gehen nachher den Hotelpool testen.

Jan Tríska schließt sich dem Gespräch an.

Wollten Sie schon immer ein Schauspieler werden?

IJT Im Grunde kann ich darauf mit einem ja antworten. Im Teenageralter erwog ich für kurze Zeit Tänzer zu werden, doch schließlich wählte ich die schauspielerische Laufbahn.

Ist es schwierig, sich in Amerika

Pohľadnica k 20. výročiu ČSR, autor Otto Ušák.
 Postcard commemorating the 20th anniversary of the
 Czechoslovak Republic, featuring the author, Otto Ušák.
 Ansichtskarte aus Anlass des 20. Gründungstages
 der Tschechoslowakischen Republik (ČSR), Autor Otto Ušák

Milan Rastislav Štefánik (21. 7. 1880
 Košariská - 4. 5. 1919 Ivanka pri Dunaji)
 je v súčasnosti asi najvýraznejšou
 postavou novodobej slovenskej histórie.

Profesiou astronóm, no v povedomí
 širokej verejnosti známy ako politik,
 vojak a generál, spoluzakladateľ štátu
 Čechov a Slovákov. Spolu s Tomášom
 G. Masarykom a Edvardom Benešom
 založil v Paríži Československú národnú
 radu, ktorá bola najvyšším orgánom
 československého zahraničného odboja
 v čase 1. svetovej vojny (a v ktorej bol
 jediným zástupcom Slovákov).

Milan Rastislav Štefánik (21 July 1880
 Košariská - 4 May 1919 Ivanka pri Dunaji) is
 nowadays probably the most significant
 person of modern Slovak history. His
 occupation was an astronomer, but for the
 public he was better known as a politician,
 soldier, general, and co-founder of the
 republic of the Czechs and Slovaks. Together
 with Tomáš G. Masaryk and Edvard Beneš, he
 founded the Czechoslovak National Council
 in Paris, which was the highest
 authority of the Czechoslovak foreign
 resistance movement during World War I (he
 was also the only Slovak representative in it).

ŠTEFÁNIKOVSKÉ TRADÍCIE V PIEŠŤANOCH

Milan Rastislav Štefánik (geb. 21. 7. 1880
 in Košariská - gest. 4. 5. 1919 in Ivanka
 pri Dunaji) gilt heute als die wohl markan-
 teste Persönlichkeit der neueren slowakischen
 Geschichte. Von Beruf ein Astronom, im
 Bewusstsein der breiten Öffentlichkeit jedoch
 als Politiker, Soldat, General und Mitbegrün-
 der des gemeinsamen Staates der Tschechen
 und Slowaken verankert. Zusammen mit
 Tomáš G. Masaryk und Edvard Beneš gründete
 er in Paris den Tschechoslowakischen
 Nationalrat (Československá národní rada),
 das höchste Organ der tschechoslowakischen
 Gegenbewegung im Ausland während des
 1. Weltkrieges (in dem er als einziger
 Vertreter der Slowaken agierte).

THE ŠTEFÁNIK LEGACY IN PIEŠŤANY

ŠTEFÁNIK-TRADITIONEN IN PIEŠŤANY

Andrej Bolerázsky Reprofoto Eva Drobná

4. mája 2009 sme si pripomenuli 90. výročie tragickej smrti gen. M. R. Štefánika, ktorý nešťastne zahynul pri páde lietadla neďaleko Bratislavy počas návratu do oslobodenej vlasti. Štefánik sa tak na vrchole slávy stal národným hrdinom s gloriolou martýra. K jeho postave sa viaže množstvo pamiatok, ktorých osudy boli plné zvratov, podobne ako jeho život.

V období 1. Československej republiky sa pamiatka na gen. M. R. Štefánika tešila veľkej úcte. Na mieste jeho posledného odpočinku bola podľa projektu významného slovenského architekta Dušana Jurkoviča postavená imponujúca mohyla. Štefánikov kult pretrvával i v čase 1. Slovenskej republiky.

S nástupom komunistov k moci v roku 1948 sa pamiatky na Štefánika začali systematicky odstraňovať. Režimu prekážala Štefánikova nezastupiteľná úloha pri vzniku „buržoáznej“ Československej republiky ako i jeho angažovanosť v protibolševickom boji československých legionárov v rokoch 1918 – 1919 v Rusku. Ulice boli premenúvané, z miest boli odstraňované jeho pamätníky, medzi inými aj diela od takých umelcov ako B. Kafka, J. Koniarek, L. Majerský. Väčšina bronzových sôch bola nenávratne zničená – roztavená. Režim sa taktiež snažil vymazať M. R. Štefánika z historickej pamäte a zmienky o ňom boli z učebníc odstraňované, resp. skresľované. No ani vyše 40 rokov systematického vymazávania nedosiahlo sledovaný cieľ a po roku 1989 sa pamiatke tejto osobnosti začala venovať opäť veľká pozornosť.

Piešťanské múzeum prezentovalo pamiatky na gen. M. R. Štefánika už v čase sprístupnenia svojej expozície v roku 1933. Najstaršie pamiatky boli získané hlavne od Štefánikových

súrodencov. Za socializmu však bola expozícia z ideologických dôvodov zrušená. V období „odmäku“ roku 1968 bola nakrátko sprístupnená výstava, venovaná M. R. Štefánikovi, no k obnoveniu expozície mohlo prísť až po „Nežnej revolúcii“ v roku 1989. Od roku 1995 je v priestoroch stálej expozície Balneologického múzea inštalovaná samostatná časť, venovaná pamiatke na gen. M. R. Štefánika.

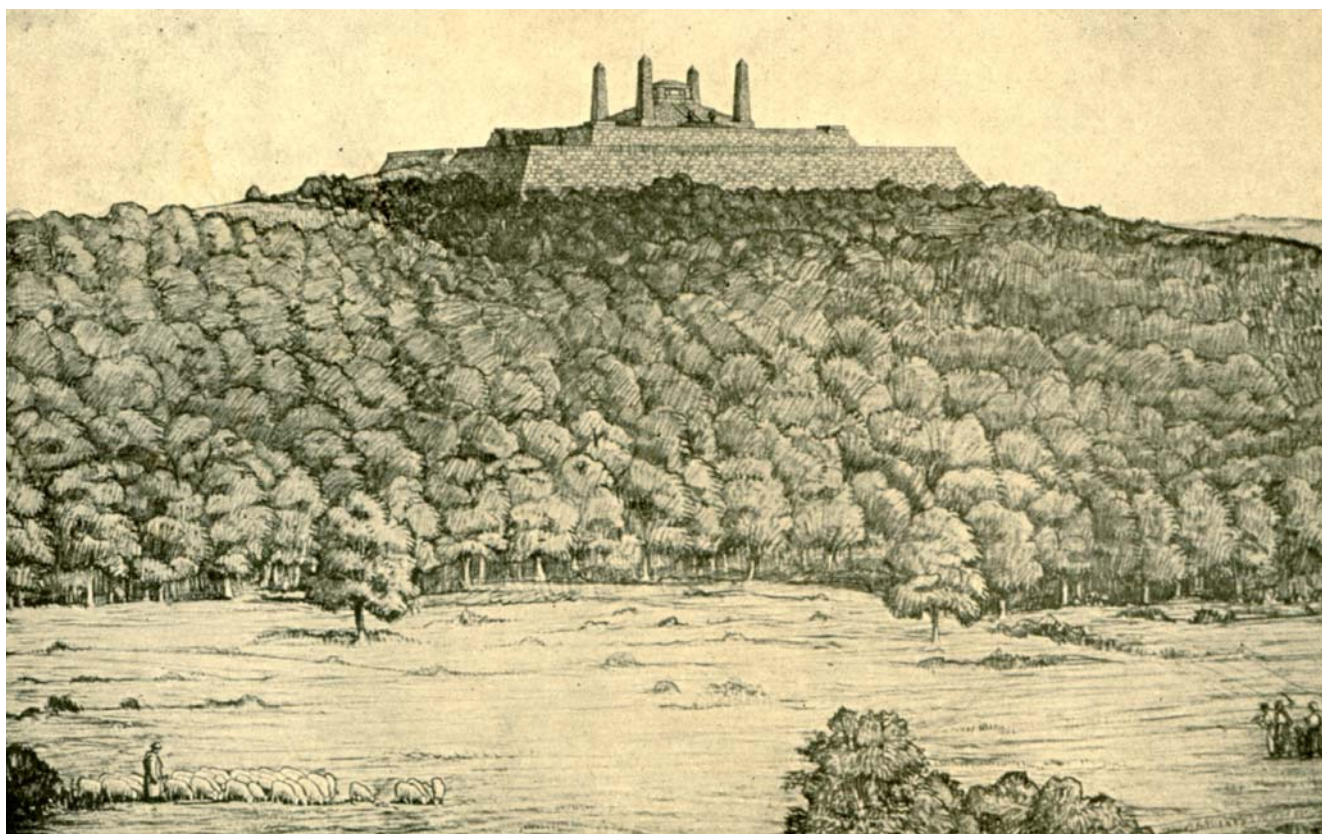
Balneologické múzeum sa i v súčasnosti venuje získavaniu predmetov s tematikou M. R. Štefánika. V zbierke múzea sa nachádzajú dve základné skupiny predmetov – predmety z jeho pozostalosti a pamätné predmety, rozvíjajúce štefánikovskú tradíciu. V druhej skupine majú dôležité miesto pamätné pohľadnice. Po nedávnej akvizícii 172 pohľadníc sa muzeálna zbierka rozrástla na vyše 200 kusov pamätných pohľadníc so štefánikovským motívom. Zastúpené sú pohľadnice, vydané od začiatku 20. rokov 20. stor. až do súčasnosti (s výnimkou obdobia rokov 1948 až 1989). Najväčšiu skupinu predstavujú pohľadnice z obdobia 1. Československej republiky (1918–1938). Štefánik je na nich najčastejšie zobrazený ako francúzsky generál. Častým motívom sú i vyobrazenia mohyly na Bradle, či pamätníky na gen. M. R. Štefánika, nachádzajúce sa v rôznych mestách. Zaujímavé a hodnotné sú pohľadnice, ktoré navrhli významní umelci, alebo na ktorých sú výtvarné či sochárske práce venované pamiatke gen. M. R. Štefánika. Pri príležitosti 90. výročia jeho tragickej smrti budú tieto pohľadnice spolu s ďalšími pamätnými predmetmi sprístupnené vo výstavných priestoroch Balneologického múzea v Piešťanoch. ■

On 4 May 2009 we commemorated the 90th anniversary of the tragic death of Gen. M. R. Štefánik, who died accidentally in a plane crash not far from Bratislava during his return to the liberated motherland. This event cemented Štefánik as a national hero and haloed martyr at the peak of his fame. There have been many monuments in commemoration of him, and like the man himself, they have seen many changes.

The commemoration of Gen. M. R. Štefánik enjoyed great respect in the period of the first Czechoslovak Republic. An imposing monument was designed by the noted Slovak architect Dušan Jurkovič in Štefánik's last resting place. The cult of Štefánik continued during the first Slovak Republic as well.

When the communists started to rule in 1948, Štefánik's monuments were systematically removed. The regime did not like his enthusiasm for the formation of the "bourgeois" Czechoslovak Republic, nor his involvement in the anti-Bolshevik struggle of Czechoslovak legionnaires in 1918 and 1919 in Russia. Streets were renamed and his monuments were removed, including works by such artists as B. Kafka, J. Koniarek, and L. Majerský. Most of his bronze statues were

▼ Bradlo - návrh Štefánikovej mohyly od Dušana Jurkoviča.
Bradlo - a draft of the monument by Dušan Jurkovič.
Bradlo - der Entwurf des Grabhügels von Dušan Jurkovič

irretrievably destroyed - melted down into scrap. The regime also tried to erase M. R. Štefánik from historical sources, and references to him were eliminated from text books or distorted. However, even after 40 years of systematic elimination, total eradication of his memory was not achieved, and after 1989 attention was revived in his personality.

The museum in Piešťany exhibited memorabilia of Gen. Štefánik at the time of its opening in 1933, the oldest items having been obtained mainly from his siblings. However, the exhibition was cancelled for ideological reasons under the socialist government. At the time of the "thaw" in 1968, an exhibition devoted to M. R. Štefánik was opened for a while, but the resumption of a permanent exhibition could only occur after the Velvet Revolution in 1989. Since 1995 a separate section dedicated to the general has been installed in the permanent display of the Balneological Museum.

The museum still collects items connected with M. R. Štefánik. There are two basic groups of items in the exhibit - his former possessions, and memorial items that embody his legacy; memorial postcards are of high importance in the latter group. The collection includes up to 200 memorial postcards about Štefánik (ranging from the 1920s until 1948, then 1989 until now) after the recent acquisition of 172 postcards. Those from the period of the first Czechoslovak Republic (1918 - 1938) form the biggest group, and he

▲ Pohľadnica k slávnosti odhalenia mohyly na Bradle od Martina Benku, 1928.

Postcard from the unveiling of Martin Benka's Bradlo monument, 1928.

Ansichtskarte zur feierlichen Enthüllung des Grabhügels auf Bradlo, von Martin Benka, 1928

▼ Pohľadnica gen. Štefánika od Mikuláša Galandu, 20. roky 20. storočia.

Postcard - Gen. Štefánik by Mikuláš Galanda, c. 1920s.

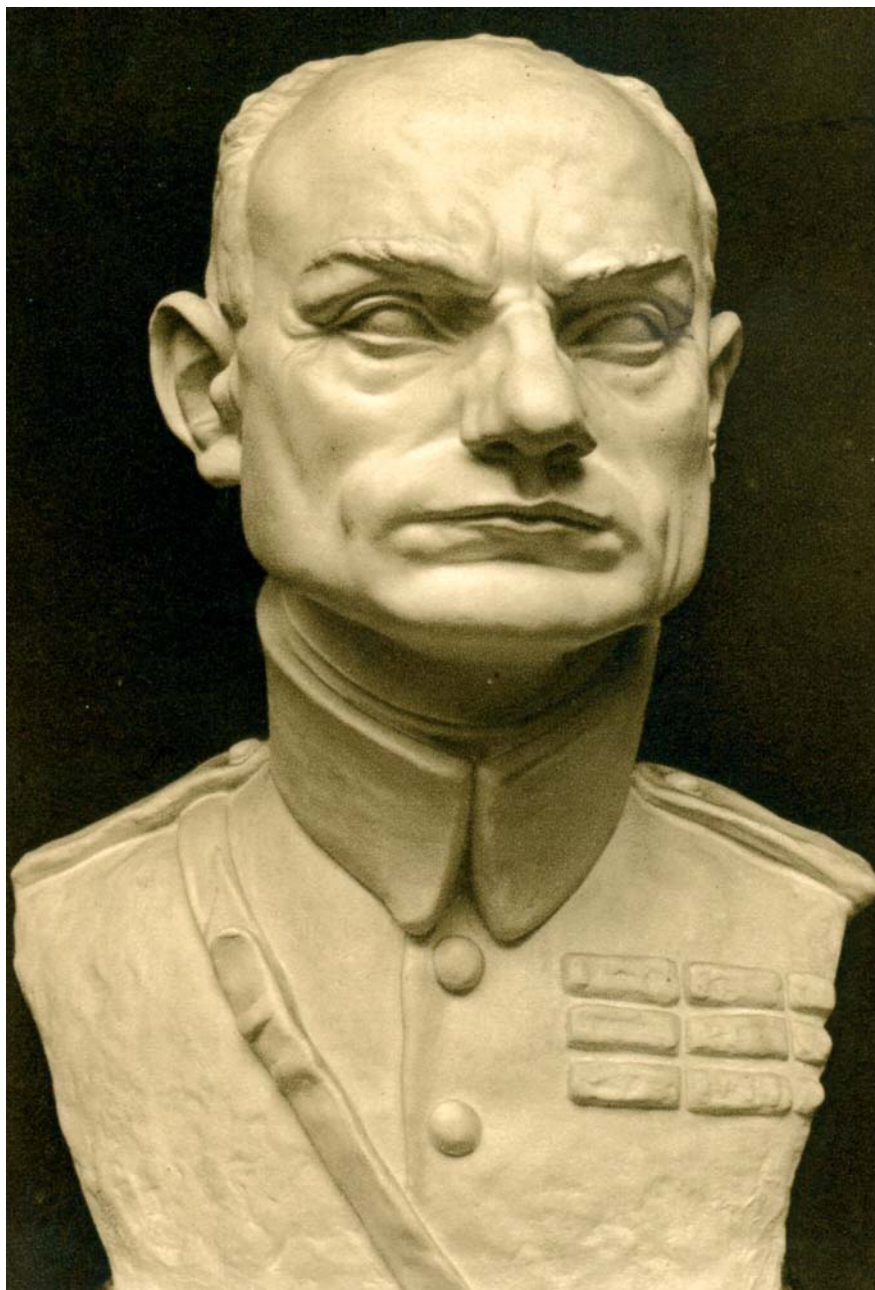
Ansichtskarte mit der Abbildung von General Štefánik von Mikuláš Galanda, 20er Jahre des 20. Jahrhunderts

is most often depicted in those as a French general. Portrayals of the Bradlo monument or other memorials of him in various towns are also among the most frequent themes. The postcards designed by notable artists or those featuring artistic works dedicated to his memory are interesting and valuable. All memorial items will be on display on the premises of the Balneological Museum in Piešťany on the occasion of the 90th anniversary of Štefánik's tragic death. ■

Am 4. Mai 2009 gedachten wir des 90. Jahrestages des tragischen Todes von General M. R. Štefánik, der bei dem Absturz seines Flugzeuges, auf dem Rückflug in die befreite Heimat, ums Leben kam. Dieses unglückliche Ereignis auf dem Gipfel seiner Popularität erhob Štefánik zum nationalen Helden mit dem Glorienschein eines Märtyrers. Seiner Person sind zahlreiche Denkmäler gewidmet, deren Schicksale - ähnlich wie sein Leben - voller Rückschläge waren.

Zu Zeiten der 1. Tschechoslowakischen Republik erfreute sich das Andenken an Gen. M. R. Štefánik eines großen Ansehens. Am Ort seiner letzten Ruhe

▲ Pohľadnica s motívom busty M. R. Štefánika od Ladislava Majerského, 30. roky 20. storočia.
Postcard featuring M. R. Štefánik's bust by Ladislav Majerský, c. 1930s
Ansichtskarte mit der Büste M. R. Štefániks von Ladislav Majerský, 30er Jahre des 20. Jahrhunderts

wurde nach dem Entwurf des bedeutenden slowakischen Architekten Dušan Jurkovič ein imposanter Grabhügel errichtet. Der Štefánik-Kult dauerte auch in der 1. Slowakischen Republik an.

Mit dem Ergreifen der Macht durch Kommunisten im Jahre 1948 begann eine systematische Entfernung aller Andenken an Štefánik. Das Regime störte sich an der unvertretbaren Rolle Štefániks bei der Entstehung der „bürgerlichen“ Tschechoslowakischen Republik sowie an seinem Engagement im Kampf der tschechoslowakischen Legionäre gegen die Bolschewiken in Russland, in den Jahren 1918 – 1919. Straßen, die seinen Namen

trugen wurden umbenannt, seine Denkmäler, unter anderem Werke solcher namhafter Künstler wie B. Kafka, J. Koniarék und L. Majerský, verschwanden aus den Städten. Die meisten Bronzestatuen wurden unwiederbringlich zerstört - eingeschmolzen. Das Bestreben des Regimes war, M. R. Štefánik aus dem historischen Gedächtnis auszulöschen, die vorhandenen Erwähnungen wurden aus den Schulbüchern entfernt beziehungsweise inhaltlich verzerrt. Diese über 40 Jahre andauernde systematische Beseitigung seiner geschichtlichen Präsenz wurde jedoch verfehlt und nach 1989 wurde dem Andenken dieser Persönlichkeit

erneut große Aufmerksamkeit gewidmet.

Das Museum von Piešťany präsentierte Erinnerungstücke an General M. R. Štefánik bereits nach der Eröffnung seiner ersten Exposition im Jahre 1933. Die ältesten von ihnen stammen vorwiegend von Štefániks Geschwistern. In der Zeit des sozialistischen Regimes wurde die Exposition aus ideologischen Gründen entfernt. Während der Etappe der politischen „Tauschmelze“ im Jahre 1968 wurde für kurze Zeit eine Ausstellung über M. R. Štefánik präsentiert, eine Wiedereröffnung der ursprünglichen Exposition jedoch war erst nach der „Sanften Revolution“ im Jahre 1989 möglich. Seit 1995 hat in den Räumlichkeiten der Dauerausstellungen des Balneologischen Museums eine separate, dem Andenken von General M. R. Štefánik gewidmete Exposition, ihren festen Platz. Auch heute bemüht sich das Balneologische Museum um die Beschaffung neuer Ausstellungsstücke zum Thema M. R. Štefánik. In der Sammlung des Museums befinden sich Gegenstände, unterteilt in zwei Gruppen. Die erste bilden Erinnerungstücke aus seinem Nachlass, die zweite besteht aus Andenken, die im Zusammenhang mit der Entwicklung der Tradition um M. R. Štefánik stehen. Einen wichtigen Platz in dieser Gruppe nehmen Ansichtskarten ein. Nach dem kürzlichen Erwerb von 172 Karten vergrößerte sich die museale Sammlung auf mehr als 200 historische Ansichtskarten mit Štefánik als Motiv. Vertreten sind Karten, herausgegeben vom Beginn der 20er Jahre des 20. Jh. bis zum heutigen Tag (mit Ausnahme der Jahre zwischen 1948 - 1989). Die größte Gruppe stellen Karten aus der Zeit der 1. Tschechoslowakischen Republik (1918-1938) dar. Auf den meisten von ihnen ist Štefánik als französischer General abgebildet. Zu den weiteren, sehr häufigen Motiven gehört die Abbildung des Grabhügels auf Bradlo sowie Denkmäler von General M. R. Štefánik in verschiedenen Städten. Sehr interessant und wertvoll sind vor allem Ansichtskarten, entworfen von bedeutenden Künstlern oder Exemplare mit Abbildungen von Werken der bildenden Kunst, erschaffen zu Štefániks Ehren. Aus Anlass des 90. Jahrestages seines tragischen Todes werden diese Ansichtskarten, zusammen mit weiteren Erinnerungstücken in den Ausstellungsräumlichkeiten des Balneologischen Museums in Piešťany präsentiert. ■

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings ■ Ereignisse - Besuche - Treffen

Dom umenia v Piešťanoch prešiel od 1. januára tohto roku pod pôsobnosť Národného osvetového centra. Pri tejto príležitosti sa primátor mesta Piešťany stretol s jeho generálnym riaditeľom Jánom Tazberíkom a riaditeľkou Domu umenia Editou Bjeloševičovou. Vymenili si názory na možnosti ďalšieho pokračovania vzájomnej spolupráce v oblasti kultúry na území mesta. Najbližším veľkým podujatím, ktoré podporuje aj mesto, bude už 54. ročník Piešťanského festivalu.

The House of Arts was placed under the direction of the National Education Centre on 1 January 2009. The mayor of Piešťany met the managing director of the latter, Ján Tazberík, and the director of the House of Arts, Edita Bjeloševičová, on this occasion. They discussed the possibilities for further governmental support of culture in Piešťany. The 54th annual Piešťany Festival is the next one of the big forthcoming events sponsored by the town.

Seit dem 1. Januar fällt das Haus der Kunst in Piešťany unter die Zuständigkeit des Nationalen Zentrums für Aufklärung. Aus diesem Anlass traf sich der Bürgermeister der Stadt Piešťany mit dessen Generaldirektor Ján Tazberík und der Leiterin des Hauses der Kunst, Edita Bjeloševičová. Sie tauschten sich über die Möglichkeiten einer weiteren Zusammenarbeit im Bereich der Kultur in der Stadt aus. Die nächste große Veranstaltung, auch von der Stadt unterstützt, wird das bereits 54. Festival von Piešťany sein.

"Anonymita ľudského mraveniska" je názov výstavy obrazov, ktoré na prahu jari zdobili galériu Domu umenia. Ich autorom je architekt a projektant Jiří Mezřícký, ktorého koníčkom je okrem pôvodnej profesie aj písanie a abstraktné maľovanie. Na výstave najpôsobivejšie vyznel jeho cyklus Krížová cesta zo šesťdesiatych rokov 20. storočia. Umelec od roku 1965 žije v Rakúsku.

An exhibition of paintings entitled The Anonymity of the Human Anthill enlivened the gallery of the House of Arts at the beginning of spring. They were painted by Jiří Mezřícký, an architect and designer who also enjoys writing and abstract painting. His series Calvary, from the 1960s, was among the most impressive of the exhibition. The artist has lived in Austria since 1965.

"Anonymita ľudského mraveniska" (Die Anonymität des menschlichen Ameisenhaufens) - so lautete der Titel der Bildausstellung, die zu Beginn des Frühlings die Galerie des Hauses der Kunst belebte. Bildautor ist der Architekt und Projektant Jiří Mezřícký, zu dessen Hobbys neben seiner Profession auch das Schreiben und das abstrakte Malen gehören. Zu den eindrucksvollsten unter den ausgestellten Werken gehörte sein Zyklus „Křížová cesta“ (Der Kreuzweg) aus den 60er Jahren des 20. Jahrhunderts. Seit 1965 lebt der Künstler in Österreich.

Fotograf Ján Hladík sa v galérii Fontána prezentoval svojou tvorbou zobrazujúcou slovenské pamiatky zapísané v zozname UNESCO, cyklus Záhorie a voľné abstraktné práce. Všetky diela vznikli spojením výtvarného a fotografického umenia. Vernisáž sa konala pod záštitou eurokomisára Jána Figela. Umelec mu odovzdal fotografiu z pútnickej Marianky, kde pri fotografovaní krížovej cesty uvidel obraz, na ktorom príroda vytvorila vlastný kríž - kmeň stromu a vodorovný zelený konár.

At the Fontána Gallery, photographer Ján Hladík presented his graphic/photographic work documenting Slovak monuments registered with the UNESCO World Heritage Centre, along with the series Záhorie and abstract works. The exhibition opening was held under the patronage of Euro Commissioner Ján Figel. The artist presented him with a photograph from the pilgrimage site Marianka village; while taking pictures of the Kalvaria (the local Stations of the Cross), he captured a picture created by nature - a cross made by a tree trunk and a horizontal green branch.

Der Fotograf Ján Hladík stellte in der Galerie „Fontána“ seine Bilder zum Thema Slowakische UNESCO-Denkmäler und aus dem Zyklus „Záhorie“ sowie einige freie, abstrakte Arbeiten aus. Alle Werke entstanden als Verbindung bildender Kunst und Fotografie. Die Vernissage fand unter der Schirmherrschaft des Europa-Kommissars Ján Figel statt. Der Künstler überreichte ihm ein Bild von dem Wallfahrtsort Marianka, an dem er beim Fotografieren des Kreuzweges ein von der Natur erschaffenes Kreuz, gebildet aus einem Baustamm und einen waagerechten grünen Ast, entdeckte.

während des jüngsten Empfangs von Vertretern der europäischen Camper durch den Bürgermeister von Piešťany ein Gesprächsthema. Der Präsident des „Rallye Europe-Ausschusses“, Jean-Marc Dutt aus Frankreich (m.) äußerte sich mit Zufriedenheit über das Interesse der Stadt und des Selbstverwaltungsbezirkes Trnava an dieser Veranstaltung, die mit Sicherheit eine der bedeutendsten im Jahre 2010 sein wird.

► Piešťany budú o rok hostiť karavanistov z celej Európy. O organizačnom zabezpečení a prípravách na toto významné stretnutie sa hovorilo aj na nedávnom prijatí predstaviteľov karavanistov Európy primátorom Piešťan. Prezident Výboru Rallye Europe Jean-Marc Dutt z Francúzska (na fotografii v strede) vyjadril spokojnosť nad záujmom mesta i Trnavského samosprávneho kraja o toto podujatie, ktoré sa určite stane jedným z tých najvýznamnejších v roku 2010.

Piešťany will host a gathering of campers from all over Europe next year. The mayor of Piešťany discussed the organization and preparation for this significant event with the representatives of the group when he recently greeted them in Piešťany. The president of the Rally Europe Committee, Jean-Marc Dutt of France (on the left), was satisfied with the great interest in this event shown by the town and the Trnava Self-governing Region. The meeting will definitely be one of the most important events of 2010.

In einem Jahr wird Piešťany zur Gastgeberstadt für Camper aus ganz Europa. Die organisatorische Gestaltung und die Vorbereitungen für diesen bedeutenden Event waren auch

► Humánna medicína, jej veľikáni, objavitelia a priekopníci sa stali stredobodom pozornosti lekára Dušana Žitňana (84), ktorého celoživotnou záľubou okrem medicíny sa stalo maľovanie. Portréty jeho významných kolegov, predchodcov obdivovali návštevníci galérie Fontána. Portréty jednotlivých osobností sú doplnené krátkou informáciou o tom, čím prispel konkrétny lekár k obohateniu medicíny.

Humane medicine and its proponents and pioneers are the focus of Dr. Dušan Žitňan, a physician (84) who has always enjoyed painting. The portraits of his notable colleagues and predecessors were admired by visitors to the Fontána Gallery. The pictures were accompanied by information about the contribution to medicine by these various personages.

Die Humanmedizin und ihre Größen, Entdecker und Pioniere standen im Mittelpunkt der Aufmerksamkeit des Arztes Dušan Žitňan (84), dessen lebenslange Leidenschaft neben der Medizin der Malerei galt. Portraits seiner bedeutenden Kollegen und Vorgänger konnten Besucher in der Galerie „Fontána“ bewundern. Die Bilder einzelner Persönlichkeiten wurden ergänzt durch eine kurze Information über ihre Verdienste im Bereich der Medizin.

► Primátor mesta Piešťany Remo Cicutto každoročne oceňuje osobnosti, ktoré prispeli významným spôsobom k zviditeľneniu mesta. Medzi ocenenými boli olympijskí víťazi, majstri sveta, režisér, opatrovateľ, vydavatelia knihy o piešťanských stromoch. Najúspešnejšou športovkyňou roka sa stala vynikajúca tenistka Dominika Cibulková.

Personalities who have contributed significantly to the promotion of the town are awarded annually by Remo Cicutto, the Mayor of Piešťany. This year the recipients included Olympic medal winners, world champions, a film director, a nurse and the editors of a book about the trees of Piešťany. Tennis player Dominika Cibulková was named the most successful female athlete of the year.

Alljährlich würdigt der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, Persönlichkeiten, die einen wesentlichen Beitrag zur Publikmachung der Stadt geleistet haben. Diesmal befanden sich unter den Preisträgern Olympiasieger, Weltmeister, ein Regisseur, ein Pfleger und die Herausgeber der Publikation über die Bäume von Piešťany. Zur erfolgreichsten Sportlerin des Jahres wurde die hervorragende Tennisspielerin, Dominika Cibulková, gekürt.

Prístavné mesto Eilat sa nachádza v najjužnejšej časti Izraela. Je významným turistickým centrom na pobreží Červeného mora, ktoré skrýva jedny z najkrajších korálových útesov sveta. Pred tromi rokmi uzavreli Piešťany s Eilatom partnerské vzťahy. (Mimochodom, od minulého roka majú v Eilate Piešťanskú ulicu.) Tento raj plavcov, potápačov a windsurfov si 5. marca 2009 pripomenul svoj veľký deň - 60. výročie založenia.

The port town of Eilat lies in the most southern part of Israel. It is a significant tourist center on the coast of the Red Sea, which contains some of the most beautiful coral reefs in the world. Piešťany entered into a partnership with Eilat three years ago, becoming its sister city; last year Eilat inaugurated Piešťany Street. This paradise for swimmers, divers and windsurfers commemorated the 60th anniversary of its founding on 5 March 2009.

Die Hafenstadt Eilat liegt im südlichsten Teil Israels. Sie ist ein bedeutendes Tourismuszentrum an der Küste des Roten Meeres, dessen Korallenriffe zu den schönsten auf der Welt gehören. Vor drei Jahren schloss Piešťany eine Partnerschaft mit Eilat. (Übrigens: ab dem letzten Jahr gibt es in Eilat eine Piešťany-Straße). Dieses Paradies für Schwimmer, Taucher und Windsurfer feierte am 5. März 2009 seinen großen Tag - das 60. Jubiläum seiner Gründung.

THE ANNIVERSARY OF OUR SISTER CITY EILAT PARTNERSTADT EILAT FEIERT JUBILÄUM

Jarmila Vilčeková Foto: Autor

JUBILEUM

Oslavy - ako to už býva - boli spojené s množstvom kultúrno-spoločenských podujatí. Z príležitosti jubilea pozval primátor Eilatu Itzhak Halevi svojich kolegov z partnerských miest. A tak prišli primátori z nemeckého mesta Kamen Hermann Hupe, z holandského mesta Kampen Jan Oosterhof a z Piešťan Remo Cicutto. Pozvanie na oslavy prijal aj izraelský prezident Šimon Peres, ktorý sa v rámci programu stretol s primátorom

Primátori partnerských miest vztyčujú svoje vlajky - zľava Itzhak Halevi - Eilat, Remo Cicutto - Piešťany, Hermann Hupe - Kamen a Jan Oosterhof - Kampen.

The mayors of partner towns hoisting their flags - from left: Itzhak Halevi - Eilat, Remo Cicutto - Piešťany, Hermann Hupe - Kamen, and Jan Oosterhof - Kampen.

Die Bürgermeister der Partnerstädte hissen ihre Fahnen - v. l. Itzhak Halevi - Eilat, Remo Cicutto - Piešťany, Hermann Hupe - Kamen und Jan Oosterhof - Kampen.

PARTNERSKÉHO MESTA EILAT

mesta Piešťany Remom Cicuttom. Obyvatelov Eilatu, turistov a pozvaných hostí zaujal prezentačný stánok mesta Piešťany. Ich pozornosť upútal už samotný fakt, že sme kúpeľné mesto, kde sa lieči reuma. Informovali sa najmä o kúpeľných aktivitách, tradíciách a možnostiach ubytovania. Na pamiatku si mohli odnieť rôzne

propagačné materiály z Piešťan.

Súčasťou osláv bolo vztyčovanie vlajok Eilatu a jeho partnerských miest. Odteraz bude v centre tohto krásneho prístavného mesta a rekreačného strediska viať aj vlajka Piešťan, zložená zo žltej, modrej a bielej farby, aby pripomínala naše partnerstvo a vzájomnú spoluprácu. ■

The celebration was connected with a number of cultural events. The Mayor of Eilat, Itzhak Halevi, invited his colleagues from sister cities on the occasion of the anniversary: the Mayor of Kamen, Germany, Hermann Hupe; the Mayor of Kampen, Holland, Jan Oosterhof; and the Mayor of Piešťany, Remo Cicutto. Israeli President Shimon Peres also attended, at which time he met the Mayor of our town.

Many inhabitants of Eilat, tourists and invited guests were interested in the promotion stand of the town of Piešťany and the information there about the spa town where rheumatoid diseases are treated; many asked for and received information about spa treatment, traditions and accommodation.

Hoisting the flags of Eilat and its sister

cities was also a part of the celebration. The yellow, blue and white flag of Piešťany will wave in this beautiful port town and recreational resort to commemorate our partnership and cooperation. ■

Die Feierlichkeiten waren wie gewöhnlich mit zahlreichen kulturellen und gesellschaftlichen Ereignissen verbunden. Anlässlich dieses Jubiläums lud der Bürgermeister von Eilat, Itzhak Halevi, seine Amtskollegen aus den Partnerstädten ein. Gekommen sind Hermann Hupe, Bürgermeister der deutschen Stadt Kamen, Jan Oosterhof, Bürgermeister der niederländischen Stadt Kampen und Remo Cicutto aus Piešťany. Der Einladung zur Feier folgte ebenfalls der israelische Präsident Simon Peres, der sich im Rahmen des Programms mit dem Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, traf.

Die Bewohner von Eilat, Touristen und geladene Gäste zeigten sich beeindruckt von dem Werbestand der Stadt Piešťany. Ihr Interesse weckte allein die Tatsache, dass es sich um einen Kurort handelt, in dem Rheumatismus behandelt wird. Sie stellten vor allem Fragen zu den Kuraktivitäten und -traditionen sowie zu Möglichkeiten der Unterkunft. Als Erinnerung gab es diverses Werbematerial der Stadt Piešťany zur Mitnahme.

Zu den Feierlichkeiten gehörte unter anderem auch das Hissen der Stadtfahnen von Eilat und seiner Partnerstädte. Ab jetzt wird im Zentrum dieser

▲ Prezident Izraela Šimon Peres sa v rámci osláv v Eilate stretol s piešťanským primátorom Remom Cicuttom.

Israeli President Shimon Peres met the Mayor of Piešťany, Remo Cicutto during the celebration in Eilat.

Der israelische Präsident, Simon Peres traf sich im Rahmen der Feierlichkeiten in Eilat mit dem Bürgermeister der Stadt Piešťany.

wunderschönen Hafenstadt und Urlauberhochburg auch die gelb-blau-weiße Fahne von Piešťany wehen, als Erinnerung an unsere Partnerschaft und Zusammenarbeit. ■

▼ Na plážach okolo Eilatu stretnete rekreatantov v každej ročnej dobe.

You can meet vacationers at the beaches in Eilat in every season of the year.

An den Stränden rund um Eilat trifft man zu jeder Jahreszeit Urlauber.

PIEŠŤANY NA MAPE DŽEZOVÝCH CENTIER

V decembri uplynie desať rokov odvtedy, čo Dodo Šošoka s jeho Yvetkou otvorili v Piešťanoch svoj vysnívaný podnik, v ktorom mal mať džez trvalé miesto. Za Dodovho života účinkovali v Art Jazz Gallery na Winterovej ulici stovky skvelých slovenských i zahraničných hudobníkov a spevákov, ktorých spájala nielen láska k džezu, ale aj priateľstvo s týmto vynikajúcim hráčom na bicie nástroje a perkusie. Boli to najmä ľudia, ktorých spoznal za neuveriteľných štyridsať rokov svojho hudobného pôsobenia na všetkých kontinentoch. Tak sa nielen Art Jazz Gallery, ale aj Piešťany dostali na mapu džezových miest sveta.

This coming December, it will be 10 years since Dodo Šošoka and his wife Yvetka opened the jazz club of their dreams in Piešťany, a place they intended as a permanent home for jazz. During Dodo's life, hundreds of great Slovak and foreign musicians and singers performed in Art Jazz Gallery at Winterova Street 29. A love of jazz along with friendship with this excellent drummer and percussionist connected all these people who Dodo met during his unbelievable music career; which spanned four decades and all the continents. He put not only Art Jazz Gallery but also the town of Piešťany on the map of world jazz centres, as proved by the continuing interest of jazz musicians who want to perform here.

Im kommenden Dezember jährt sich zum zehnten Mal der Tag, an dem Dodo Šošoka mit seiner Yvetka in Piešťany ihr lang ersehntes Szene-Restaurant eröffneten, in dem Jazz einen festen Platz bekommen sollte. Zu Dodos Lebzeiten traten in dem „Art Jazz Gallery“ in der Winterova Straße hunderte hervorragende slowakische und ausländische Musiker und Sänger auf, die neben ihrer Liebe zum Jazz, auch eine Freundschaft mit diesem exzellenten Schlagzeuger und Perkussionisten verband. Es waren vorwiegend Menschen, die er während seiner unglaubliche 40 Jahre andauernden Karriere als Musiker auf allen Kontinenten kennenlernte. So geriet nicht nur das „Art Jazz Gallery“, sondern auch Piešťany auf die Weltkarte der Jazzstädte.

Pride aj výrazná osobnosť slovenského džezu, gitarista, aranžér a skladateľ Matúš Jakabčič. Matúš Jakabčič, a distinguished Slovak jazz guitarist, music arranger and composer will also perform. Der Gitarrist, Arrangeur und Komponist Matúš Jakabčič, eine herausragende Persönlichkeit der slowakischen Jazzszene wird ebenfalls dabei sein.

PIEŠŤANY ON THE MAP OF JAZZ CENTRES

PIEŠŤANY AUF DER KARTE
DER JAZZ-ZENTREN

Viktor Nižňanský Foto archív autora

Svedčí o tom neustávajúci záujem džezových interpretov, ktorí chcú v Piešťanoch hrať. Okrem tých, čo tu už boli, hlásia sa aj noví, ktorí sa o atmosfére klubu dozvedeli. Bolo by zlou vizitkou pre Piešťany, ak by neurobili všetko preto, aby už dobre zabehnutá tradícia nepokračovala. Určite sa nepodariť nahradiť atmosféru, ktorú vytváral Dodo, to však neznamená, že by sa v Piešťanoch nemal ďalej hrať džez na svetovej úrovni.

Pre rok 2009 je pripravených päť džezových projektov. Okrem pravidelných piatkových koncertov v Art Jazz Gallery, ktorých bude v tomto roku viac ako štyridsať, budú pokračovať piešťanské džezové kurzy pod vedením Tomáša Gajlíka a Michala Bugalu. Okrem toho začneme s novým projektom, ktorý sme nazvali Dixielandové leto v Piešťanoch. V priestoroch pred Kursalónom, na Winterovej ulici, v pavilóne Harmony a v Hudobnom pavilóne sa počas mája až septembra predstaví viacero bandov. V rámci 1. ročníka festivalu chceme otvoriť stálu expozíciu džezových nástrojov a fotografií spätých s hudobným životom Doda Šošoku a piatym projektom bude medzinárodný džezový festival.

1. ročník festivalu Doda Šošoku bude hlavným tohtoročným podujatím a uskutoční sa v dňoch 10. - 12. júla 2009, na štyroch pódioch - v Dome umenia, Art Jazz Gallery, Kursalone a v pavilóne Harmony. Organizátorom podujatia je International Jazz Piešťany n. o., ale bez spolupráce s Mestom Piešťany, Trnavským samosprávnym krajom, Národným osvetovým centrom - Dom umenia, Art Jazz Gallery, Kursalonom a Kúpeľmi Piešťany by sa to určite nedalo zvládnuť.

Už od marca pracuje festivalový výbor, ktorého členmi sú Yveta Šošoková, Remo Cicutto, Tibor Mikuš, Klaus Pilz, Edita Bjeloševičová, Viktor Nižňanský, Milan Binčík, Ondrej Botek, Katarína Hallová a programový riaditeľ festivalu Tomáš Gajlík. Počas troch dní vystúpi v Piešťanoch takmer 70 džezových hudobníkov z USA, SRN, Rakúska, Českej republiky, Maďarska, Poľska a, samozrejme, zo Slovenska.

Pozvanie prijal a hlavným headlinerom festivalu bude absolútna svetová džezová špička - saxofonista Chris Potter (USA) s projektom Chris Potter's Underground. Spolu s ním vystúpia ďalší traja svetoznámi džezmeni Craig Taborn (klávesy), Adam Rogers (gitara) a Nate Smith (bicie). Okrem nich pride celá plejáda vynikajúcich umelcov, akceptovaných na všetkých džezových pódioch. Sú to v drvivej väčšine hudobníci, ktorí s Dodom Šošokom účinkovali nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Aktuálne informácie o pripravovaných podujatiach nájdete na www.jazzpiestany.sk.

▲ Na festivale bude hosťovať i špičkový džezový saxofonista Chris Potter (USA).

The great jazz saxophonist, Chris Potter (USA) will appear at the festival.

Im Rahmen des Festivals tritt unter anderem der führende Jazz-Saxophonist Chris Potter (USA) als Gast auf.

This includes former visitors as well as artists who have never been here but would like to come because they have heard good things about the atmosphere of the club. If this tradition were to cease it would damage the reputation of Piešťany. Although it will definitely not be possible to maintain the ambience Dodo created, that does not mean that world class jazz should not be played in Piešťany anymore.

There are five upcoming Piešťany jazz projects in 2009. Besides the regular Friday jazz concerts in Art Jazz Gallery (there will be more than 40 of them this year), jazz courses led by Tomáš Gajlík and Michal Bugala will continue as well. A new project - Dixieland Summer in Piešťany will be launched. Various

bands will perform in Kursalon, Winterova, the Harmony Pavilion and the Music Pavilion from May to September. During the First Annual Dodo Sosoka Jazz Festival, we would like to open a permanent exhibition of jazz instruments and photographs connected with the great man's life. The International Jazz Festival will be organized as the fifth project. The Dodo Šošoka festival, the main event this year, will be held from the 10 - 12 of July, 2009, on four stages: in the House of Arts, Art Jazz Gallery, Kursalon and the Harmony Pavilion. A non-profit organization, International Jazz Piešťany, organizes this event with the cooperation of the Piešťany Municipality, the Trnava Self-governing Region, the National Educational Centre, the House of Arts, Art Jazz Gallery, Kursalon and the Piešťany

▲ Účast na festivale prisľúbil tiež český spevák a textár Dan Bárta.

Dan Bárta, a Czech singer and songwriter has also promised to come to the festival.

Auch der tschechische Sänger und Textautor Dan Bárta versprach seine Teilnahme am Festival.

Spa. Yveta Šošoková, Remo Cicutto, Tibor Mikuš, Klaus Pilz, Edita Bjeloševičová, Viktor Nižňanský, Milan Binčík, Ondrej Botek, Katarína Hallová and programme director Tomáš Gajlik are the members of the festival committee, which began working in March.

Almost 70 jazz musicians from the USA, Germany, Austria, the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia will perform in Piešťany for three days.

Chris Potter (USA), a saxophonist and top world jazz musician, will be the headliner of the festival. He will be backed by his group, Chris Potter's Underground, comprised of three world-renowned jazzmen: Craig Taborn (keyboards), Adam Rogers (guitar) and Nate Smith (percussion). Besides them, there will be a whole range of great

international and local artists, mainly musicians who performed with Dodo Šošoka. You can find current information about upcoming events at www.jazzpiestany.sk. ■

Davon zeugt unter anderem das fortdauernde Interesse vieler Jazz-Interpreten an Auftritten in Piešťany. Neben jenen, die hier bereits waren, melden sich auch neue, die von der Atmosphäre des Clubs erfahren haben. Und es wäre für Piešťany sicher keine gute Visitenkarte, nicht alles Erdenkliche für die Fortführung dieser gut etablierten Tradition zu unternehmen. Sicher, die Atmosphäre, die Dodo immer schuf, bleibt unersetzlich, was jedoch nicht bedeutet, dass in Piešťany nicht

weiterhin Jazz auf Weltniveau gespielt werden soll. Für das Jahr 2009 wurden insgesamt fünf Jazzprojekte vorbereitet. Neben den traditionellen Freitags-Konzerten in dem „Art Jazz Gallery“, von denen es in diesem Jahr mehr als 40 geben wird, findet die Fortsetzung der Jazzkurse unter der Leitung von Tomáš Gajlik und Michal Bugala statt. Darüber hinaus starten wir ein neues Projekt, mit dem Titel „Dixielandové leto v Piešťanoch“ (Der Dixielandsommer in Piešťany). Auf freien Flächen vor dem Kursalon und in der Winterova Straße sowie dem Pavillon „Harmony“ und dem Musikpavillon stellen sich in der Zeit vom Mai bis September mehrere Bands vor. Im Rahmen des 1. Festivals planen wir eine Dauerexposition mit Jazzinstrumenten und Fotomaterial aus musikalischem Leben von Dodo Šošoka. Das fünfte Projekt stellt das Internationale Jazzfestival dar.

Das 1. Festival von Dodo Šošoka wird die Hauptveranstaltung dieses Jahres sein und findet in den Tagen vom 10. - 12. Juli 2009 auf vier Bühnen statt – im Haus der Kunst, in dem „Art Jazz Gallery“, im Kursalon und im Pavillon „Harmony“. Offizieller Veranstalter des Events ist die nicht-kommerzielle Organisation „International Jazz Piešťany“. Ohne die Unterstützung der Stadt Piešťany, des Selbstverwaltungsbezirkes Trnava, des Nationalen Zentrums für Aufklärung (Haus der Kunst), des „Art Jazz Gallery“, des Kursalons und des Heilbades Piešťany jedoch wäre dessen Vorbereitung kaum machbar. Bereits seit März werden die Vorbereitungen von einem Festival-Ausschuss koordiniert, dessen Mitglieder Yveta Šošoková, Remo Cicutto, Tibor Mikuš, Klaus Pilz, Edita Bjeloševičová, Viktor Nižňanský, Milan Binčík, Ondrej Botek, Katarína Hallová und der Programmleiter des Festivals, Tomáš Gajlik, sind.

Während der drei Festivaltage treten in Piešťany knapp 70 Jazzmusiker aus den USA, Deutschland, Österreich, der Tschechischen Republik, Ungarn, Polen und natürlich auch aus der Slowakei auf.

Der Einladung folgte unter anderem der US-Saxophonist Chris Potter, der zur absoluten Weltspitze zählt und mit seinem Projekt Chris Potter's Underground der Headliner des Festivals ist. Mit ihm treten drei weitere weltbekannte Jazzmusiker auf: Craig Taborn (Piano, Keyboard), Adam Rogers (Gitarre) und Nate Smith (Schlagzeug). Darüber hinaus wird eine ganze Reihe hervorragender, auf allen Jazzbühnen willkommener Künstler erwartet. Es sind vorwiegend Musiker, die mit Dodo Šošoka nicht nur in der Slowakei, sondern auch im Ausland auftraten. Aktuelle Informationen zu den geplanten Veranstaltungen finden Sie unter www.jazzpiestany.sk. ■

Vernisáž výstavy fotografií a obrazov piešťanského rodáka, kameramana, fotografa a najnovšie i maliara Juraja Šajmoviča bola v Dome umenia 27. apríla 2009, teda presne v deň jeho sedemdesiatych siedmich narodenín. Ako kameraman získal za film *Golet v údolí* (1995) prestížnu cenu Český lev. Mesto Piešťany ho v roku 2003 poctilo titulom Čestný občan.

The opening of an exhibition of photographs and paintings by cinematographer, photographer, painter and Piešťany native Juraj Šajmovič took place on 27 April 2009, on his 77th birthday. In the 1990s, he received the prestigious Český Lev (Czech Lion) award for his camera work on the film *Golet v Udolí* (Golet in the Valley, 1995). The town of Piešťany honoured him with the title of Honorary Citizen in 2003.

AN EXHIBITION BY JURAJ ŠAJMOVIČ EINE AUSSTELLUNG VON JURAJ ŠAJMOVIČ

Kornel Duffek Foto Martin Palkovič, Juraj Šajmovič

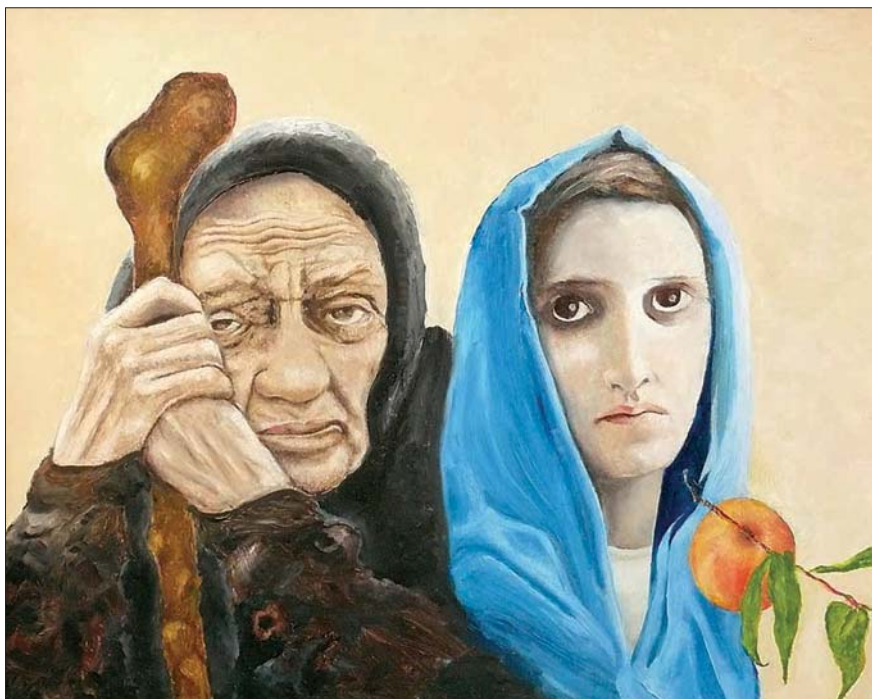
▲ Zázrak, olej, 2006
The Miracle, oil painting, 2006
„Zázrak“ (Das Wunder), Öl, 2006

VÝSTAVA JURAJA ŠAJMOVIČA

Die Vernissage der Ausstellung von Fotografien und Bildern des Kameramannes, Fotografen und neuerdings auch Malers Juraj Šajmovič, im Haus der Kunst, fand am 27. April 2009 und somit genau am Tag seines 77. Geburtstages statt.

Als Kameramann wurde er für den Film „Golet v údolí“ (Golet im Tal, 1995) mit dem renommierten „Tschechischen Löwen“ ausgezeichnet. Im Jahre 2003 verlieh ihm die Stadt Piešťany die Ehrenbürgerschaft.

► Broskyňa, olej, 2005
The Peach, oil painting, 2005
„Broskyňa“ (Pfirsich), Öl, 2005

Juraj Šajmovič sa musel prebijať pohnutým detstvom. Kým sa jeho vrstovníci bezstarostne hrali, on bol ohrozovaný protizidovskými perzekúciami. Dajme však slovo jemu samému.

„Nebyť vojny, nenaučil by som sa kresliť a možno by sa môj osud uberal úplne iným smerom. Verím, že náhody riadia naše životy. S náhodami sa nedá manipulovať, nie je možné ich ani predvídať. Náhody jednoducho vznikajú, objavujú sa neplánovane a dávajú smer našim životom. Náhodou som bol pol roka zavretý za vojny v bunkri a nevedel som, čo robiť s nudou. Mal som niekoľko poštových známok a začal som ich odkresľovať. Stále a každý deň. Chytilo ma to. Potom sme boli oslobodení, zabudol som na kreslenie. Neskôr, keď som začal vydávať časopis s väčšími či menšími prestávkami som opäť kreslil - skoro stále. Medzitým som nakrútil asi stovku filmov a nafotografoval knihu fotografií. Keď som už nepatril práve k najmladším a filmov bolo už pomenej, sadol som si do kúta a maľoval som akvarely

súhlasím s každým ťahom štetca. Maľovanie mi spôsobuje ohromné vyžitie a radosť, ale aj námahu, pretože som vlastne amatér, insitný autor, nikdy som sa to neučil, iba ak v tej podzemnej skrýši za vojny. Keď vidím, že niekto porozumel mojim myšlienkam, tak jasám.

V Starých Piešťanoch som strávil pol roka v bunkri, takže tu sa začínala moja umelecká púť. My Piešťanci sme veľkí lokálpatrioti. A máme aj byť prečo. Ani sa nedá vymenovať všetko, kvôli čomu to je. Ale vieme, že je to vecou srdca. Žijem už pol storočia v Prahe, ale nikdy som sa nezriekol svojho národa, ani svojho mesta, naopak, kde sa dalo, tam som ho spomenul. V mojich memoároch sa vyskytuje naše mesto najmenej v dvoch tretinách knihy. Bol by som rád, keby sa táto kniha dostala do rúk aj mojim rodákom. Výstavu, ktorá prvýkrát spája moje fotografie s maľbami, venujem pamiatke môjho brata Ondreja, ale aj mestu Piešťany, ktoré tak miloval.“ ■

manipulate or foresee them. They just appear incidentally and give direction to our lives.

"I was hiding in a bunker for half a year during the war and I was very bored. I had a few stamps and I started to copy them every day. I was hooked on it. Then we were liberated and I forgot about drawing. Later, when I began to publish a magazine, I drew again. I also shot about 100 films and published a book of my photographs. When I got older and I did not shoot so many films, I started to paint watercolours with faces and figures. After a while, I realized my dream to paint in oils. It was simple - I got an easel for Christmas and I bought paints, brushes, oil and paint thinner. I do not have a lot of paintings - I create from five to eight of them every year. It helps me a lot in my life. I put all my thoughts into my paintings. It is not easy, I am very strict with myself and I sign my work only if I am satisfied with every stroke of my brush. Painting brings me great joy as well as strain because I am an amateur - an autodidactic artist; I have never learnt it, only in that bunker during the war. When I see that somebody understands my ideas, I am very happy.

"My artistic work started in old Piešťany where I spent half a year in that underground shelter. There are many reasons for Piešťany citizens to be local patriots. It is not even possible to name all of them but we know it is a matter of heart. I have lived in Prague for half a century but I have never forsaken my nation or town. On the contrary, I have mentioned it as much as possible. You can read about our town in at least two thirds of my book of memoirs. I would be very happy if the citizens of Piešťany read this book as well. I am dedicating this exhibition, which connects my photographs with my paintings for the first time, to the memory of my brother Ondrej, and to the town of Piešťany that he loved so much." ■

▲ Na vernisáži výstavy odovzdal primátor Remo Cicutto Jurajovi Šajmovičovi pamätnú medailu mesta Piešťany a zároveň ho pozval na slávnostné otvorenie letnej kúpeľnej sezóny.

At the exhibition opening Mayor Remo Cicutto bestowed Juraj Šajmovič the town of Piešťany commemorative medal and at the same time he invited him to the ceremonial opening of the summer spa season.

Im Rahmen der Vernissage der Ausstellung überreichte der Bürgermeister Remo Cicutto dem Autor Juraj Šajmovič eine Gedenkmedaille der Stadt Piešťany und lud ihn gleichzeitig zur feierlichen Eröffnung der Sommer-Kurseason ein.

s mnohými tvármi a postavami. Neprešlo veľa času a uskutočnil som si svoj sen maľovať olejom. Bolo to jednoduché, od Ježiška som dostal stojan, sám som si kúpil farby, štetce, olej a riedidlo. Nemám veľa obrazov. Ročne pribudne tak päť až osem olejomalieb. Tým sa udržiavam pri živote. Dávam do nich všetko, čo mi chodí po hlave. Nie je to ľahké, som k sebe prísny a podpíšem sa iba vtedy, keď

Juraj Šajmovič had a turbulent childhood. While most other children were playing games, without a care in the world, he was threatened by anti-Semitic persecution. He talked to us about his life.

"If there hadn't been a war, I would not have learned to draw and my life would probably be different. I believe that coincidences control our lives. You cannot

Juraj Šajmovič blickt auf eine bewegte Kindheit zurück. Während seine Altersgenossen sorglos spielten, gefährdeten antijüdische Repressalien sein Leben. Lassen wir ihn aber an dieser Stelle persönlich zu Wort kommen.

„Wäre der Krieg nicht gewesen, hätte ich nicht gelernt zu malen und vermutlich hätte mein Schicksal einen ganz anderen Lauf genommen. Ich glaube daran, dass Zufälle unser Leben bestimmen. Zufälle sind nicht manipulierbar und lassen sich nicht vorhersehen. Sie treten einfach auf, ungeplant, und bestimmen die Richtung unserer Leben. Und durch so einen Zufall war ich während des Krieges ein halbes

▲ Chlapi, fotografia, 1957
The Men, photograph, 1957
„Chlapi“ (Männer), Fotografie, 1957

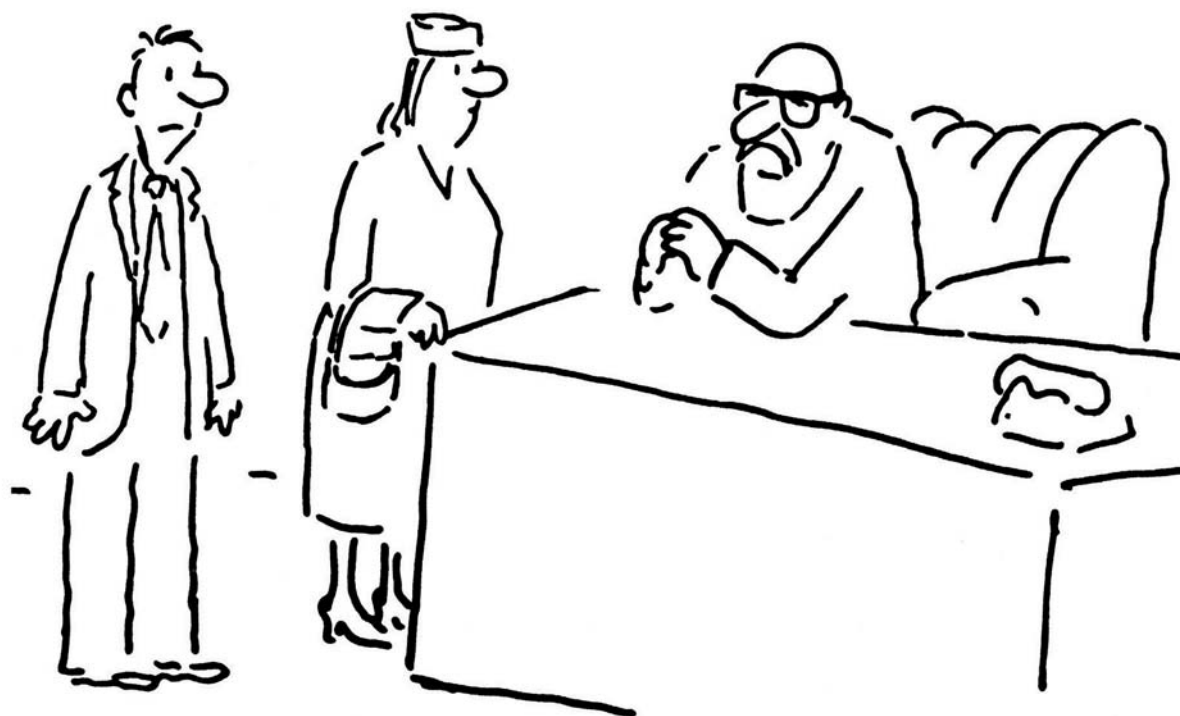
▼ Na bombe, fotografia, 1967
On the Bomb, photograph, 1967
„Na bombe“ (Auf einer Bombe), Fotografie, 1967

Jahr in einem Bunker eingeschlossen und wusste nicht, was ich gegen die Langeweile hätte tun können. Ich hatte einige Briefmarken mit und habe angefangen, sie nachzuzeichnen. Immer wieder und jeden Tag. Es packte mich regelrecht. Dann wurden wir befreit und das Zeichnen geriet bei mir in Vergessenheit. Erst später, als ich begann in größeren oder kleineren Abständen eine Zeitschrift herauszugeben, zeichnete ich wieder - fast ununterbrochen. Zwischendurch habe ich fast einhundert Filme gedreht und Bilder für ein ganzes Buch geschossen. Als ich dann nicht mehr zu den Jüngsten gehörte und es weniger Filme gab, setzte ich mich in die Ecke und malte Aquarelle mit vielen Gesichtern und Gestalten. Es verging nicht viel Zeit und ich verwirklichte mir meinen Traum - mit Ölfarben zu malen. Es war einfach - das Christkind brachte mir eine Staffelei und ich selbst kaufte mir Farben, Pinsel, Öl und Verdünner. Viele Bilder habe ich nicht. Jährlich kommen etwa fünf bis acht Ölgemälde hinzu. Das hält mich am Leben. Ich übertrage alles in sie, was in meinem Kopf vorgeht. Es ist nicht einfach, ich bin streng mit mir und unterzeichne ein Bild nur dann, wenn ich mit jedem Pinselstrich einverstanden bin. Die Malerei schenkt mir Erfüllung und Freude, ist jedoch gleichzeitig mit viel Anstrengung verbunden, denn ich bin im Grunde ein Amateur, ein Selfmade-Autor. Gelernt habe ich es nie, abgesehen von der Zeit, die ich während des Krieges im unterirdischen Bunker verbrachte. Wenn ich sehe, dass jemand meine Gedankengänge verstanden hat, jubele ich.

In Staré Piešťany verbrachte ich das besagte halbe Jahr im Bunker, hier begann also meine künstlerische Laufbahn. Wir aus Piešťany sind große Lokalpatrioten. Und dafür gibt es auch allerhand Gründe. Es ist nicht einmal möglich alle Gründe zu nennen, warum und weshalb dem so ist. Aber wir wissen, dass es eine Herzensangelegenheit ist. Seit bereits einem halben Jahrhundert lebe ich in Prag, aber niemals sagte ich mich von meinem Volk oder meiner Stadt los, ganz im Gegenteil, ich erwähnte sie, wo ich nur konnte. In meinen Memoiren kommt unsere Stadt mindestens in zwei Dritteln des Buches vor. Es würde mich sehr freuen, wenn dieses Buch auch in die Hände der Menschen aus meiner Stadt käme. Diese Ausstellung, die zum ersten Mal meine Fotografien mit Gemälden vereint, widme ich dem Andenken an meinen Bruder Ondrej, aber auch der Stadt Piešťany, die er so liebte.“ ■

NIC MU NENÍ. JE JENOM TROCHU POMATENĚJ JAKO VŠICHNI.

There's nothing wrong with him. He's just a little confused. Like everyone else.
Ihm fehlt nichts. Er ist nur ein wenig irre - wie alle.

Freud v interpretácii Jiránka

Z príležitosti predsedníctva Českej republiky v Európskej únii otvoril Vladimír Galuška, veľvyslanec ČR na Slovensku, v Dome umenia výstavu karikatúr Vladimíra Jiráneka pod názvom Humor a psychoanalýza. Inšpiráciou k vzniku tohto cyklu karikatúr bolo 150. výročie narodenia známeho viedenského psychoanalytika Sigmunda Freuda (1856 - 1939).

Vladimír Galuška, the Czech ambassador to Slovakia, opened an exhibition of cartoons by Vladimír Jiránek called "Humour and Psychoanalysis" in the House of Arts on the occasion of the Czech Republic's chairmanship of the European Union.

The 150th birthday of the renowned Viennese psychoanalyst Sigmund Freud (1856 - 1939) was the inspiration for this series of cartoons.

Anlässlich der Übernahme des EU-Vorsitzes durch die Tschechische Republik, eröffnete der tschechische Botschafter in der Slowakei, Vladimír Galuška, im Haus der Kunst eine Karikaturenausstellung von Vladimír Jiránek, unter dem Titel „Humor a psychoanalýza“ (Humor und Psychoanalyse). Die Inspiration zur Entstehung dieses Karikaturen-Zyklus bot der 150. Geburtstag des berühmten Wiener Psychoanalytikers Sigmund Freud (1856 - 1939).

Freudian Cartoons by Jiránek

Freud in der Darstellung von V. Jiránek

Kornel Duffek Foto Viera Dusíková

Po putovaní svetovými kultúrnymi centrami dorazila Jiránekova výstava do Piešťan už k inému jubileu - k 70. výročiu úmrtia tohto originálneho vedca, ktorý mal na duševné problémy človeka celkom nové pohľady a vysvetlenia. Jeho vedecké teórie uviedli celú vtedajšiu spoločnosť do rozpakov.

Pre karikaturistu je priestor medzi vedomím, podvedomím a nevedomím veľmi vďačný. No a pudy - najmä ten sexuálny - sú od pradávna predmetom vtipov. Vyznáme sa však sami v sebe? Kde je vlastne hranica normálnosti - ak vôbec existuje? Alebo sme naozaj všetci tak trochu popletení a pomätení? Nastolené otázky rieši Vladimír Jiránek s vtipom a noblesou jemu vlastnou. Jeho humor je aj liečivý, oslobodzuje od komplexov, tikov a iných psychických neduhov.

V súvislosti s výstavou sa žiada pripomenúť, i keď trochu oneskorene, ešte jedno životné jubileum. V júni minulého roku vstúpil medzi sedemdesiatnikov aj sám autor, ktorý je známy nielen ako karikaturista, ale aj ako ilustrátor kníh a tvorca animovaných filmov. Zaželajme tejto výnimočnej a svojráznej osobnosti českej kultúry a výtvarnej scény, aby jeho inteligentný kreslený humor bol ešte dlho neodmysliteľnou súčasťou nášho života. ■

After making a circuit of world-famous cultural centres, Jiránek's exhibition arrived in Piešťany for another anniversary - the 70th anniversary of the death of this great and original thinker, who brought the world totally new explanations and perspectives on the psychological problems of humans. The society of his own time was confounded by his scientific theories.

A cartoonist can easily work with the gaps between the conscious and the subconscious and what we don't understand. Instincts, especially sexual ones, have always been the subject of jokes. But do we understand ourselves? Where is the limit of being normal, if there is any? Is everybody a little insane? These questions are solved by Vladimír Jiránek in his amusing cartoons. His humour heals your soul; it sets you free from your complexes, tics and other disorders.

Last but not least, one more anniversary has to be mentioned - the artist celebrated his own 70th birthday in June 2008. He is not only known as a cartoonist, but as an illustrator and animator. We hope that this intelligent, drawn humour by this great and original personality of Czech culture and graphic art will make us laugh for many years. ■

Nach einer Wanderung durch diverse Weltkulturzentren kam Jiráneks Ausstellung in Piešťany erst zu einem anderen Jubiläum an - dem 70. Todestag dieses originellen Wissenschaftlers, der für die seelischen Probleme des Menschen ganz neue Ansichten und Erklärungen präsentierte. Seine wissenschaftlichen Theorien brachten die damalige Gesellschaft ausnahmslos in Verlegenheit.

Für einen Karikaturisten bietet der Raum zwischen Bewusstsein, Unterbewusstsein und Unbewusstsein ein dankbares Beschäftigungsfeld. Und Triebe - vor allem der Sexualtrieb - liefern seit jeher viel Stoff für

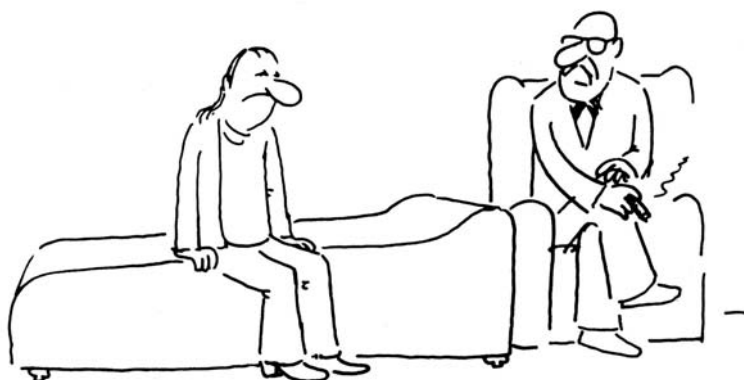
INTELEKTUÁLKA
VE VAŠÍ POSTELI ?

PROČ NE ?

An intellectual woman in your bed? Why not?
Eine intellektuelle Frau in Ihrem Bett? Warum nicht?

TO SE PAK NEDIVTE, ŽE MÁTE PROBLÉMY, KDYŽ
NEPATŘÍTE K ŽÁDNÝ GENERACI ...

No wonder you have problems if you don't belong to any generation ...
Es ist kein Wunder, dass sie Probleme haben, wenn sie zu keiner Generation gehören.

TAK ZAČNĚME, PANE MÁLEK: MÁ VÁS NĚKDO RÁD ?

Let's begin, then, Mr. Málek. Does anyone like you?
Fangen wir an, Herr Málek: Hat sie jemand lieb?

Na vernisáži výstavy Vladimíra Jiráňka si velvyslanec České republiky na Slovensku Vladimír Galuška (vpravo) pripil s riaditeľkou Domu umenia Editou Bjeloševičovou a známym piešťanským lekárom Vladimírom Prokopom.

During the opening of the exhibition by Vladimír Jiránek, the Ambassador of the Czech Republic to Slovakia, Vladimír Galuška (on the right) drank a toast with the Director of the House of Arts, Edita Bjeloševičová and a well known doctor from Piešťany, Vladimír Prokop.

Auf der Vernissage der Ausstellung von Vladimír Jiránek stieß der Botschafter der Tschechischen Republik in der Slowakei, Vladimír Galuška (r.), mit der Leiterin der Hauses für Kunst, Edita Bjeloševičová, und dem bekannten Piešťaner Arzt Vladimír Prokop an.

JDE O PŘECHODNOU FORMU ZBLBNUTÍ. VÁŠ ORGANISMUS TO JE DÁVNO POTŘEBNOU.

It's a temporary form of going round the bend. Your organism has been in need of it for a long time.
Es handelt sich um eine vorübergehende Form der Verblödung.
Ihr Organismus hat es schon lange gebraucht.

Witze. Aber kennen wir uns mit dem eigenen Ich aus? Wo liegt überhaupt die Grenze der Normalität - sofern sie überhaupt existiert? Oder sind wir in der Tat alle ein wenig durcheinander und wirr im Kopf? Die aufgeworfenen Fragen löst Vladimír Jiránek mit Witz und einer ihm eigenen Noblesse. Sein Humor hat auch eine heilende Wirkung - er befreit von Komplexen, Ticks und anderen psychischen Unpässlichkeiten.

Im Zusammenhang mit der erwähnten Ausstellung bietet sich die Gelegenheit - auch wenn etwas verspätet - ein weiteres Lebensjubiläum zu würdigen. Im Juni vergangenen Jahres trat der Autor, bekannt nicht nur als Karikaturist, sondern ebenfalls als Buchillustrator und Zeichner animierter Filme, auch der Riege der 70-jährigen bei. Wir wünschen dieser außergewöhnlichen und originellen Persönlichkeit der tschechischen Kultur und der Szene der bildenden Künste, dass sein intellektueller, gezeichneter Humor noch lange ein nicht wegzudenkender Bestandteil unseres Lebens bleibt. ■

V Ý Z N A M N Í L E K Á R I P I E Š Ť A N

Martin a Mária Schellingovci
Mária and Martin Schelling
Martin und Mária Schelling

LEKÁR ĽUDOMIL MARTIN SCHELLING

SIGNIFICANT DOCTORS OF PIEŠŤANY
DOCTOR AND PHILANTHROPIST
MARTIN SCHELLING

BEDEUTENDE ÄRZTE AUS PIEŠŤANY
ARZT UND PHILANTROP -
MARTIN SCHELLING

Robert Bača Foto archív autora

Medzi piešťanskými kúpeľnými lekármi patrí čestné miesto MUDr. Martinovi Schellingovi (7. 1. 1898 Podbiel - 16. 10. 1965 Piešťany). Po predčasnej otcovej smrti bol zverený do starostlivosti ujca – liskovského farára Pazúrika. Školy navštevoval v Ružomberku. Na gymnáziu vynikajúco zvládol nemčinu, latinčinu, francúzštinu, gréčtinu a maďarčinu. Prišla však vojna a povinné narukovanie. V 1. svetovej vojne zakrátko padol do francúzskeho zajatia, v ktorom zotrval po dobu troch rokov. Po skončení vojny mal však o svojom budúcom poslaní viac než jasno. Namiesto želania rodiny a ich predstavy kňaza v čiernej reverende vyštudoval medicínu a obliekol si biely plášť.

Dr. Martin Schelling (7 January 1898, Podbiel - 16 October 1965, Piešťany) is among the most significant Piešťany Spa doctors. When his father died prematurely, his uncle - Father Pazúrik of Lisková - took care of him. Martin attended schools in Ružomberok. He mastered German, Latin, French, Greek and Hungarian at grammar school. However, when WWI broke out he had to join the army; he was subsequently held in French captivity for three years. After the war finished, he was absolutely sure about his future mission. Instead of his family's wish for him to work as a priest in a black cassock, he studied medicine and wore a white coat.

Ein Ehrenplatz unter den Kurärzten von Piešťany gebührt MUDr. Martin Schelling (geb. 7. 1. 1898 in Podbiel - gest. 16. 10. 1965 in Piešťany). Nach dem frühen Tod seines Vaters kam er in die Obhut seines Onkels Pazúrik, der als Pfarrer in der Gemeinde Liskov wirkte. Seine schulische Laufbahn absolvierte Martin in Ružomberok. Auf dem Gymnasium bewältigte er mit Bravour die Sprachen Deutsch, Latein, Französisch, Griechisch und Ungarisch. Dann jedoch brach der 1. Weltkrieg aus und Schelling wurde eingezogen. Bereits nach kurzer Zeit geriet er in französische Gefangenschaft, die erst nach drei Jahren endete. Nach der Beendigung des Krieges war für ihn die Wahl seines künftigen Berufes absolut klar. Anstatt dem Wunsch und den Vorstellungen der Familie als Priester in schwarzer Soutane Folge zu leisten, studierte Schelling Medizin und trug einen weißen Kittel.

Už od malička mal totiž zakorenené hlboké sociálne cítenie. Neraz hovorieval: „Nie dosť, že je človek chorý, a ešte by mal kvôli tomu aj platiť?“ Ako lekár pôsobil vo Sv. Kríži nad Hronom a Novej Bani. V Piešťanoch praxoval v kúpeľnom dome Pro Patria, neskôr pracoval v Napoleonských kúpeľoch, Thermii a napokon ako primár v Slovane (Royali). Keď ešte ako mladý medik naštartoval svoju dráhu v piešťanských kúpeľoch, zvykol chodievať na čaj do kaviarne hotela Royal. Tu sa zoznámil a vášnivo zamiloval do „Manciky“ Pollakovej. Mal natoľko liberálne zmýšľanie, že ani láska k žene iného vierovyznania nepredstavovala pre neho žiadnu bariéru. Jej osobnosť charakterizovali ľudské hodnoty, vzdelanosť a neobyčajná nežnosť.

Dr. Schelling vždy bojoval za spokojnosť svojich pacientov. Ako lekár inicioval napríklad výmenu nábytku (postelí, stoličiek) pre kúpeľných hostí za vhodnejší. Rátal s tým, že sa dostane do tvrdého sporu so socialistickými ekonómami, ale nakoniec si svoje presadil.

Popri medicíne bol v mladosti aj literárne činný. Patril do kategórie lekárov, ktorí milovali umenie. Na upokojenie duše navštevoval koncerty vážnej hudby. Keď Slovenská filharmónia hrala v Slovane Šostakoviča, vznášal sa v siedmom nebi. Medzi jeho najvýznamnejších (východo)nemeckých pacientov patrili architekt Mayer, ktorý zrekonštruoval Brandenburskú bránu v Berlíne, prof. Oto Lang, zakladateľ a rektor Vysoké školy

múžických umení v Lipsku a riaditeľ Národného divadla vo Weimare, ďalej Ludwig Renn, reportér o občianskej vojne v Španielsku, herečka a režisérka Antje Ruge.

Dr. Schelling bol aj vynikajúci ovocinár. Ako priateľský a dobrosrdečný človek pozýval svojich pacientov na posedenia v záhrade a ochutnávku ním dopestovaného ovocia. Manželka zatiaľ konverzovala s hosťami o literatúre a umení. Obaja mali spoločnú športovú lásku - tenis. Osud nebýva milosrdný často ani k lekárom. Martin Schelling veľmi vážne ochorel a na následky rozsiahleho karcinómu pľúc skonal.

S manželkou vychovali syna Martina (1933) a dcéru Veroniku (1930). Veronika sa v piešťanskom hoteli Thermia zoznámila so svojou životnou láskou Emanom Brodym, s ktorým žije v súčasnosti v Miami na Floride. Asi nie je náhoda, že aj Veronikine deti Helga a Martina (Galátová) sa narodili v Piešťanoch. Veronika sa živila novinárčinou, vydala i niekoľko kníh. V jednej z nich „Impresie“ (2005) sa vrátila myšlienkami do mesta svojej mladosti. Jej brat Martin (1933) vyštudoval právo a bol redaktorom Čs. televízie. ■

Since his childhood he had a deep-seated social conscience; he never saw his profession as an opportunity to exploit the sick for financial gain. He worked as a doctor in Sv. Kríž nad Hronom and Nová Baňa. He interned in Piešťany in Pro

▼ Kúpeľný hotel Slovan v čase, keď bol v ňom primárom Martin Schelling (druhá polovica päťdesiatych rokov 20. storočia).
Hotel Slovan during the period when Martin Schelling was head doctor there (second half of the 1950s).
Das Kurhotel Slovan zur Zeit des Wirkens Martin Schellings als Chefarzt (2. Hälfte der 50er Jahre des 20. Jahrhunderts)

Patria Spa, moving on to work in Napoleon Spa, then Thermia, and finally becoming head doctor in the Slovan (Royal) Hotel and Spa. When he started his career as a young medical student in Piešťany he used to drink tea at the Slovan café. There he met and passionately fell in love with "Mancika" Pollaková. As he was a liberal, the difference in their religions wasn't a barrier for him, and he was swept away by her humanity, intelligence and unusual tenderness. They were also united by their fondness for tennis, and they formalized their love match by marrying.

Dr. Schelling always fought for the satisfaction and well-being of his patients. As a doctor, he initiated changes in the quality and comfort of the furnishings (beds, chairs) for spa guests, despite the quibbles of socialist accountants.

Besides medicine, he was also active in the literary arts from a young age, and he loved art. Classical music concerts comforted his soul, and when the Slovak Philharmonic performed Shostakovich at the Slovan, he was in seventh heaven. Some notable East German patients of his included:

▲ Manželia Schellingovci (vpravo) na ceste z tenisu.
The Schellings (on the right) on their way from tennis.
Das Ehepaar Schelling (r.) auf dem Rückweg vom Tennisspiel

Architect Mayer who reconstructed the Brandenburg Gate in Berlin; Prof. Oto Lang, the founder and rector of the Academy of Performing Arts in Leipzig and director of the National Theatre in Weimar; Ludwig Renn, a reporter from the Spanish Civil War; and Antje Ruge, an actress and director.

Dr. Schelling also enjoyed cultivating fruit, and in accordance with his generous nature, he used to invite his patients to garden parties to taste the fruits of his labours while his wife talked to them about literature and art. Alas, destiny is not often merciful, even to doctors. Martin Schelling became seriously ill and died from extensive carcinoma of the lungs.

He left behind a son, Martin (1933), and a daughter, Veronika (1930). At the Hotel Thermia, Veronika met the love of her life, Eman Brody, with whom she currently lives in Miami, Florida. It is probably not a coincidence that Veronika's children, Helga and Martina Galátová, were born in Piešťany. Veronika worked as a journalist and published several books. In one of them, Impressions (2005), she reminisced about the town of her youth. Her brother Martin studied law and was a news copy editor at Československá televízia (the Czechoslovak Television Station). ■

Seit seinen frühen Kinderjahren zeigte er ein starkes soziales Empfinden. Er pflegte zu sagen: „Ist es nicht schon schlimm genug, wenn ein Mensch krank wird, muss er dafür auch noch zahlen?“ Als Arzt praktizierte er in Sv. Kríž nad Hronom und Nová Baňa. In Piešťany war seine Wirkungsstätte zuerst das Pro Patria, später arbeitete er im Napoleonbad und im Thermia und schließlich als Chefarzt im Slovan (Royal). Zu Beginn seiner Karriere als junger Mediziner im Heilbad Piešťany ging er gern in die Cafeteria des Hotels Slovan, um Tee zu trinken. Hier begegnete er „Mancika“ Pollaková und verliebte sich leidenschaftlich in sie. Sein Denken war dermaßen liberal, dass die Liebe zu einer Frau anderen Glaubens für ihn keine Barriere darstellte. Ihre Persönlichkeit zeichnete sich durch menschliche Werte, einen hohen Bildungsgrad und eine besondere Zärtlichkeit aus.

Dr. Schelling war immer sehr um die Zufriedenstellung seiner Patienten bemüht. Als Arzt setzte er beispielsweise den Umtausch des vorhandenen Mobiliars (Betten, Stühle) für Kurgäste gegen ein neues, besser geeignetes, durch. Er rechnete damit, dass es ihm eine harte Auseinandersetzung mit sozialistischen Ökonomen beschern würde, aber am Ende setzte er sein Vorhaben durch.

In seinen jungen Jahren war Schelling neben der Medizin auch literarisch aktiv. Er gehörte zur Gruppe der Kunst liebenden Ärzte. Zur Entspannung seiner Seele besuchte er Konzerte klassischer Musik. Als die Slowakische Philharmonie im Hotel Slovan Schostakowitsch spielte, schwebte er im siebten Himmel. Zu seinen bedeutendsten (ostdeutschen) Patienten gehörten unter anderen der Architekt Mayer - Restaurator des Brandenburger Tors in Berlin, Prof. Otto Lang, Begründer und Rektor der Hochschule der musischen Künste in Leipzig und Leiter des Nationaltheaters in Weimar, Ludwig Renn, Berichterstatter im Bürgerkrieg in Spanien und die Schauspielerinnen und Regisseurin Antje Ruge.

Dr. Schelling war außerdem ein hervorragender Obstgärtner. Als freundlicher und herzlicher Mensch lud er seine Patienten zum gemütlichen Beisammensein im Garten, mit Verkostung von Früchten aus dem eigenen Anbau, ein. Seine Frau unterhielt sich mit ihnen unterdessen über Literatur und Kunst. Beide frönten einer gemeinsamen Leidenschaft - dem Tennis. Das Schicksal jedoch schlägt auch bei Ärzten unbarmherzig zu. Martin Schelling wurde sehr krank und starb schließlich an den Folgen eines Lungenkarzinoms.

Mit Ehefrau Mária zogen sie zwei Kinder - Tochter Veronika (1930) und Sohn Martin (1933) groß. Veronika lernte im Hotel Thermia in Piešťany die Liebe ihres Lebens - Eman Brody - kennen und lebt mit ihm heute in Miami in Florida. Und es wird kein Zufall sein, dass auch die Kinder von Veronika - Helga und Martina (Galátová) in Piešťany geboren wurden. Veronika arbeitete als Journalistin und gab auch mehrere Publikationen heraus. In einer von ihnen, mit dem Titel „Impressionen“ (2005) kehrte sie im Geiste in die Stadt ihrer Jugend zurück. Ihr Bruder Martin (1933) studierte Jura und wirkte als Redakteur im Tschechoslowakischen Fernsehen. ■

Hlava - torzo drobnej
terakotovej plastiky ženy
A head - a fragment of a small statue
of woman made from terra cotta
Kopf - der Torso einer kleinen
Frauenplastik aus Terrakotta

IMRICH WINTER A JEHO ZBERATEĽSKÉ AKTIVITY

Imrich Winter (1878 - 1943), brat Ľudovíta Wintera bol spolu so správcom kúpeľov Václavom Vlkom jedným zo zakladateľov piešťanského (dnešného Balneologického) múzea. Aj vďaka úsiliu Imricha Wintera sa podarilo 21. júna 1928 po prvýkrát vystaviť v budove Kúpeľnej dvorany - Kursalónu zozbierané muzeálne predmety a otvoriť prvú muzeálnu expozíciu.

Imrich Winter (1878 - 1943), brother of Ľudovít Winter, founded Piešťany Museum (the present-day Balneological Museum) together with Spa administrator Václav Vlk. The first exposition of the museum collections in Kursalon - Kúpeľná Dvorana (Spa Hall) on 21 June 1928 was thanks to Winter's efforts.

Imrich Winter (1878 - 1943), der jüngere Bruder von Ľudovít Winter, gehörte zusammen mit dem Heilbad-Verwalter Václav Vlk zu den Gründern des Museums von Piešťany (heutiges Balneologisches Museum). Auch dank des Einsatzes von Imrich Winter gelang es am 21. Juni 1928 im Gebäude des Kursalons zum ersten Mal gesammelte Musealstücke aufzustellen und eine erste Museumsexposition zu eröffnen.

IMRICH WINTER
AND HIS
COLLECTING
ACTIVITIES

IMRICH WINTER
UND SEINE
SAMMLER-
AKTIVITÄTEN

Vladimír Krupa, Marián Klčo
Foto Eva Drobná

Zaujímal sa o kultúru, históriu, umenie (hudbu, literatúru, divadlo) a jednou z oblastí, ktorá ho veľmi zaujímala bola archeológia, najmä vo vzťahu k regiónu Piešťan. Podieľal sa na záchrane viacerých významných archeologických nálezov a spolu s Václavom Vlkom vytvorili základný fond dnešnej archeologickej zbierky múzea. Možno, hodnotiac pohľadom dneška, bol to fond kvantitatívne nie veľmi rozsiahly, kvalitatívne však veľmi hodnotný.

Imrichovi sa podarilo zachrániť „poklad“ bronzových predmetov objavený pri ťažbe hliny v roku 1902 vo Weisz-Prokešovej tehelni v obci Banka. Poklad sa totiž dostal do Rakúska a niekedy v rozpätí rokov 1924 až 1929 sa objavil v starožitníctve vo Viedni.

Imrich Winter ho s pomocou rakúskeho

▲ Bronzová plastika bohyně Minervy.
A bronze statue of the goddess Minerva.
Eine Bronzeplastik der Göttin Minerva

archeológa E. Beningera získal späť pre piešťanské múzeum. Vďaka Imrichovi Winterovi sa podarilo pre Piešťanskú muzeálnu spoločnosť a tunajšie múzeum získať nálezy z pohrebiska z obdobia sťahovania národov z Krakovian-Stráží, paleontologické nálezy – kosti, zuby a kly mamuta z tehelne z Trebatíc. V spolupráci s českým archeológom Jiřím Neustupným uskutočnila muzeálna spoločnosť niekoľko menších archeologických výskumov v okolí Piešťan. Spolu s Václavom Vlkom a Ernestom Opluštilom zachránil v rokoch 1933 a 1939 časť nálezov z bohatých kniežacích hrobov z doby rímskej z Krakovian-Stráží.

Výsledkom záujmu o archeológiu, o kultúru antického sveta a zberateľských aktivít Imricha Wintera je aj menší súbor predmetov z rímskeho vojenského tábora Carnuntum a civilného mesta pri Petronelli v Dolnom Rakúsku, ktorý patrí medzi základné zbierkové fondy Balneologického múzea. Predmety získal I. Winter v 30. rokoch 20. storočia pravdepodobne prostredníctvom niektorého viedenského starožitníka. Vojenský tábor vznikol na mieste pôvodnej keltskej osady na križovatke podunajskej a Jantárovej cesty. Bol dôležitou súčasťou Limes Romanus - opevnenej hranice Rímskej ríše na Dunaji. Sídliť v ňom posádka, ktorú tvorili príslušníci 15. légie, ktorá ho okolo roku 114 n. l. opustila. Až do konca rímskeho panstva, pravdepodobne až do konca 4. storočia n. l. tu zostala 14. légia. Nachádzajú sa tu mnohé významné stavby - amfiteátre, fórum, termy, sídlo miestodržiteľa, chrámový okrsk, obchodné a obytné štvrte.

Carnuntum je archeologicky skúmané od polovice 19. storočia. Nálezy uložené v zbierkovom fonde múzea pochádzajúce z Carnunta môžeme datovať do 2. - 3. storočia (plastiky) a do 3. - 4. storočia n. l., kedy mesto preživalo rozvoj aj úpadok. Tvoria ho drobné kovové predmety a keramika. Veľkú časť súboru tvoria rímske bronzové spony, ihlice, ihly, závesky, záušnica, korálik, zubadlo a toaletné predmety - zrkadlá a pinzety. Najkrajšími z kovových predmetov sú dve drobné bronzové plastiky - soška Minervy a plastika bojovníka.

Soška bohyně Minervy ochrankyne remesiel (stotožnená s Aténou) je odtá v štóle a pale, na hlave má korintskú prilbu s čiastočne zachovaným chocholom z pier. Plastika muža-bojovníka drží v pravej ruke diskovitý predmet, v ľavej ruke mal pôvodne pravdepodobne kopiju. Za cisárstva bola Minerva i bohynou víťazstva.

Ojedinelým predmetom je bronzový mečik s plochou čepeľou zdobenou jednoduchým geometrickým ornamentom. Súbor drobných keramických predmetov tvorili najmä rôzne

▲ Fragment terakotovej plastiky muža s knihou
A fragment of a statue of a man with a book made from terra cotta
Das Fragment einer Terrakotta-Statue, die einen Mann mit Buch darstellte

typy jednoduchých vázičiek a vázičkovitých nádob, nádobky na nôžke s dvoma uchami na okraji, kotlíkovitá nádoba zdobená maľovanými vlnkami a vodorovnými pásmi tmavočervenej farby a hlinené kahance. V súbore sú zastúpené, žiaľ len fragmentmi, aj terakotové plastiky - hlava ženy aj so zreteľným účesom, fragment plastiky muža odtého v plášti s kapučňou.

Výber zbierky rímskych artefaktov Imricha Wintera pochádzajúcich z Carnunta si môžete pozrieť v stálej expozícii Balneologického múzea v budove Kúpeľnej dvorany. ■

He was interested in culture, history, art (music, literature, theatre) as well as in the archeology connected with the region of Piešťany. Along with Václav Vlček, he participated in the recovery of various archeological finds, and gathered the artifacts which make up the present-day archeological fund of the museum; although quite modest in quantity, the collection is very valuable.

Winter succeeded in saving a treasure trove of bronze items discovered during clay mining in the Weisz-Prokeš brickyard in the

village of Banka in 1902. The cache of artefacts had found its way to Vienna, Austria, where it appeared in an antique shop between 1924 and 1929. Imrich Winter regained it for the Piešťany Museum with the help of Austrian archeologist E. Beninger. Also thanks to Winter, the Piešťany Museum Society and the local museum managed to retrieve the finds from a Migration Period burial site in Krakovany-Stráže; and paleontological finds - bones, teeth and mammoth tusks - from a brickyard in Trebatice. The Piešťany Museum Society carried out several archeological surveys in the surroundings of Piešťany with the cooperation of Czech archeologist Jiří Neustupný. From 1933 - 1939, along with Václav Vlk and Ernest Opluštil, he saved a few artefacts from the rich graves of counts from the Roman Period in Krakovany-Stráže.

One of the foundations of the museum is a minor collection of items from Carnuntum, a Roman military camp and civil town near Petronell in Lower Austria. These finds were the result of Imrich Winter's archeological and collecting activities; he probably bought the items from a Viennese antique dealer in the 1930s. The military camp was built on top of an original Celtic settlement at the crossroads of the Danubian and Amber ways. It was an important part of Limes Romanus - a fortified border of the Roman Empire on the Danube - and headquarters for the troops of the 15th legion, which finally abandoned it around 114 A.D. It was then taken over by the 14th legion, which probably stayed there until the end of Roman dominance at the close of the 4th century A.D. There were many significant buildings there - amphitheatres, a forum, spa buildings, a governor's residence, a temple, and shopping and residential quarters.

Carnuntum has been researched by archeologists since the second half of the 19th century; artefacts from the area

▲ Rímska hlinená lampička zdobená plastickou výzdobou.
A Roman clay lamp with plastic decoration.
Römisches Tonlämpchen, verziert mit plastischen Motiven

in the museum collection date back to the 2nd - 3rd century A.D. (primarily the statues), and to the 3rd - 4th century A.D., the period of the town's development and eventual decline. The collection consists of Roman metal and ceramic items such as bronze hair accessories, pendants, earrings, beads, and toiletries such as mirrors and tweezers. Two tiny bronze statues are the most beautiful of the metal items - a figure of Minerva and a warrior. The statue of Minerva (known by the Greeks as Athena, for the Romans she was the patron goddess of warriors, medicine and crafts, among other things) wears a palla (a shawl-like mantle draped over the shoulders and fastened with a brooch) and stola (floor-length, sleeveless strapped dress) and has a Corinthian helmet with a partly-preserved crest of feathers on her head. The statue of the male warrior carries a round shield-like object in his right hand, and originally had a spear in his left hand.

The collection also features a unique bronze sword with a blade decorated with a simple geometric pattern. There is also a group of small ceramic items which consists of various

▼ Drobná miska s dvoma horizontálnymi uškami.
A small bowl with two horizontal handles.
Kleine Schale mit zwei horizontalen Henkeln

types of simple amphoras (small vases with long, narrow necks and handles on either side); a kettle painted with wavy lines and dark red horizontal stripes; and clay burners. There are also fragments of statues made of terra cotta: a head of a woman and a man wearing a hooded cloak.

You can see Imrich Winter's collection of Roman artifacts from Carnuntum in the permanent exhibition of the Balneological Museum in Kúpeľná Dvorana (Spa Hall). ■

Imrich Winter interessierte sich für Kultur, Geschichte und Kunst (Musik, Literatur, Theater) seine besondere Aufmerksamkeit jedoch galt der Archäologie - vor allem im Zusammenhang mit der Region Piešťany. Er trug zur Rettung mehrerer bedeutender archäologischer Funde bei und schuf zusammen mit Václav Vlk das Fundament der heutigen archäologischen Sammlung des Museums. Vielleicht war es - aus heutiger Sicht - kein quantitativ umfangreicher Sammlungsbestand, dafür ein qualitativ sehr wertvoller.

Imrich gelang es unter anderem „einen Schatz“ aus Bronzegegenständen, entdeckt 1902 bei der Gewinnung von Lehm in der Ziegelbrennerei „Weisz-Prokeš“ in der Ortschaft Banka, für das Museum aufzuspüren. Der gefundene Schatz gelang nämlich nach Österreich und wurde erst zwischen den Jahren 1924 - 1929 in einer Antiquitätenhandlung in Wien entdeckt. Imrich Winter konnte ihn mit Hilfe des österreichischen Archäologen E. Beninger für das Museum von Piešťany zurückgewinnen. Dank Imrich Winter konnten für die Museumsgesellschaft von Piešťany und das hiesige Museum ebenfalls Artefakte aus einem Gräberfeld aus der Völkerwanderungszeit in Krakovany-Stráže

HEIDENTOR von CARNUNTUM, erbaut 200 n. Chr. G.

▲ Dobová pohľadnica - pohľad na Heidentor, ruínu pôvodne štvorbáranovej stavby, zbierka Imricha Wintera.

A period postcard - a view of Heidentor, the ruins of the original building with four gates, the collection of Imrich Winter.

Zeitgenössische Ansichtskarte - Blick auf das Heidentor, die Ruine eines Baus mit ursprünglich vier Toren, Sammlung von Imrich Winter

erworben werden sowie paläontologische Funde wie Knochen, Zähne und Stoßzähne eines Mammuts, entdeckt auf dem Gelände einer Ziegelbrennerei in Trebatice. Unter der Mitwirkung des tschechischen Archäologen Jiří Neustupný, führte die Museums-gesellschaft einige kleiner angelegte archäologische Untersuchungen in der Umgebung von Piešťany durch. Zusammen mit Václav Vlk und Ernest Opluštil rettete er in den Jahren 1933 und 1939 einen Teil der Funde aus den reich ausgestatteten fürstlichen Gräbern der römischen Epoche in Krakovany-Stráže.

Für sein Interesse an der Archäologie und Kultur der antiken Welt sowie seine sammlerischen Aktivitäten steht außerdem eine kleinere Kollektion von Funden aus dem römischen Militärlager Carnuntum und der Zivilstadt bei Petronell in Niederösterreich, die zu den grundlegenden Sammlungs-beständen des Balneologischen Museums gehört. Diese Artefakte erwarb I. Winter in den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts, vermutlich über einen Wiener Antiqui-tätenhändler. Das Legionslager entstand an Stelle einer ursprünglichen keltischen Siedlung an der Kreuzung der Donau- und der Bernsteinstraße. Es bildete einen wichtigen Bestandteil des Limes Romanus - der befestigten Grenze des Römischen Reiches an der Donau - und war Sitz einer aus

Angehörigen der 15. Legion bestehenden Belegschaft, die es um das Jahr 114 n. Ch. verließ. Bis zum Ende des Römischen Imperiums - vermutlich bis Ende des 4. Jahrhunderts n. Ch. - war hier die 14. Legion stationiert. Das Lager beherbergt zahlreiche bedeutende Bauwerke - ein Amphitheater, ein Forum, eine Thermenanlage, den Statthalterpalast, einen Tempelbezirk sowie die Handels- und Wohnviertel.

Carnuntum wird seit der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts archäologisch erforscht. Die von dort stammenden Artefakte, aufbewahrt in Sammlungsbeständen des Museums, werden in das 2. - 3. Jahrhundert (Plastiken) und in das 3. - 4. Jahrhundert n. Ch. datiert - in eine Zeit des Aufschwungs und des Niedergangs der Stadt. Die Funde setzen sich aus kleineren Metall-gegenständen und Keramik zusammen. Einen großen Teil bilden römische Bronzefibeln, Haar- und Kleidernadeln, Anhänger, ein Ohrring, eine Perle, eine Trense und Hygieneartikel wie Spiegel und Pinzetten. Zu den schönsten Gegenständen aus Metall zählen zwei zierliche Bronzeplastiken, eine von ihnen stellt die Göttin Minerva, die zweite einen Krieger dar.

Die Statue der Göttin Minerva, die als Beschützerin der Handwerker und des Gewerbes galt (analog mit der griechischen Athena), ist in einer Stola und Palla verhüllt.

Auf dem Kopf trägt sie einen korinthischen Helm mit einem teils erhaltenen Federbusch. Die Krieger-Statuette hält in der rechten Hand einen diskusartigen Gegenstand, in der linken befand sich früher vermutlich ein Speer. Zu Zeiten des Kaisertums wurde Minerva ebenfalls als Göttin des Sieges verehrt.

Ein einmaliges Artefakt stellt ein kleines Bronzeschwert dar, dessen Klinge ein einfaches, geometrisches Ornament zierte.

Die Fundreihe von kleinen Keramikgegenständen besteht vorwiegend aus einfachen kleinen Vasen und vasenartigen Gefäßen unterschiedlichen Typus, Gefäßen mit Fuß und zwei an den Rändern angebrachten Henkeln, einem kesselförmigen Gefäß, verziert mit aufgemalten Wellenlinien und horizontal verlaufenden dunkelroten Streifen sowie Lampen aus Ton. Im Fund vertreten sind ebenfalls, leider nur als Fragmente, Terrakotta-Plastiken - ein Frauenkopf mit gut erkennbarer Frisur und das Fragment einer männlichen Plastik, die einen Umhang mit Kapuze trägt.

Eine Auswahl aus der Sammlung der aus Carnuntum stammenden römischen Artefakte von Imrich Winter, können sie in der Dauerausstellung des Balneologischen Museums im Gebäude des Kursalons besichtigen. ■

VZÁCNÝ POKLAD STREDOVEKÝCH MINCÍ Z DRAHOVIEC

Vladimír Krupa, Marián Klčo Foto Eva Drobná

TREASURE TROVE OF MEDIEVAL COINS FROM DRAHOVCE
KOSTBARER MITTELALTERLICHER MÜNZSCHATZ AUS DRAHOVCE

V roku 2002 získalo Balneologické múzeum do svojej numizmatickej zbierky vzácny poklad stredovekých strieborných mincí z 15. storočia. Poklad objavili v Drahovciach pri Piešťanoch v roku 1997 pri prácach súvisiacich so stavebnými úpravami rodinného domu – pri kopaní pivnice.

The Balneological Museum added a cache of medieval coins from the 15th century to its numismatic collection in 2002. The treasure was discovered in the village of Drahovce, near Piešťany, in 1997, while workmen were digging a cellar for a house.

Im Jahre 2002 erwarb das Balneologische Museum für seine numismatische Sammlung einen seltenen Schatz mit mittelalterlichen Silbermünzen aus dem 15. Jahrhundert. Sie wurden im Jahre 1997 bei Bauarbeiten an einem Familienhaus - bei dem Ausheben einer Kellergrube - in der Ortschaft Drahovce bei Piešťany entdeckt.

▲ Poklad z Drahoviec pred vyčistením, mince sú ešte pokryté medenkou.
The treasure from Drahovce before cleaning; the coins are covered with verdigris.
Der Schatz von Drahovce vor der Reinigung, die Münzen sind noch vom Grünspan bedeckt.

Poklad bol uložený vo vrstve popolovitej zeminy, ktorá je zrejme pozostatkom dávneho požiaru. Pod ňou bolo dláždenie z veľkých kameňov, široké asi štyri metre – možno zvyšok stavby alebo stredovekej cesty. Balneologickému múzeu poklad daroval nálezc Kamil Bednár, ktorý zaň získal cenu časopisu Pamiatky a múzeá v kategórii objav – nález – akvizícia za rok 2002.

Mince boli uložené v hlinenom gotickom pohári, z ktorého sa zachovala len spodná časť. Po odbornom vyčistení a konzervovaní mincí sa zistilo, že poklad tvorí 633 drobných strieborných uhorských mincí (denárov a poldenárov) a jeden pražský groš.

Uhorské denáre pochádzajú z obdobia vlády prvých štyroch uhorských kráľov 15. storočia: Žigmunda Luxemburského (1387 - 1437), Albrechta Rakúskeho (1437 - 1439), Vladislava I. Varenčika (1440 - 1444) a Ladislava V. Pohrobka (1453 - 1457). Pražský groš českého kráľa Václava IV. (1378 - 1419) je strieborná minca s priemerom asi 3 cm. Na denároch sa objavujú rôzne motívy: dvojkríž a štít s brvnami a orlicami, postava sv. Ladislava, štít so symbolmi Uhorska, Moravy, Rakúska a Poľska alebo sú to tzv. denáre triales, ktorých typickým námetom je dvojkríž na averso a tri alebo štyri štíty so zemskými znakmi na reverze. V dôsledku zhoršujúcej sa politickej a hospodárskej situácie v Uhorsku v prvej polovici 15. storočia aj na minciach z tohto pokladu vidno úpadok kvality mincí - postupne klesal obsah striebra a stúpal obsah medi v kove. Išlo teda o proces, ktorý dnes označujeme slovom inflácia. Uhorské mince tvoriace poklad boli vyrazené vo viacerých (asi pätnástich) uhorských mincovniach – v Kremnici, Košiciach, Budíne, Veszpréme, Sighisoara a ďalších.

Poklad bol ukrytý do zeme pravdepodobne v nepokojných časoch okolo polovice 15. storočia. Vo Veľkých Kostolnoch, vzdialených asi 5 km, bol posledný veľký opevnený tábor bratříkov, ktorí znepokojovali celé okolie svojimi lúpežnými nájazdmi. Na jeseň roku 1466 tábor obklúčili vojská kráľa Mateja Korvína a koncom januára 1467 ho dobyli. Drahovce ležali neďaleko brodov cez Váh na dôležitej križovatke ciest vedúcich Považím. Možno predpokladať, že majiteľ ukryl poklad niekedy v období rokov 1452 - 1466 a už nikdy si ho nevyzdvihol. V tomto nepokojnom období pravdepodobne zahynul. ■

It was found in a layer of ash soil, probably the residue of a fire. There were big paving stones laid four-metres across below the ash soil layer- perhaps the remains of a building or medieval road. The

precious coins were a gift from the finder, Kamil Bednár, who was given the 2002 award in the Discovery-Finding-Acquisition category sponsored by Monuments and Museums magazine.

The coins were contained in a clay gothic drinking vessel, of which only the bottom remained.

After special cleaning, treatment and analysis it was found that the treasure consisted of 633 small silver Hungarian coins and one Prague coin. The Hungarian coins date from the period

of the reign of the first four Hungarian kings in the 15th century: Sigismund of Luxemburg (1387 - 1437), Albrecht of Austria (1437 - 1439), Vladislaus III of Varna (1440 - 1444) and Ladislaus V the Posthumous (1453 - 1457). The Prague coin of the Bohemian king Wenceslaus IV (1378 - 1419) is a silver coin 3 cm in diameter.

There are various motifs on the coins: St. Ladislaus, a double-cross, a shield with logs and eagles, and the coats of arms of Hungary, Moravia, Austria and Poland. There are also "coins triales" with their typical motif of double-cross on the obverse and three or four shields with nature symbols on the reverse.

As a result of the declining political and economic situation in Hungary in the first half of the 15th century, the quality of these coins declined as well - gradually the silver content was decreased and copper content increased; nowadays we call this inflation. The Hungarian coins in this collection were struck in a number

(about 15) of Hungarian mints: Kremnica, Košice, Buda, Veszprém, Sighisoara and others.

The treasure was probably hidden in the ground during a time of crisis around the middle of the 15th century. The last large fortified camp of Bratříci (people following the teachings of Czech reformer Jan Hus) was in Velké Kostolany, 5 km from Drahovce, which put the local inhabitants on edge due to their marauding raids. The camp was besieged by the army of Matthias Corvinus in autumn 1466 and seized at the end of January 1467. Drahovce lies near the fords of the river Váh at the pivotal crossroads of the Považie region. We can assume that the owner hid the treasure between 1452 and 1466 and never dug it out because he died during those tempestuous times. ■

Der Schatz lagerte in einer ascheartigen Bodenschicht, entstanden vermutlich infolge eines Brandes vor langer Zeit. Darunter befand sich eine ca. vier Meter breite Pflasterung aus großen Steinen, möglicherweise Überreste eines Baus oder einer mittelalterlichen Straße. Der Münzschatz wurde dem Balneologischen Museum von seinem Finder Kamil Bednár gestiftet, der für seinen Fund einen Preis der Zeitschrift „Pamiatky a múzeá“ (Denkmäler und Museen) in der Kategorie Entdeckung - Fund -Errungenschaft für das Jahr 2002 erhielt.

Die Münzen lagerten in einem gotischen Tongefäß, von dem nur der untere Teil erhalten blieb. Nach einer sachkundigen Reinigung und Konservierung der Münzstücke konnte festgestellt werden, dass der Schatz aus insgesamt 633 kleinen ungarischen Silbermünzen (Denare und Halldenare) und einem Prager Groschen besteht. Die ungarischen Denare stammen aus der Epoche der Herrschaft der ersten vier ungarischen Könige des 15. Jahrhunderts: Sigismund von Luxemburg (1387 - 1437), Albrecht II. von Habsburg (1437 - 1439), Wladyslaw von Varna (1440 - 1444)

▲ Denár Albrechta Rakúskeho. Na averso je dvojkríž, vľavo C (mincovňa Kremnica) vpravo lalia. A coin of Albrecht of Austria. There is a double-cross on the obverse, a 'C' on the left (indicating it was minted in Kremnica), and a lily on the right. Ein Denar des Albrecht II. von Habsburg. Auf dem Avers sind ein Doppelkreuz, links der Buchstabe C (Münzanstalt Kremnica) und rechts eine Lilie abgebildet.

▲ Denár Albrechta Rakúskeho. Na averso je dvojkríž a značka C (vľavo) a K (vpravo). A coin of Albrecht of Austria. There is a double-cross on the obverse, a 'C' on the left and 'K' on the right. Ein Denar des Albrecht II. von Habsburg. Auf dem Avers sind ein Doppelkreuz sowie die Zeichen „C“ (l.) und „K“ (r.) abgebildet.

▲ Denár vydaný v mene Ladislava V. jeho matkou Alžbetou. Na averso je postava sv. Ladislava. A coin issued in the name of Ladislaus V by his mother Elisabeth. St. Ladislaus is on the obverse. Ein Denar, geprägt im Namen Ladislaus V. im Auftrag seiner Mutter Elisabeth. Auf dem Avers ist die Gestalt des hl. Ladislaus abgebildet.

▲ Stav pokladu po vyčistení.
The treasure after cleaning.
Der Zustand des Schatzes nach der Reinigung

und Ladislav V. Postumus (1453 - 1457). Bei dem Prager Groschen des Königs Wenzel IV. (1378 - 1419) handelt es sich um eine silberne Münze, mit einem Durchmesser von 3 cm. Auf den Denaren sind verschiedene Motive abgebildet: ein Doppelkreuz und ein Wappenschild mit Balken und Adlern, die Gestalt des hl. Ladislav sowie ein Wappenschild mit den Symbolen Ungarns, Mährens, Österreichs und Polens. Vorhanden ist jedoch ebenfalls eine Sonderform der ungarischen Denare, die sogenannten Denare triales, deren typisches Motiv ein Doppelkreuz auf dem Avers und drei bis vier Wappenschilder mit Landessymbolen auf dem Revers bilden. Die Folgen der immer schlechter werdenden politischen und wirtschaftlichen Situation Ungarns in der 1. Hälfte des 15. Jahrhunderts machten sich auch an der sinkenden Qualität der Münzen bemerkbar - es kam zu einer graduellen Senkung des Silberanteils und zu einem steigenden Kupfergehalt im Metall. Es handelte sich also um den gleichen Prozess,

der heute als Inflation bezeichnet wird. Die ungarischen Münzen aus dem Schatz wurden in mehreren (schätzungsweise 15) ungarischen Münzanstalten geprägt - in Kremnica, Košice, Budin, Veszprém, Sighisoar und weiteren.

Der Schatz wurde vermutlich in den unruhigen Zeiten zu Beginn der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts im Boden gehortet. In der etwa 5 km entfernten Ortschaft Velké Kostoľany befand sich das letzte große befestigte Lager der Böhmisches Brüder, die mit ihren Raubzügen die gesamte Umgebung in Unruhe versetzt haben. Im Herbst 1466 wurde das Lager von der Armee des Königs Matthias Corvinus eingekesselt und Ende Januar 1467 eingenommen. Drahovce lag in der Nähe der Waag-Furten, an einer wichtigen Straßenkreuzung durch die Region Považie. Die Vermutung, dass der Besitzer, den Schatz

irgendwann zwischen den Jahren 1452 - 1466 versteckt und nie wieder abgeholt hatte, liegt nahe. Vermutlich kam er während dieser unruhigen Zeiten ums Leben. ■

▼ Denár vydaný v mene Ladislava V. Jánom Jiskrom. Na reverze je štvrtý štít s uhorskými arpádovskými pásmi, českým levom, moravskou orlicou a arpádovským brvnom.

A coin issued in the name of Ladislav V. by Ján Jiskra, embossed with a shield with the stripes of the Hungarian Árpád dynasty, a lion of that clan, a Bohemian lion, and a Moravian eagles.

Ein Denar, geprägt im Namen Ladislav V. im Auftrag von Ján Jiskra (Johann Giskra). Auf dem Revers ist ein viergeteiltes Wappenschild mit den ungarischen Árpád-Streifen, dem böhmischen Löwen, dem mährischen Adler und dem Árpád-Balken abgebildet.

PO CHODNÍČKOCH POVAŽSKÉHO INOVCA ZACHRÁNIME RUINY HRADU TEMATÍN?

▲ Členovia občianskeho združenia Hrad Tematín pred objektom svojho záujmu.
The members of the Tematín Castle preservation society in front of the subject of their interest.
Mitglieder der Bürgerinitiative „Hrad Tematín“ vor dem Objekt ihres Interesses

ON THE FOOTPATHS OF THE POVAŽSKÝ INOVEC
WILL WE SAVE THE RUINS OF TEMATÍN CASTLE?

AUF DEN PFADEN DES POVAŽSKÝ INOVEC
WERDEN WIR DIE BURGRUINE „TEMATÍN“ RETTEN?

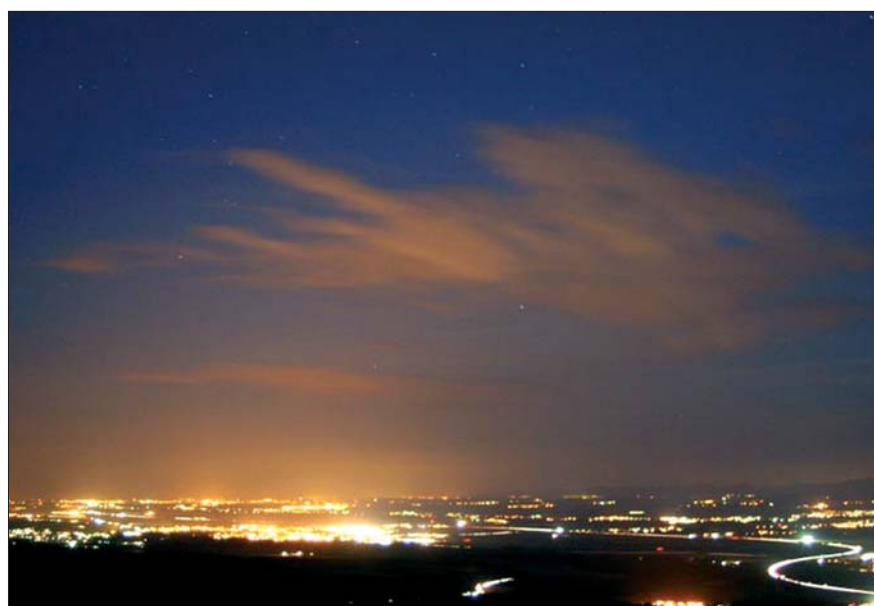
Mojmír Choma Foto autor, Andrea Mokránová

Osamelá ruina stredovekého hradu Tematín, postaveného na vrchole kopca vo výške 564 m n. m. v pohorí Považský Inovec, vytvára malebnú panorámu Piešťan a okolitých obcí. Kedysi bol útočiskom pred nepriateľmi a zároveň i centrom, odkiaľ sa spravovalo rozsiahle panstvo, do ktorého patrili aj Piešťany.

Tematínsky hrad bol naposledy sídlom hlavného vojvodu rákociovského protihabsburského povstania Mikuláša Bercsényiho (Berčéniho). Cisárske vojská hrad dobyli roku 1710. Po vypálení a strate svojej niekdajšej moci pustne už tri storočia. Od čias romantizmu sa stali ruiny hradu Tematín cieľom výletov. Čaro pohľadu na vzdialený hrad využili aj Winterovci, keď ho centrálné zakomponovali do hlavnej osi kúpeľného parku, ktorú tvorí aleja pyramídálnych topolov.

The solitary ruins of medieval Tematín Castle, atop a 564m-high hill above Hrádok village in the Považský Inovec mountain range, form a picturesque vantage point of Piešťany and surrounding villages. Its foundations date to the 13th century, when it served as a stronghold and centre of administration of an extensive domain, which included Piešťany. In its final days of use, Tematín Castle was the seat of the main leader of the Rákóczi anti-Habsburg uprising, Mikuláš Bercsényi. The Austrohungarian imperial army besieged and eventually seized the castle in 1710. It was burnt and badly damaged during this attack, and it lost its geopolitical significance and fell into decay over the succeeding three centuries. Since the Romantic period of the late 18th century, however, the castle has seen a revival of interest from tourists. The Winter family showed their appreciation of its charms when they oriented Poplar Alley, the main axis of the spa park, in line with the prospect of the distant castle.

Die am Gipfel eines Hügels im Gebirge Považský Inovec, in der Höhe von 564 m ü. NN stehende einsame Ruine der mittelalterlichen Burg Tematín erzeugt ein malerisches Panorama von Piešťany und den umgebenden Ortschaften. Einst diente sie als Zufluchtsort vor Feinden und als Verwaltungszentrum eines umfangreichen Dominiums, dessen Bestandteil auch Piešťany war. Zuletzt war die Burg Tematín Sitz von Miklós Bercsényi, dem Heerführer des Rákóczi-Aufstandes gegen die Habsburger. Im Jahre 1710 bezwang die kaiserliche Armee die Burg. Nachdem sie niedergebrannt wurde und ihre einstige Machtposition verlor, verfällt sie seit nunmehr drei Jahrhunderten. Mit dem Beginn der Epoche der Romantik wurde die Burg Tematín zu einem beliebten Ausflugsziel. Den zauberhaften Blick auf die entfernte Burg nutzten auch die Gebrüder Winter und ließen ihn in die Hauptachse des Kurparks - eine Allee mit Pyramiden-Pappeln - eingliedern.

Na konci roku 2007 založilo niekoľko nadšencov občianske združenie Hrad Tematín. Ako cieľ si určili stabilizáciu stavu tejto pamiatky, do ktorej sa zub času už veľmi hlboko zahryzol. Zistili, že jedno podobné združenie už existuje a tak začali spolu-pracovať. Po namáhavom získaní rôznych povolení sa po pár mesiacoch začali pravidelne stretávať na hrade a prikladať ruku k dielu. Ako prvé vyčistili interier hradu od náletovej zelene a niekoľkých stromov. Nasledovalo prvé vymurovanie najohrozenejších častí múrov, ktoré by už ďalšiu zimu ani nemuseli prečkať. Všetky práce sa robia pod prísny dohľad odborníkov a každej aktivite predchádza dlhé zvažovanie a plánovanie. Pri prácach na murive sa musia zachovávať bezpečnostné predpisy a taktiež pôvodné metódy, preto tu nenájdete žiadne vrecia cementu. Cieľom nie je znovu-vystavanie hradu, ako sa niektorí domnievajú, ale jeho zachovanie pre ďalšie generácie v terajšom ruinálnom stave, stavebne stabilizovanom a zakonzervovanom.

Práca spája ľudí, ktorí by sa možno v živote nestretli. Nájdete tu študentov architektúry, muzikológie, operného spevu, histórie, politológie, geológie, žurnalistiky, filmovej produkcie, ekonómie, informačných technológií, zamestnancov rôznych sfér, mladých gymnazistov, ale aj skôr narodených. Pochádzajú z najrozličnejších končín Slovenska. Všetci sa vedľa svorne pohovárať pri ohni, na ktorom sa v kotlíku varí večera, a všetci chcú pomôcť a zároveň zažiť niečo zvláštne na dnešnú dobu – zadarmo pracovať v tvrdých podmienkach a oddýchnuť si od starostí každodenného života. V lete trávia na Tematíne viac ako mesiac.

Celá činnosť občianskeho združenia je založená na grantoch od štátu a nadácií. Okrem toho každý účastník dáva, čo môže. Kto snívá o komforte, tak je naozaj na zlej adrese. Finančné možnosti sú obmedzené a tak sa treba uspokojiť s miešaním malty vo fúrikoch, provizórnou sprchou z bandasky a s podobnými obmedzeniami. Nebyť dobrých ľudí z okolitých dedín, tak aj všetko náradie a vodu by dodnes museli dve hodiny vynášať na chrbtoch do strmého kopca. Možno v budúcnosti sa podarí združeniu získať ojazdené terénne auto, čo by znamenalo veľkú pomoc.

Každý, kto je ochotný zrieť sa na čas pohodlia domova a urobiť niečo pre zachovanie ruiny hradu, je na Tematíne vítaný. Práca je pre všetkých dosť! Strava je zabezpečená šikovnými kuchárkami a nocľah pod šírým nebom má tiež svoj pôvab. ■

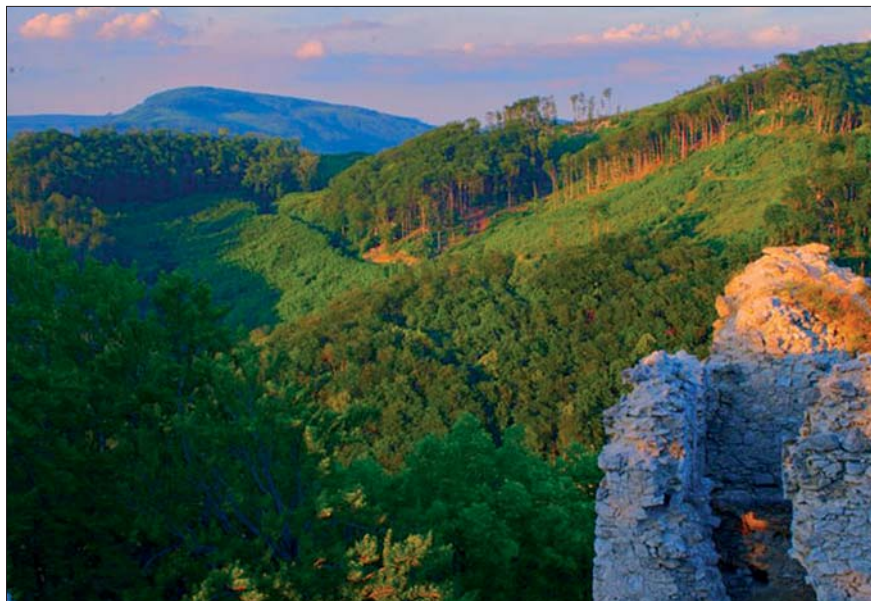
www.tematin.eu

◀ Nočný pohľad z Tematína do osídleného údolia Váhu.

A night view from Tematín over a settled valley of the river Váh.
Ein nächtlicher Blick von Tematín in das besiedelte Tal der Waag

Several enthusiasts founded a Tematín Castle preservation society at the end of 2007. Their main goal was to stabilize and conserve the monument, as it has been ravaged by long neglect and exposure to the elements, and is vulnerable to further erosion. The group soon found out that a similar association was already in existence, so the two started to cooperate.

After an exhaustive process of acquisition of various permits, they started to meet regularly in the castle. First, they cleared the interior of the castle of excessive vegetation. Then the most endangered parts of the walls were bricked up, as they were not likely to survive another winter. All the work is carried out under the strict supervision of specialists, and each activity is preceded by long consideration and planning. Safety and historical preservation standards have to be met, which is why you cannot find bags of cement here. The aim is not to rebuild the castle, as some people may think, but to preserve it in its present ruined condition for future generations.

▲ Zo zrúcaním je pekný výhľad i do Tematínskych kopcov.
A vista across the hills of Tematín from the ruins.
Von der Burgruine bietet sich ein wunderschöner Blick in die Berge von Tematín

▲ Pohľad do jedného z nádvorií hradu.
A view into one of the castle courtyards.
Blick in einen der Burghöfe

This work connects people who would probably never meet. There are people from all over Slovakia: students of architecture, musicology, opera singing, history, politics, geology, journalism, film production, economy and information technology; employees from various fields, young students from grammar schools, and older people too. All of them chat together, sitting round the fire where dinner is cooking in a cauldron. Everybody wants to help as well as experience something special - to work for

free in harsh conditions and unwind from the worries of everyday life. In summer, they spend more than a month at Tematín.

All the activities of the civil association are funded by grants from the government and non-profit organizations, as well as contributions from individual participants. Volunteers expecting comfort will be disappointed, as budget constraints mean that mortar is stirred by hand in wheelbarrows, showers are taken from a bucket, etc. If not for help from kind-hearted people from surrounding villages, preservation society members would have to carry all the tools and water on their backs for the two-hour hike up the steep

hill. Perhaps the association will manage to get a second-hand jeep soon, which would be a great help.

Anyone who is willing to give up the comforts of home and do something to preserve the ruins is welcome at Tematín, there is enough work for everybody! Food is provided by skilful cooks, and sleeping under open skies can be a refreshing experience. ■ www.tematin.eu

Am Jahresende 2007 gründete eine handvoll Begeisterter die Bürgerinitiative „Hrad Tematín“ (Burg Tematín). Als Ziel setzten sie sich die Erhaltung des Zustandes dieses Denkmals, an dem der nagende Zahn der Zeit inzwischen tiefe Spuren hinterlassen hat. Nach der Feststellung, dass eine ähnliche Initiative bereits ins Leben gerufen wurde, beschlossen die Mitglieder beider, zusammen zu arbeiten. Mit diversen mühevoll erlangten Genehmigungen in der Hand, begannen sie sich nach einigen Monaten regelmäßig auf der Burg zu treffen und krepelten dabei die Ärmel hoch. Zuerst befreiten sie das Interieur von wild wachsenden Pflanzen, Sträuchern und einigen Bäumen. Diesem Schritt folgte die Ausmauerung der meist bedrohten Mauer-Abschnitte, die den nächsten Winter unter Umständen nicht überlebt hätten. Alle Arbeiten verlaufen unter strenger Aufsicht von Fachspezialisten und jeder Aktivität geht eine ausgiebige Abwägung und Planung voraus. Bei den Arbeiten am Mauerwerk gilt

▲ Práca na zdevastovanom murive.
Work on damaged masonry.
Arbeiten am beschädigten Mauerwerk

▼ Oddych po práci.
Relaxation after work.
Erholung nach der Arbeit

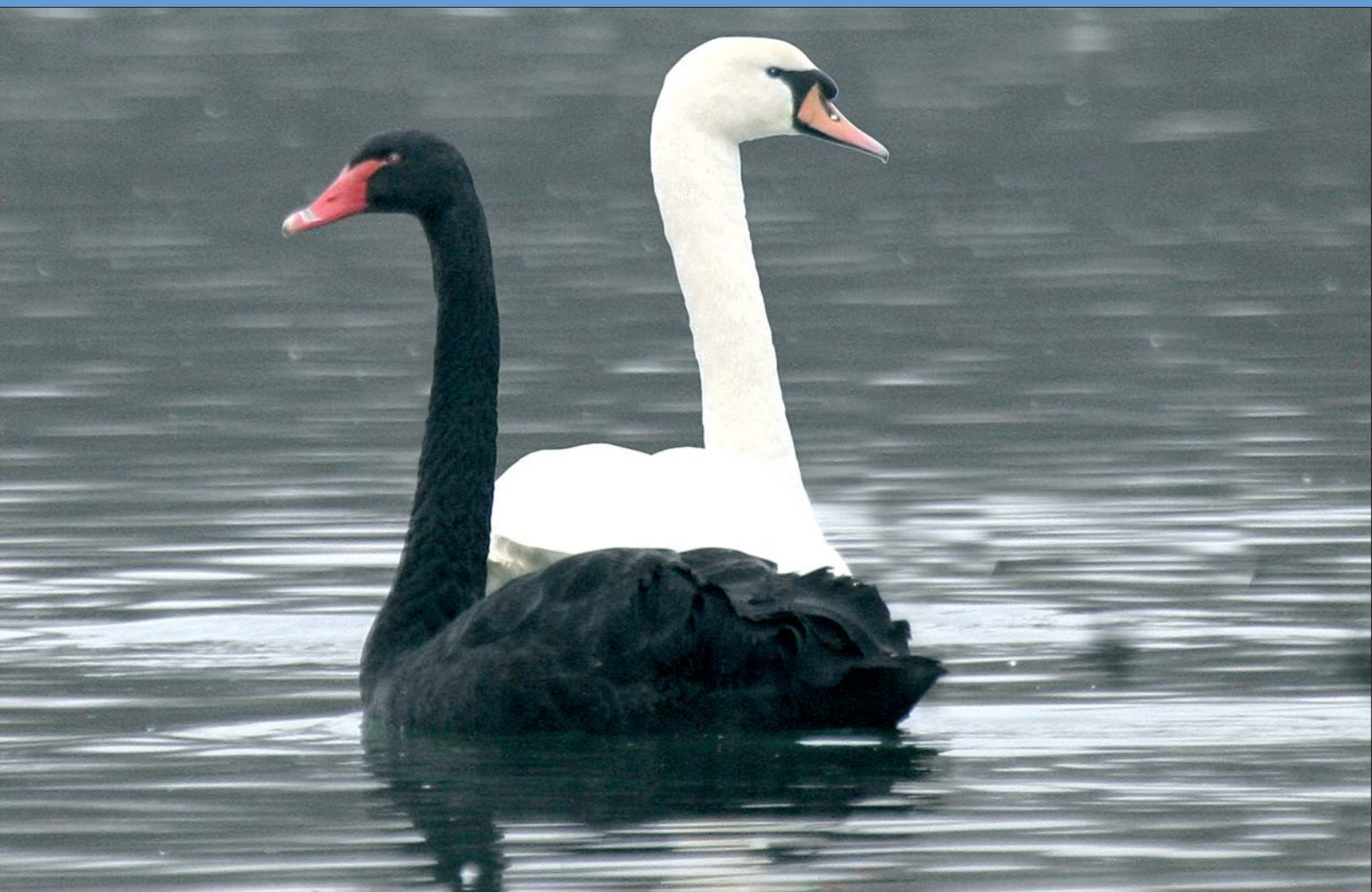
es, nicht nur die Sicherheitsvorschriften, sondern auch die ursprüngliche Bauweise zu wahren, deshalb finden sie hier auch keine Säcke mit Zement. Das gesteckte Ziel ist nicht der Wiederaufbau der Burg, wie einige annehmen, sondern ihre Erhaltung für kommende Generationen in ihrem jetzigen rudimentären - baulich stabilisierten und konservierten - Zustand.

Die Arbeit verbindet unterdessen Menschen, die sich womöglich sonst nie im Leben begegnet wären. Es finden sich hier Studenten der Fächer Architektur, Musikwissenschaften, Operngesang, Geschichte, Politologie, Geologie, Journalistik, Filmproduktion, BWL und Informationstechnik, Angestellte aus verschiedenen Bereichen, junge Gymnasiasten, aber auch ältere Jahrgänge. Sie stammen aus allen Ecken der Slowakei. Und alle finden am Lagerfeuer, auf dem im Kessel das Abendessen gekocht wird, gemeinsamen Gesprächsstoff. Alle wollen helfen und gleichzeitig etwas erleben, das heutzutage nicht mehr selbstverständlich ist – unbezahlte Arbeit unter harten Bedingungen, aber auch Erholung und Abstand von den Sorgen des alltäglichen Lebens. Im Sommer verbringen sie auf Tematín mehr als einen Monat.

Die gesamte Aktivität der Bürgerinitiative lehnt auf staatlichen Zuschüssen und Mitteln aus Stiftungen. Darüber hinaus beteiligt sich jedes Mitglied nach seinen Möglichkeiten. Wer hier von Komfort träumt, liegt falsch. Die finanziellen Möglichkeiten sind beschränkt und so ist es schon notwendig, sich mit der Zubereitung des Mörtels in einem Schubkarren, mit einer provisorischen Dusche aus einer Kanne und ähnlichen Einschränkungen abfinden zu können. Ohne die Unterstützung hilfsbereiter Menschen aus umliegenden Ortschaften, würden die freiwilligen Helfer bis heute das ganze Wasser und das Werkzeug zwei Stunden lang auf dem Rücken den steilen Berg hinauf tragen müssen. Vielleicht gelingt es der Initiative künftig in den Besitz eines gebrauchten Geländewagens zu kommen, es wäre eine große Hilfe.

Jeder, der bereit ist, auf seinen häuslichen Komfort auf Zeit zu verzichten und anstatt dessen zum Erhalt der Burgruine beizutragen, ist auf Tematín herzlich willkommen. Arbeit gibt es für jedermann ausreichend. Für Verpflegung sorgen geschickte Köchinnen und die Übernachtung unter freiem Himmel hat ebenso ihren Zauber. ■

www.tematin.eu

PRILETELA LABUŤ ČIERNA

Appearance of Black Swan
Ein Trauerschwan kam angeflogen

Pavel Kaňuščák, Erich Kubica Foto Pavel Kaňuščák

Obyvateľom Piešťan i kúpeľným hosťom sú labute dôverne známe vtáky. Ich kŕmenie pri Kolonádovom moste je piešťanskou atrakciou. Okrem početnej a v okolí Piešťan i hniezdiacej labuti hrbozobej (*Cygnus olor*) sa tu vyskytujú aj ďalšie dva druhy - labuť spevavá (*Cygnus cygnus*) a labuť tundrová (*Cygnus columbianus*). Začiatkom roka nás prekvapil výskyt exotickej labute čiernej (*Cygnus atratus*). Tento druh doteraz v okolí Piešťan, ale ani inde na Slovensku nebol zaznamenaný.

Swans are distinctly familiar birds to the inhabitants of Piešťany and spa guests, and it is a big attraction to feed them near the Colonnade Bridge. This region is the residence of a considerable number of Mute Swans (*Cygnus olor*) which nest in the environs of Piešťany, as well as two more species: the Whooper Swan (*Cygnus cygnus*) and Tundra Swan (*Cygnus columbianus*). Local residents were recently surprised by the appearance of an exotic Black Swan (*Cygnus atratus*). This species has never been observed in the environs of Piešťany or anywhere else in Slovakia before.

Schwäne sind den Einwohnern von Piešťany sowie den Kurgästen sehr vertraut. Das Füttern dieser anmutigen Vögel an der Kolonnadenbrücke gehört zu den Attraktionen von Piešťany. Neben dem zahlreich vertretenen und in der Umgebung von Piešťany nistenden Höckerschwan (*Cygnus olor*) kommen in dieser Gegend noch zwei weitere Arten vor - der Singschwan (*Cygnus cygnus*) und der Pfeifschwan (*Cygnus columbianus*). Anfang des Jahres überraschte uns jedoch das Vorkommen des exotischen Trauerschwans, auch Schwarzschan genannt (*Cygnus atratus*). Diese Art wurde bisher weder in der Umgebung von Piešťany, noch an einem anderen Ort der Slowakei beobachtet.

Labuť čierna je druhom žijúcim v Austrálii, Tasmánii a na Novom Zélande. V Európe je introdukovaným druhom a chová sa ako okrasný vták na jazierkach v parkoch a v niektorých zoologických záhradách. Najpočetnejší je výskyt vo Veľkej Británii, kde hniezdi niekoľko párov už aj vo voľnej prírode. Z času na čas sa stáva, že vtáky uniknú zo zajatia a vyskytnú sa potom na rôznych miestach. Zrejme takýto pôvod má aj labuť čierna, pozorovaná v okolí Piešťan.

Po prvýkrát labuť pozorovali 28. 1. 2009 ornitológovia Kubica, Fábry a Janiska v dopoludňajších hodinách pri obci Jalšové, ako sa pásla na ozimine s krdľom labutí hrbozobých. Ešte v ten deň v odpoľudňajších hodinách preletela na Váh ku Kolonádovému mostu. Tam sa zdržala do nasledujúceho dňa. V ďalších dňoch sa zdržiavala pri obci Nová Ves nad Váhom. Tam sa znova pásla s krdľom labutí hrbozobých na poli s repkou olejnou a zaletovala aj na miestne štrkovisko. Na tejto lokalite bola až do 21. 2. 2009, kedy sme ju videli naposledy. išlo o mladého, ešte nedospelého vtáka v druhom roku života, ktorý sa správal placho, výborne lietal a potravu si hľadal aj na zasneženom poli. ■

The Black Swan is native to Australia, Tasmania and New Zealand. In Europe it is an introduced species, raised as an ornamental bird on ponds and lakes in parks and zoological gardens. The greatest number of Black Swans is in Great Britain, where several pairs are nesting in the wild. These wild birds have usually escaped from captivity and found their way to some remote location, which is probably the back story behind the Piešťany Black Swan.

This swan was observed for the first time on the morning of 28 January 2009, by ornithologists Kubica, Fábry and Janiska, as it was grazing on winter crops with a flock of Mute Swans near the village of Jalšov. It flew to the river Váh and the Colonnade Bridge in the afternoon of the same day and stayed there overnight. During the following days it was found near the village of Nová Ves nad Váhom, where it was again grazing with a flock of Mute Swans on a field of rapeseed, occasionally flying to a

gravel pit from time to time. It stayed in this area till 21 February 2009, when it was observed for the last time. It was a young, immature, two-year-old bird which behaved shyly, flew gracefully and was searching for food on a snow-covered field. ■

Das natürliche Verbreitungsgebiet des Trauerschwans liegt in Australien, Tasmanien und auf Neuseeland. In Europa zählt er zu den eingeführten Vogelarten und wird als Ziervogel auf kleinen Seen in Parks und einigen zoologischen Gärten gehalten. Am zahlreichsten vertreten ist diese Art in Großbritannien, wo einige Paare bereits in der freien Natur brüten. Von Zeit zu Zeit entkommen diese Vögel ihrer Gefangenschaft und können in verschiedenen Regionen gesichtet werden. Ähnlichen Ursprungs ist vermutlich auch unser, in der Umgebung

von Piešťany gesichteter Trauerschwan.

Zum ersten Mal wurde er von den Ornithologen Kubica, Fábry und Janiska am 28. 01. 2009 in den Nachmittagsstunden, nahe der Ortschaft Jalšov, beim Grasens in der Wintersaat mit einem Schwarm von Hockerschwänen beobachtet. Noch am Nachmittag desselben Tages flog der Vogel auf die Waag, zur Kolonnadenbrücke. Dort blieb er bis zum nächsten Tag. In den darauf folgenden Tagen hielt er sich in der Nähe der Ortschaft Nová Ves nad Váhom auf. Dort graste er erneut mit einem Schwarm Hockerschwänen auf einem Rapsfeld und flog zwischendurch zur örtlichen Kieselgrube. In dieser Lokalität hielt sich der Trauerschwan bis zum 21. 2. 2009 auf, an diesem Tag haben wir ihn zum letzten Mal gesichtet. Es handelte sich um ein junges, noch nicht erwachsenes Tier, das sehr scheu war, hervorragend fliegen konnte und sogar auf einem verschneiten Feld nach seiner Nahrung suchte. ■

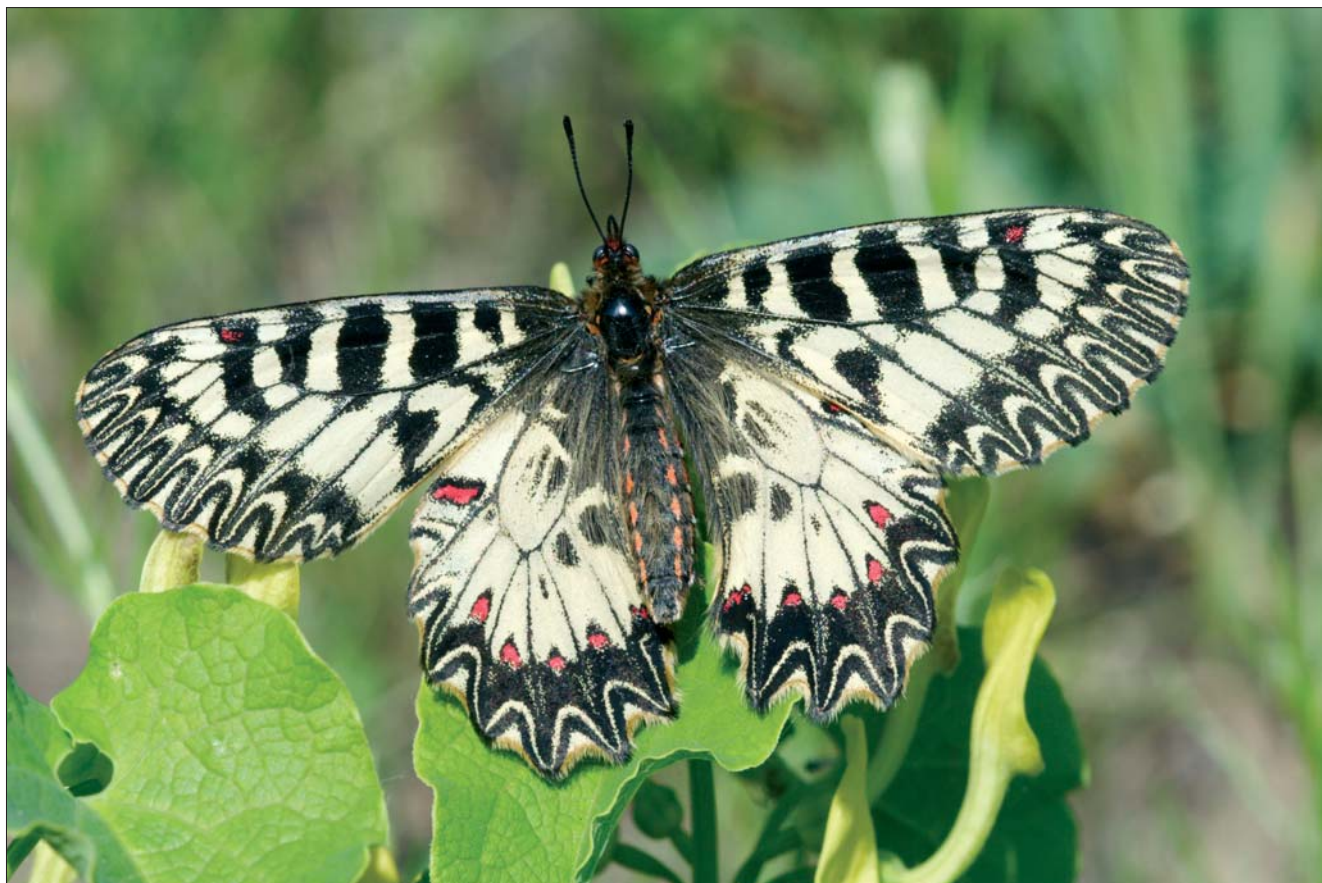

Piešťany sa nachádzajú na nive rieky Váh, medzi Považským Inovcom a Malými Karpatami. Táto oblasť je zaujímavá svojimi prírodnými krásami, faunou a flórou. Významnou súčasťou ekosystémov je aj motýlia fauna, ktorá sa vyznačuje veľkou pestrosťou druhov. Vzhľadom ku klimatickým podmienkam v Piešťanoch a neďalekom Považskom Inovci sa tu nachádzajú pomerne zachovalé xerothermné (suché a teplé) biotopy, lúčne až lesné spoločenstvá, ktoré sú domovom ohrozených, zraniteľných, lokálnych a vzácných druhov v rámci celého Slovenska. Fauna motýľov Piešťan a okolia je bohatá na významné a zaujímavé druhy, ktoré si zasluhujú pozornosť i ochranu.

THE BUTTERFLIES OF PIEŠŤANY AND ENVIRONS SCHMETTERLINGE VON PIEŠŤANY UND UMGEBUNG

Roman Tibenský Foto autor

MOTÝLE PIEŠŤAN A OKOLIA

Piešťany lies on the bottom land of the river Váh, between the Považský Inovec mountain range and the Small Carpathians. This region is attractive thanks to its natural beauty, both fauna and flora. There is a great variety of butterfly fauna which represents a significant part of the ecosystem. There are relatively well-preserved xerotherm (dry and warm) habitats, meadow and forest communities which are home to endangered, vulnerable, local and rare species from all over Slovakia, thanks to the climatic conditions in Piešťany and the nearby Považský Inovec Mountains. The area is rich with notable and interesting butterfly species which deserve our attention and protection.

Piešťany liegt in der Aue des Flusses Waag, zwischen den Gebirgen Považský Inovec und Kleine Karpaten. Diese Region besticht durch die Schönheit ihrer Natur sowie die vielfältige Fauna und Flora. Einen bedeutenden Bestandteil der Ökosysteme bildet die Schmetterlingsfauna, die sich durch eine große Artenvielfalt auszeichnet. Aufgrund der vorherrschenden klimatischen Bedingungen in Piešťany und dem naheliegenden Gebirge Považský Inovec kommen hier relativ gut erhaltene xerotherme (trockene und warme) Biotope, Wiesen- bis Waldgesellschaften vor, in denen bedrohte, empfindliche, lokale und seltene Arten der Slowakei beheimatet sind. Die Schmetterlingsfauna von Piešťany und der Umgebung ist reich an außergewöhnlichen und interessanten Arten, die unsere Aufmerksamkeit und unseren Schutz verdienen.

Pestroň vlkovcový (Zerynthia polyxena)

Orientálne sfarbený zraniteľný druh. Obľubuje okraje teplých riedkych lesov, riek, viníc, železničné násypy s porastami vlkovca obyčajného (*Aristolochia clematidis*). Má jednu generáciu v apríli a máji. Vyskytuje sa veľmi vzácné v Piešťanoch a v Považskom Inovci.

The Southern Festoon (Zerynthia polyxena)

Exotically-coloured vulnerable species. It lives on the borders of warm, thin forests, and rivers, vineyards, and railway embankments; it feeds on Birthwort (*Aristolochia clematidis*). It has one mating season in April and May. It is very rarely found in Piešťany and the Považský Inovec Mountains.

Osterluzeifalter, auch Südlicher Osterluzeifalter

(Zerynthia polyxena)

Eine empfindliche Art mit orientalisches anmutender Färbung. Bevorzugt Randgebiete von warmen, lichten Wäldern, Flüssen und Weinbergen sowie Bahndämme mit Beständen der Osterluzei (*Aristolochia clematidis*). Die Tiere fliegen in einer Generation - im April und Mai - und kommen nur selten im Raum Piešťany und Považský Inovec vor. ■

Dúhovec menší (Apatura ilia)

Hojnejší lesný druh. Lieta v listnatých lesoch, na ich okrajoch, pozdĺž potokov, riek, na lesných cestách. Má jednu generáciu v júni a júli, zriedkavo sa vyskytuje druhá generácia v auguste. Vyskytuje sa v Piešťanoch aj Považskom Inovci.

The Lesser Purple (Apatura ilia)

Widespread forest species. It can be found in and on the outskirts of deciduous forests, and along streams, rivers and forest roads. It has one mating season in June and July, and on rare occasions, a second mating season in August. It is found in Piešťany and the Považský Inovec Mountains.

Kleiner Schillerfalter (Apatura ilia)

Eine häufig vorkommende Waldart. Fliegt in den Randbereichen von Laubwäldern und in der Nähe von Bächen, Flüssen oder Waldwegen. Sie bringt in den Monaten Juni und Juli eine Generation hervor, seltener noch eine zweite im August. Das Verbreitungsgebiet dieser Schmetterlinge liegt sowohl in Piešťany, als auch im Považský Inovec. ■

Hnedáčik nevädzový (Melitaea phoebe)

Zraniteľný, lokálny druh. Žije na lúkach a druhotne ruderalných spoločenstvách. Má dve generácie, jarnú v máji a júni, letnú v júli

a auguste. Vyskytuje sa vzácné v Považskom Inovci, kde je ojedinelý až menej hojný.

Knapweed Fritillary (Melitaea phoebe)

Vulnerable, local species. It lives in meadows and old ruins. It has two mating seasons: in spring, May and June; and summer, in July and August. It is rarely found in the Považský Inovec range.

Flockenblumen-Schneckenfalter (Melitaea phoebe)

Eine empfindliche lokale Art. Lebt auf Wiesen und in Sekundär- und Ruderalgesellschaften. Bringt zwei Generationen hervor - die Frühlingsgeneration fliegt in den Monaten Mai und Juni, die Sommergeneration im Juli und August. Diese Schmetterlingsart ist im Gebirge Považský Inovec selten bis mäßig häufig vertreten. ■

Modráčik čiernočiarkavý

(Pseudophilotes vicrama)

Zraniteľný xerothermny druh. Lieta na teplých, suchých krovinatých až skalnatých stráňach. Má dve generácie, prvú v máji, druhú v júli a auguste. V Piešťanoch sa vyskytuje vzácné na protipovodňových hrádzach, v Považskom Inovci je častejší.

Chequered Blue (Pseudophilotes vicrama)

Vulnerable, thermophilic species. It can be found on warm, dry, bushy and rocky hillsides. It has two mating seasons: the first in May, and the second in July and August. It can only occasionally be found near flood protection dykes in Piešťany, but more frequently in the Považský Inovec mountains.

Östlicher Quendel-Bläuling (Pseudophilotes vicrama)

Eine empfindliche xerotherme Art. Fliegt auf warmen, trockenen, strauchigen bis steinigen Hängen. Bringt zwei Generationen hervor - die erste im Mai und eine zweite in den Monaten Juli und August. In Piešťany kommt sie nur selten in der Nähe von Staudämmen vor, etwas häufiger kann sie im Bereich des Považský Inovec beobachtet werden. ■

Perlovec malý (*Issoria lathonia*)

Rozšírený druh. Žije na suchších lúkach, krovinatých stráňach, okrajoch poľných ciest, úhoroch. Má dve generácie, v apríli až júni a v júli až septembri. V Piešťanoch a Považskom Inovci je hojný.

The Queen of Spain Fritillary (*Issoria lathonia*)

Widespread species. It lives in dry meadows, on bushy hillsides, along the edges of field roads and in fallow fields. It has two mating seasons: from April to June and from July to September. It is widespread in Piešťany and the Považský Inovec range.

Silbriger oder Kleiner Perlmutterfalter (*Issoria lathonia*)

Eine verbreitete Art, fliegt auf trockenen Wiesen, strauchigen Hängen, in Randbereichen von Feldwegen und auf Brachfeldern. Bringt zwei Generationen hervor - in den Monaten April bis Juni und Juli bis September. In Piešťany und dem Gebirge Považský Inovec kommt sie häufig vor. ■

Ostrôžkár brestový (*Satyrion w-album*)

Zraniteľný lesný druh. Lieta na okrajoch listnatých lesov, lesných ciest,

na rúbaniskách. Má jednu generáciu v júni až auguste. V Považskom Inovci je miestami rozšírený, ale vcelku vzácný.

The White-letter Hairstreak (*Satyrion w-album*)

Vulnerable forest species. It flies along the borders of deciduous forests, forest roads and clearings. It has one mating season from June to August. It is widespread in some places the Považský Inovec mountain range, but generally rare.

Ulmen-Zipfelfalter (*Satyrion w-album*)

Eine empfindliche Waldart. Fliegt in Randbereichen von Laubwäldern oder auf Waldwegen und Lichtungen. Bringt in den Monaten Juni bis August eine Generation hervor. Im Považský Inovec ist sie örtlich relativ verbreitet, allgemein jedoch selten. ■

Jasoň chochlačkový

(*Parnassius mnemosyne*)

Zraniteľný, ale rozšírený druh. Žije na lesných lúkach, rúbaniskách, v riedkych listnatých lesoch. Má jednu generáciu v máji až júli. Vyskytuje sa v celom pohorí Považského Inovca.

The Clouded Apollo (*Parnassius mnemosyne*)

Vulnerable but widespread species. It lives in forest meadows, clearings and thin deciduous forests. It has one mating season from May to July. It is found throughout the Považský Inovec mountain range.

Schwarzer Apollo (*Parnassius mnemosyne*)

Eine empfindliche, aber verbreitete Art. Kann auf Waldwiesen, Lichtungen und in lichten Laubwäldern beobachtet werden. Sie fliegt in einer Generation, im Mai bis Juni. Ihr Verbreitungsgebiet erstreckt sich auf den gesamten Gebirgszug des Považský Inovec. ■

Ohnivák veľký (Lycaena dispar)

Zraniteľný hygrophilný druh. Obľubuje vlhké lúky, prameniská, trávnaté brehové porasty potokov, vlhké jarky. Má dve generácie, prvú v máji a júni, druhú v júli až septembri. Vyskytuje sa v Piešťanoch aj v Považskom Inovci.

The Large Copper (Lycaena dispar)

Vulnerable, hydrophilous species. It lives in wet meadows, grassy stream banks and moist ditches. It has two mating seasons: the first in May and June and the second from July to September. It can be found both in Piešťany and the Považský Inovec Mountains.

Großer Feuerfalter (Lycaena dispar)

Eine empfindliche, hygrophile Art. Bevorzugt feuchte Wiesen, Quellgebiete, grasbewachsene Bachufer und die feuchte Gegend von Wasserfurchen. Fliegt in zwei Generationen - in den Monaten Mai und Juni und Juli bis September. Kommt sowohl in Piešťany, als auch im Považský Inovec vor. ■

Modráček Rebelov (Maculinea rebeli)

Zraniteľný a lokálny xerothermny druh. Lieta na teplých lúkach a stráňach v jednej generácii v júni a júli. V Považskom Inovci je vzácný.

Mountain Alcon Blue (Maculinea rebeli)

Vulnerable and local xerotherm species. It flies in warm meadows and on hillsides and has one mating season in June and July. It is a rarity in the Považský Inovec range.

Kreuzenzian-Ameisen-Bläuling (Maculinea rebeli)

Eine empfindliche, lokale xerotherme Art. Fliegt in einer Generation - im Juni und Juli - auf warmen Wiesen und Hängen. Im Považský Inovec ist sie selten. ■

Súmračník stepný (Pyrgus armoricanus)

Lokálny a vzácný xerothermny druh. Žije na teplých slnečných stráňach a lúkach. Má dve generácie, jarnú v máji a júni, letnú v júli až septembri. V Piešťanoch sa vyskytuje pravidelne, v Považskom Inovci je vzácný.

Oberthür's Grizzled Skipper (Pyrgus armoricanus)

Local and rare xerotherm species. It lives on warm, sunny hillsides and in meadows. It has two mating seasons: in spring, May and June; and in summer, from July to September. It can be regularly found in Piešťany but in the Považský Inovec Mountains it is rare.

Zweibrütiger-Würfel-Dickkopffalter (Pyrgus armoricanus)

Eine seltene lokale, xerotherme Art. Fliegt auf warmen sonnigen Hängen und Wiesen. Bringt zwei Generationen hervor - eine Frühlingsgeneration im Mai und Juni und eine Sommergeneration in den Monaten Juli bis September. In Piešťany kommt sie regelmäßig vor, im Raum Považský Inovec nur selten. ■

■ V rámci cyklu prezentácie ľudovo-umeleckej výroby, bola 8. apríla 2009 v Piešťanskom informačnom centre sprístupnená výstava slovenskej majoliky. Široký sortiment výrobkov od malých tanierikov až po rozmerné misky, čajové súpravy či krčahy na víno s pohármi pochádza z dielne Zlaticy Ďureje a Renáty Hermysovej. Vo svojej tvorbe nadväzujú na známu modranskú majoliku. Zdá sa, že tento druh keramiky má stále svojich obdivovateľov. Priťahuje svojím mäkkým výrazom a jemnosťou. Keďže výstava bola predajná, prvé súpravy našli nového majiteľa hneď po vernisáži. Otvorenie výstavy spestrila svojím vystúpením ženská folklórna skupina Povoja z Piešťan.

Majolika pre krásu aj úžitok

Majolika - schön und zweckmäßig

■ Im Rahmen einer Präsentationsserie von Erzeugnissen der volkstümlichen Kunst wurde am 8. April 2009 in dem Informationszentrum von Piešťany eine Ausstellung der slowakischen Majolika eröffnet. Das umfassende Sortiment von Produkten aus der Werkstatt von Zlatica Ďureje und Renáta Hermysová reicht von Untertassen bis hin zu ausladenden Schalen, Teeservicen und Weinkrügen. In ihrem Schaffen knüpfen beide Frauen an die bekannte Majolika aus Modra an. Es scheint, dass diese Art Keramik nach wie vor ihre Bewunderer hat. Sie besticht durch ihre weichen Züge und ihre Feinheit. Und da es sich um eine Verkaufsausstellung handelte, fanden die ersten Sets gleich nach der Vernissage ihre neuen Besitzer. Für die passende Atmosphäre bei der Eröffnung der Ausstellung sorgte die Frauen-Folkloregruppe „Povoja“ aus Piešťany.

Majolika - beautiful and functional works of art

■ An exhibition of Slovak majolika (earthenware pottery) was opened on 8 April 2009 in the Piešťany Information Centre, as part of a presentation of folk arts and crafts. A wide range of products, from small plates to big dishes, tea sets and wine jugs with glasses was on offer, all made by Zlatica Ďureje and Renáta Hermysová. They get inspiration for their creations in the well-known majolika from the town of Modra. It seems that this type of ceramics still has its admirers thanks to its delicate pattern. All of the pieces were for sale, and sales were brisk. Female folklore group Povoja from Piešťany gave a performance during the opening of the exhibition.

UPCOMING EVENTS - SUMMER 2009 ■ EINLADUNG ZU VERANSTALTUNGEN - SOMMER 2009

5. 6. - 7. 6. 2009

Piešťanské zlaté stuhy - Concours d'elegance, Kúpeľný ostrov
Piešťany Golden Ribbons - Concours d'Elegance, Spa Island
„Piešťanské zlaté stuhy“ - Concours D'Elegance, Kurinsel

11. 6. - 17. 7. 2009

Piešťanský festival-54. ročník, Dom umenia,
Spoločenské centrum SLK Piešťany
54th Piešťany Festival, the House of Arts,
Social Centre of Slovak Health Spa, Piešťany
54. Festival von Piešťany, Haus der Kunst,
Gesellschaftliches Zentrum des Slowakischen Heilbades Piešťany

12. 6. - 14. 6. 2009

40. národný zraz karavanistov SR
s medzinárodnou účasťou, Autocamping Lodenica
40th Meeting of Campers from the Slovak Republic
with international attendance, Car Camping Lodenica
40. Treffen der slowakischen Camper mit internationaler
Teilnahme, Autocamping Lodenica

13. 6. 2009

Streetball, priestor pred Domom umenia
Streetball, the area in front of the House of Arts
Streetball, vor dem Haus der Kunst

13. 6. - 14. 6. 2009

Národné letecké dni, Letisko Piešťany
National Aviation Days, Piešťany Airport
Nationale Flugtage, Flughafen Piešťany

19. 6. - 21. 6. 2009

Truck aréna 2009 - medzinárodný festival truckov, Letisko Piešťany
Truck Arena 2009 - international truck festival, Piešťany Airport
„Truck Arena 2009“ - Internationales Truckerfestival, Flughafen Piešťany

20. 6. 2009

Mladý jazz - Young Jazz Piešťany 2009 - Hudobný pavilón
Young Jazz Piešťany 2009 - Music Pavilion
Junger Jazz - „Young Jazz Piešťany 2009“ - Musikpavillon

26. 6. - 20. 9. 2009

Socha piešťanských parkov - 27. ročník
27th Piešťany Parks Sculpture Exhibition
27. Freilichtausstellung „Statue der Parks von Piešťany“

7. 7. - 17. 7. 2009

Medzinárodné majstrovské spevácke kurzy
Petra Dvorského, Spoločenské centrum SLK Piešťany
International Mastership Singing Courses of Peter Dvorský
Social Centre of Slovak Health Spa, Piešťany
Internationale Meister- und Gesangskurse von Peter Dvorský,
Gesellschaftliches Zentrum des Slowakischen Heilbades Piešťany

10. 7. - 12. 7. 2009

Jazzový festival Jozefa Doda Šošoku - 1. ročník
1st Jazz Festival of Jozef Dodo Šošoka
1. Jazzfestival von Jozef Dodo Šošoka

11. 7. 2009

Piešťanský silák - Námestie slobody
Piešťany Strongman Competition, Námestie Slobody (Freedom Square)
„Piešťanský silák“ - Wettbewerb um den stärksten Mann
von Piešťany - Námestie slobody

11. 7. 2009

Výtvarný salón, Kolonádový most
Art Show, Colonnade Bridge
Salon der bildenden Künste, Kolonnadenbrücke

11. 7. 2009

Majstrovstvá SR vo vodnom motorizme juniorov
v kategórii Formula Future, jazero Slňava
Slovak Republic Junior Motorboating Championship,
Formula Future category, Slňava Lake
Slowakische Rennboot-Meisterschaft der Junioren
in der Kategorie "Formula Future", Stausee Slňava

11. 8. - 3. 9. 2009

Organové dni - 10. ročník
10th Organ Days
10. Orgeltage

12. 8. - 16. 8. 2009

Memorial I. Hlinku - medzinárodný hokejový turnaj hráčov
do 18 r., Zimný štadión
I. Hlinka Memorial Championship - international hockey championship
of players under 18 yrs, Ice Arena
Das I. Hlinka-Memorial - Internationales Hockeyturnier der Spieler
bis 18 Jahre, Winterstadion

15. 8. 2009

Majstrovstvá SR vo vodnom lyžovaní, areál vodného lyžovania
Slovak Republic Water Skiing Championship - water-skiing area
Slowakische Meisterschaft im Wasserski, Wassersport-Areal

16. 8. 2009

Hody v Piešťanoch
Feast of Piešťany, local religious feast day
Kirchweihfest in Piešťany

21. 8. - 23. 8. 2009

Cena Slovenska - automobilové preteky, Letisko Piešťany
Slovakia Championship - car racing, Piešťany Airport
Preis der Slowakei - Autorennen, Flughafen Piešťany

27. 8. - 29. 8. 2009

Country Lodenica, Camping Lodenica
Country Lodenica (country and folk music and culture festival), Camping Lodenica
„Country Lodenica“, Camping Lodenica

29. 8. 2009

3. Piešťanský fotomaratón
3rd Piešťany Photo Marathon
3. „Fotomarathon von Piešťany“

